

پیشگفتار

در نظام برنامه ریزی کشور به ویژه از آغاز برنامه دوم توسعه، افزایش اختیارات مناطق در حوزه تصمیم گیری و اجرا، از جمله سیاست های محوری و مهم دولت بوده است. آگاهی و شناخت از مسائل مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مناطق و شهرستان ها و دسترسی به عناصر اصلی و موثر در توسعه هر منطقه که با ویژگی های اقلیمی و جغرافیایی و قومی رابطه ای نزدیک دارد، امکان تنظیم و ارائه یک برنامه جامع و متوازن را فراهم خواهد کرد.

عدم برخورداری از امکانات و وجود شکاف در بین مناطق، ضرورت پرداختن به مسائل شهرستان ها را به منظور ایجاد تعادل بخشی نسبی، رفع نابرابری ها و بهبود وضعیت موجود دو چندان می سازد. بر این اساس سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان های استان به منظور آشنایی بیشتر با بخش های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان تهیه و تدوین شده است.

در خاتمه از فرمانداری ها، مدیران و کارشناسان دستگاه های اجرایی که در تهیه نشریه، این معاونت را یاری نمودند تشکر می گردد. همچنین از کارشناسان دفتر برنامه ریزی و بودجه که در تهیه و تدوین این نشریه تلاش بی وقفه ای نمودند و نیز از کلیه عزیزانی که به نوعی با ما همکاری داشته اند تقدیر و تشکر بعمل می آید.

علی مرگداری

معاون برنامه ریزی و اشتغال

فهرست

مقدمه

۲	شهرستان آزادشهر
۲	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۳	ب- امور اجتماعی
۵	ج- امور تولیدی
۶	د- امور زیربنایی
۹	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۱۵	شهرستان آق قلا
۱۵	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۱۶	ب- امور اجتماعی
۱۸	ج- امور تولیدی
۱۹	د- امور زیربنایی
۲۲	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۳۰	شهرستان بندرگز
۳۰	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۳۲	ب- امور اجتماعی
۳۳	ج- امور تولیدی
۳۴	د- امور زیربنایی
۳۷	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۴۴	شهرستان ترکمن
۴۴	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۴۶	ب- امور اجتماعی
۴۷	ج- امور تولیدی
۴۸	د- امور زیربنایی
۵۱	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۵۸	شهرستان رامیان
۵۸	الف- آشنایی مقدماتی با استان
۶۰	ب- امور اجتماعی
۶۱	ج- امور تولیدی
۶۲	د- امور زیربنایی
۶۴	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۷۰	شهرستان علی آباد
۷۰	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۷۲	ب- امور اجتماعی
۷۳	ج- امور تولیدی
۷۴	د- امور زیربنایی
۷۷	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۸۴	شهرستان کردکوی
۸۴	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۸۶	ب- امور اجتماعی
۸۷	ج- امور تولیدی
۸۸	د- امور زیربنایی
۹۱	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۹۸	شهرستان کلاله

۹۸	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۱۰۰	ب- امور اجتماعی
۱۰۱	ج- امور تولیدی
۱۰۲	د- امور زیربنایی
۱۰۵	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۱۱۰	شهرستان گالیکش
۱۱۰	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۱۱۲	ب- امور اجتماعی
۱۱۳	ج- امور تولیدی
۱۱۴	د- امور زیربنایی
۱۱۷	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۱۲۲	شهرستان گرگان
۱۲۲	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۱۲۴	ب- امور اجتماعی
۱۲۶	ج- امور تولیدی
۱۲۷	د- امور زیربنایی
۱۲۹	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۱۳۸	شهرستان گمیشان
۱۳۸	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۱۴۰	ب- امور اجتماعی
۱۴۱	ج- امور تولیدی
۱۴۲	د- امور زیربنایی
۱۴۴	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۱۵۰	شهرستان گنبدکاووس
۱۵۰	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۱۵۲	ب- امور اجتماعی
۱۵۴	ج- امور تولیدی
۱۵۵	د- امور زیربنایی
۱۵۷	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۱۶۴	شهرستان مراوه تپه
۱۶۴	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۱۶۶	ب- امور اجتماعی
۱۶۷	ج- امور تولیدی
۱۶۸	د- امور زیربنایی
۱۷۰	هـ- قابلیت ها و تنگناها
۱۷۶	شهرستان مینودشت
۱۷۶	الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان
۱۷۷	ب- امور اجتماعی
۱۷۹	ج- امور تولیدی
۱۸۰	د- امور زیربنایی
۱۸۳	هـ- قابلیت ها و تنگناها

مقدمه

از جمله پیش نیازهای اساسی اقتصاد جامعه ما، شناخت مبتکرانه و خلاق از اقتصاد بومی و منطقه ای است که به طور جدی از مطالعات اقتصادی و اجتماعی تاثیر می پذیرد. کاستی های موجود در مطالعات منطقه ای از جمله نکاتی است که رفع آن می تواند زمینه مناسبی را جهت سیاستگذاری و تصمیم گیری های بهتر در جامعه فراهم سازد.

در این راستا و به منظور بهره برداری درست و بهنگام از منابع، قابلیت ها و امکانات طبیعی، اقتصادی و اجتماعی، معاونت برنامه ریزی و اشتغال استانداری گلستان به تهیه و تدوین این مجموعه « سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان گلستان به تفکیک شهرستان» اقدام نموده است.

این مجموعه شامل: آشنایی مقدماتی با شهرستان، جمعیت و نیروی انسانی، پول و بانکداری، وضعیت امور اجتماعی، امور زیربنایی، امور تولیدی و مهمترین قابلیت ها و پتانسیل ها، مشکلات و نارسایی های شهرستان در بخش های زیربنایی، کشاورزی، صنعت، بازرگانی، گردشگری و صنایع دستی بوده و همچنین نگاه اجمالی به شاخص های عمده شهرستان پرداخته شده است.

امید است که در آینده با همکاری و تعامل کلیه فرمانداران، مسئولان و کارشناسان دستگاه های اجرایی شهرستان و استان و همت و تلاش همکاران، ضمن بررسی تفصیلی امکانات و قابلیت های هر منطقه و شناخت محدودیت های شهرستان در بارور سازی استعداد های خدادادی و ظرفیت سازی بخش های مختلف منطبق با اسناد توسعه ای گام های اساسی و موثری برداشته شود.

قدرت اله عابدی

مدیر کل دفتر برنامه ریزی و بودجه

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان آزادشهر

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

شهرستان آزادشهر

الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان آزادشهر در قسمت جنوب و جنوب شرق استان که از شمال به شهرستان گنبد کاووس، از جنوب به استان سمنان و از شرق به شهرستان مینودشت و از غرب به شهرستان رامیان محدود می شود. وسعت شهرستان آزادشهر ۸۷۲/۴۸ کیلومتر مربع (۴/۲۷ درصد از مساحت استان) که از دو بخش (مرکزی و چشمه ساران)، ۳ شهر (آزادشهر، نوده خاندوز و نگین شهر)، ۴ دهستان و ۵۳ آبادی مسکونی و ۴ آبادی خالی از سکنه تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی نقاط جنوبی این شهرستان اقلیم کوهستانی و نقاط شمالی اقلیم نیمه مرطوب دارد. وقوع بلایای اقلیمی همچون سیل، رانش زمین، خشکسالی و طوفان در طی سال های اخیر خسارات های هنگفتی را به بخش های زیربنایی، اقتصادی و اجتماعی شهرستان وارد ساخته است.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

شهرستان آزادشهر با قدمت نه چندان طولانی ابتدا به عنوان قره تکن سپس به نام شاه پسند و همزمان با پیروزی انقلاب اسلامی بنام آزادشهر تغییر نام یافت. آثار و بنا های موجود، بیانگر قدمت تاریخی شهرستان آزادشهر می باشد. مهمترین بناهای تاریخی عبارتند از: قلعه وامنان (دوره تاریخی)، محوطه خاک سید و تیل آباد (دوره تاریخی- اسلامی)، پل غزنوی (دوره پهلوی) و ۴۱ تپه تاریخی.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان آزادشهر به زبان فارسی تکلم می کنند و گویش های ترکمنی، ترکی و سیستانی نیز در این شهرستان متداول می باشد. اقوام فارس، ترک، سیستانی، ترکمن، بلوچ، سبزواری و شاهرودی در این شهرستان زندگی می کنند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت آزادشهر در سال ۱۳۹۲ معادل ۹۲۶۹۹ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۵۰۸۷۷ نفر شهری و ۴۱۸۲۲ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی شهرستان ۴۵/۱ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۱۲۴ نوزاد (۱۰۹۷ نفر نوزاد پسر و ۱۰۲۷ نوزاد دختر) در شهرستان آزادشهر متولد شدند. در همین سال ۴۴۴ نفر فوت ثبت گردید.

۶- پول و بانکداری:

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۹ بانک دولتی در شهرستان آزادشهر خدمات بانکی ارائه می نمودند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۹۰۳ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۲۹۲۷ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۵۳۷۶ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۱۳۶ آموزشگاه شهرستان آزادشهر مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۱۰۲۷۰ نفر (۶۶/۷ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۵۱۰۶ نفر (۳۳/۳ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۷۸۳۹ نفر پسر (۵۱ درصد) و تعداد ۷۵۳۷ نفر (۴۹ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۲/۳ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۵/۵۶ نفر و در نقاط روستایی ۱۸/۷۰ نفر بوده است.

تعداد ۳۸ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات، طراحی دوخت، مراقبت زیبایی، امور مالی و بازرگانی، صنایع دستی، صنایع غذایی، عمران، هنرهای نمایشی، خدمات آموزشی و صنایع دستی بافت در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان آزادشهر در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۵۴۷۵ نفر بوده است که از این تعداد ۸/۸۵ درصد در دانشگاه های دولتی مشغول به تحصیل بوده اند. در همین سال تحصیلی ۳ مرکز آموزش عالی در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان آزادشهر ۳۱ خانه بهداشت و ۴ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۴ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۹ داروخانه و ۴ آزمایشگاه در شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۶۰۰۱۴ نفر از جمعیت شهرستان آزادشهر تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۱۲۳۴۲ نفر بوده است. در این سال تعداد ۶۳۸۸ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بودند.

تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان آزادشهر در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۵ واحد بوده است که ۱۲ واحد آن در مناطق شهری و ۳ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۴ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان آزادشهر ۴ کتابخانه عمومی با تعداد ۲۶۹۵۷ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها ۱۶۳۱ نفر و تعداد مراجعین آنها تعداد ۷۹۹۳۴ نفر بوده است.

۶- تربیت بدنی

شهرستان آزادشهر دارای ۲۵ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۱۴ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۵ مکان مربوط به سایر ادارات دولتی و ۶ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان برابر با ۰/۵۵ متر مربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان آزادشهر در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۲۵۳۰۱ هکتار (۱۸۲۲۴ هکتار آبی و ۷۰۷۷ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۱۱۶۱۹۴ تن (۹۶۰۰۹ تن آبی و ۲۰۱۸۵ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۳۰۰۰ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۸۳۵۱ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان آزادشهر در سال ۱۳۹۲ حدود ۷۲۱۵۲ راس (۱۷۷۱۱۷ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان ۱۲۲۵ هزار قطعه (صنعتی و غیر صنعتی) بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۱۳۹۹ تن، شیر ۱۷۶۶۸ تن، گوشت سفید (مرغ) ۷۴۱۳ تن، تخم مرغ ۲۴۰ تن و عسل ۴۸ تن بوده است.

در این شهرستان ۳۶ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۱۱۲۲ هزار قطعه و ۱ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۶۰ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۶۰ هکتار با تولید ۲۵۲ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان آزادشهر از طریق رودخانه های تیل آباد، چناشک و کال چشک ۸۶۰ حلقه چاه دارای مجوز، ۱۷۸ دهنه چشمه و ۶ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۳۰ واحد صنعتی در شهرک صنعتی آزادشهر و ۴۷ واحد صنعتی در ناحیه صنعتی آقچلی مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک

صنعتی این شهرستان حدود ۶ هکتار با ۹ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۱۰۶ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره‌برداری ۲/۱ هکتار با ۸ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۱۱۱ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۶ فقره پروانه بهره‌برداری صادره بامیزان سرمایه‌گذاری ۳۶ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۵۳ نفر در شهرستان آزادشهر صادر شده است.

در این شهرستان تعداد ۲ معدن سنگ لاشه آهنی، ۸ معدن ذغال سنگ و ۱ معدن سنگ نسوز وجود دارد. ظرفیت اسمی معدن سنگ لاشه آهنی ۱۲۰ هزار تن با ذخیره قطعی ۳۱۳۰ هزار تن بوده است. ظرفیت اسمی و میزان ذخیره قطعی معادن ذغال سنگ نیز به ترتیب ۲۱۵/۵ و ۳/۷ هزار تن و ظرفیت اسمی و ذخیره قطعی معدن سنگ نسوز به ترتیب ۴۰ و ۲۵۰۰ تن بوده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری

جمعیت شهری شهرستان آزادشهر در سال ۱۳۹۲، حدود ۵۰۸۷۷ نفر برآورد گردیده که در ۳ شهر آزادشهر (۳۹۸۵۱ نفر)، نگین شهر (۷۹۴۷ نفر) و نوده خاندوز (۳۰۷۹ نفر) ساکن می‌باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان آزادشهر شامل: ۳ ایستگاه آتش‌نشانی در هر شهر یک ایستگاه و یک کشتارگاه در شهر آزادشهر برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع‌آوری زباله بصورت دستی می‌باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در نقاط شهری آزادشهر، نگین شهر و نوده خاندوز به ترتیب ۱۴/۸، ۲ و ۹/۵ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۳/۷۱، ۲/۵۲ و ۳۰/۸۵ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان آزادشهر دارای ۱۶۴۴۸ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده است که از ۳۰۴۷ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۲۸۵۶ هزار متر مکعب مصرف مشترکین خانگی می‌باشد.

از کل آب تولیدی در شهرستان آزادشهر ۷۵/۰۳ درصد آن به بهره‌برداری می‌رسد و ۲۴/۹۷ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می‌شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان آزادشهر ۲۵/۹۱ کیلومتر می‌باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان آزادشهر ۸۱۱۰ متر مکعب بوده است.

۲ - عمران روستایی :

در سال ۱۳۹۲ کل روستاهای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان آزادشهر (۴۸ روستا) و ۱۰۰ در صد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند. همچنین تمام ۴۸ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان آزادشهر حدود ۱۲۳/۱۵ کیلومتر بوده که از این مقدار ۱۰۳/۵۰ کیلو متر راه آسفالته، ۱۱/۹۲ کیلو متر راه شوسه و ۷/۷۳ کیلومتر سایر راه ها می باشد.

روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بهره مند از گاز طبیعی شهرستان ۳۶ روستا بوده و ۹۷۶۰ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر آزادشهر از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۴۶ طرح هادی روستایی در شهرستان آزادشهر تهیه شده است که عملیات بهسازی ۱۰ طرح اجرا شده و ۸ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳ - انرژی و سوخت :

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان آزادشهر ۳۰۸۵۵ مشترک بوده که از این تعداد ۲۶۳۹۵ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۱۱۸۹۷۶ هزار کیلووات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۵۰۵۸۶ هزار کیلووات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۳۸۵۶ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان آزادشهر شامل: ۳۴۶ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت هوایی، ۲ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت زمینی، ۲۷۶ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۹ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی، همچنین ۶۵۰ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۷۰۶۸۵ کیلووات آمپر و ۱۰ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۹۲۳۵ کیلو ولت آمپر و تعداد ۴۳۰۸ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۱۲۹۷ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان آزادشهر به ترتیب ۱۴۸۷۲ و ۸۱۱۱ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ۳/۲۰۰۹۶ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۴/۴۹۵۶۶ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان آزادشهر ۴۵۲۷۷۴ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۲۶۱۸۵ هزار لیتر و بنزین با ۱۸۲۰۱ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل :

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان آزادشهر در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۱۱ کیلومتر که ۳۰ کیلو متر بزرگراه و ۸۱ کیلومتر راه اصلی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلو متر مربع در شهرستان آزادشهر حدود ۷۲/۱۲ کیلو متر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان آزادشهر حدود ۱۵/۱۲۳ کیلومتر بوده که از این مقدار ۵۰/۱۰۳ کیلو متر راه آسفالت، ۹۲/۱۱ کیلو متر راه شوسه و ۷۳/۷ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان آزادشهر حدود ۱۱/۱۴ کیلومتر می باشد. تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان آزادشهر به ترتیب ۲۱۲۰۹ سفر و ۲۷۵۴۹۵ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان آزادشهر به ترتیب ۷۱۴۸ سفر و ۷۲۹۵۵ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات :

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان آزادشهر شامل یک اداره، ۲ دفتر پست دولتی شهری، ۱ دفتر پست دولتی روستایی، ۹ دفتر ارتباطی، ۹ نمایندگی پستی، ۱۶ صندوق پست شهری، ۲۴ صندوق پست روستایی و ۳۰ ICT دفتر روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان آزادشهر حدود ۵۰۳ هزار مرسوله و صادره ۴۷۹ هزار مرسوله بوده است. در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان آزادشهر ۲۴۹۷۴ شماره بوده که از این تعداد ۱۶۱۲۴ شماره شهری و ۸۸۵۰ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۲۷۷۴۷ شماره بوده است. ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان آزادشهر ۱۹/۲۹ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۸۲/۳۰ درصد و در مناطق روستایی آن ۵۹/۲۰ درصد می باشد.

هـ - قابلیت ها و تنگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- وجود دانشگاه پیام نور و آزاد در این شهرستان.
- وجود تفرجگاه های مناسب جهت احداث اردوگاه های دانش آموزی.
- برخورداری از ۸ مرکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و ۳۱ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی و درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی شهرستان.
- دارا بودن ورزشکاران مطرح در رشته های ورزشی متعدد از جمله در رشته آلیش و عضویت در تیم ملی.
- برخورداری از مواهب طبیعی نظیر کوه، جنگل و اماکن مذهبی.
- وجود سابقه فرهنگی درخشان و مشاهیر نامدار فرهنگی - ادبی - علمی.
- تنوع قومی و فرهنگی.
- وجود جاذبه های توریستی و اماکن تاریخی - مذهبی از جمله زیارتگاه آق امام
- وجود رشته های هنری صنایع دستی با پیشینه تاریخی همانند گلیم بافی، چادر شب بافی، معرق و نقاشی مینیا تور.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- برخورداری از یک سیلو و یک انبار سرپوشیده گندم.
- وجود ۱۱ معدن شامل: ۸ معدن زغالسنگ، ۳ معدن سنگ لاشه آهکی و یک معدن سنگ نسوز.
- وجود یک شهرک صنعتی و یک ناحیه صنعتی آقچلی دارای فعالیت صنعتی
- وجود توان توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی.
- کشت زعفران در مناطق کوهستانی شهرستان.
- برخورداری از واحدهای دامپروری و قابلیت های توسعه دامداری و آبرزی پروری شهرستان.
- وجود تنوع اقلیمی اکولوژیکی و خاک جهت توسعه فعالیتهای کشاورزی و تنوع محصولات آن بویژه گندم، برنج، گیاهان دارویی، پنبه، سویا، کلزا و دام و طیور، نوغانداری و آبرزی پروری.
- امکان استفاده از ظرفیتهای آب و خاک برای توسعه آبرزی پروری.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود دفاتر خدمات ارتباطی و پیشخوان دولتی و مراکز ICT روستایی.
- برخورداری از گاز در اکثر نقاط شهری و روستایی شهرستان.

➤ واقع شدن در محل چهارراه و کریدور بین المللی و ترانزیتی گرگان- بجنورد - شاهرود- اینچه برون (ارتباط با کشورهای آسیای میانه).

➤ آماده بودن طرح هادی کلیه روستاهای شهرستان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

➤ کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.

➤ کمبود فضاهای آموزشی و تجهیزات در دانشگاه ها.

➤ کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.

➤ نداشتن مجتمع آموزشی، رفاهی برای فرهنگیان (با توجه به اینکه شهرستان آزادشهر در مسیر اتصال سه استان خراسان، سمنان و گلستان قرار دارد).

➤ نداشتن فضای کافی و زمین مناسب به ویژه برای آموزش در رشته های فنی که نیاز به کارگاه دارند.

➤ نداشتن مدارس خاص مانند شاهد.

➤ کمبود تاسیسات و اماکن ورزشی تخصصی و عدم تناسب فضای مناسب با نیاز شهرستان مخصوصا رشته های پایه.

➤ کمبود مربیان ورزشی و کارشناسان مجرب در سطح شهرستان.

➤ عدم وجود اسپانسر و حامیان مالی جهت حمایت ورزشکاران در شهرستان.

➤ کمبود مراکز نگهداری کودکان بی سرپرست یا بد سرپرستو مراکز توانبخشی.

➤ پایین بودن سرانه فضا های فرهنگی و هنری متناسب با نیازها و قابلیت های شهرستان.

➤ پایین بودن شاخص های توسعه شهرستانی و عدم تعریف خاص از شاخص های فرهنگی و هنری.

➤ کمبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری همراه با ضعف در زیرساخت های گردشگری.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

➤ افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم وجود تصفیه خانه فاضلاب.

➤ کمبود مخازن ذخیره آب شرب و تصفیه خانه در مناطق شهری.

➤ کمبود تاسیسات و زیرساخت های مهار و ذخیره آب های سطحی در حوزه شهرستان.

➤ عدم انجام لایروبی اصولی کانالها و رودخانه های جاری در شهرستان.

➤ عدم برخورداری از فضای مناسب برای برگزاری نمایشگاه های دائمی.

➤ عدم وجود سردخانه.

➤ عدم اجرا یا فقدان قوانین کافی در زمینه تغییر کاربری اراضی زراعی شیب دار به باغات مثمر و غیر مثمر

➤ پایین بودن ضریب مکانیزاسیون و فرسوده بودن ماشین آلات کشاورزی.

- بهره برداری غیر اصولی از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی.
 - نبود برنامه الگوی کشت منطقه ای و عدم تفویض اختیار و حمایت های لازم در این خصوص.
 - غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بالا بودن تلفات آب در بخش کشاورزی.
 - خردوپراکنده بودن اراضی زراعی.
 - سنددار نبودن اکثر زمین های کشاورزی شهرستان.
 - بالا بودن ضریب وقوع بلایای طبیعی از جمله: سیل، رانش زمین و آتش سوزی جنگل ها.
 - افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.
- تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی**
- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
 - فرسودگی شبکه توزیع برق در نقاط شهری و روستایی (بخصوص در مواقع بروز طوفان، سیل و زلزله).
 - آبگرفتگی معابر شهری پس از بارندگی های شدید.
 - پایین بودن پوشش جمع آوری عمومی زباله های روستایی با توجه به نبود و خرابی وسایل نقلیه زباله.
 - نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
 - آسیب پذیری برخی از روستاها در برابر سیل، طغیان رودخانه و پیشروی آب دریا.
 - ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز و عدم مدیریت صحیح شهری.
 - روند کند اجرای طرح هادی در روستاها.
 - گرایش توسعه شهری به سمت زمین های کشاورزی و باغات.

برخی از شاخص های عمده شهرستان آزادشهر در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۸۷۲	۲۰۴۳۸	۹
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۳	۲۹	-
۴	روستاهای مسکونی	تعداد	۵۴	۱۰۰۴	۱۰
۵	کل	نفر	۹۲۶۹۹	۱۸۴۶۹۳۹	۶
	شهری	نفر	۵۰۸۷۷	۹۶۷۸۷۰	۴
	روستایی	نفر	۴۱۸۲۲	۸۷۹۰۶۹	۹
	نسبت شهرنشینی	درصد	۴۵/۱	۵۲/۴	۷
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان		۱	۱۷	۱
	کتابخانه		۴	۵۲	۴
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۱	۵۴	۷
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۲	۱۵	۲
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۵۴۷۵	۹۰۷۶۸	۴
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس		۷۸۳۹	۱۵۰۸۹۰	۶
	پسر	نفر	۷۵۳۷	۱۴۰۴۷۷	۶
۱۲	اماکن ورزشی		۲۵	۵۲۸	۵
	سراهنه ورزشی (سپوشیده و روباز)		۰/۵۵	۰/۵۲	۹
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۴	۴۷	۳
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۴	۹۶	۱۰
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۳۱	۶۰۸	۱۰
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۱۱	۲۰۸	۹

برخی از شاخص های عمده شهرستان آزادشهر در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۶۰۰۱۴	۱۲۳۲۵۸۱	۹
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۱۲۳۴۲	۲۳۳۹۷۶	۷
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۱۶۴۴۸	۲۵۰۹۸۹	۴
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۳۶	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۳	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۳۰۸۵۵	۶۰۶۶۴۳	۶
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۴۸	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۳	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۹/۱۹	۶۴/۵	۶
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۰/۵۹	۲۲/۶۸	۱۳
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۳۰/۸۲	۳۹/۵۱	۱۱
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۴۸	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۳	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۱۲۳/۱۵	۳۴۸۲/۵۵	۱۲
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۸۱	۷۴۹	۳
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۳۰	۲۴۴	۴
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۲۵۳۰۱	۶۹۹۱۳۲	۱۰
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۱۱۶۱۹۴	۲۸۱۹۵۸۲	۸
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۳۰۰۰	۳۰۹۶۰/۸	۶
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۸۳۵۱	۲۱۹۹۳۲/۲	۷
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۲۶۷۶۸	۶۰۹۴۲۸	۹
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۲۵۲	۱۹۶۹۴/۲۴	۸
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۶	۸۵	۶
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۳۶	۲۴۴۳	۹

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان آق قلا

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی

آموزش عالی

بهداشت و درمان

تامین اجتماعی و بهداشتی

فرهنگ و هنر

ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

هـ - قابلیت و تکنهای شهرستان

شهرستان آق قلا

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان آق قلا با مساحت ۱۷۶۳/۱۵ کیلومتر مربع در قسمت شمالی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به کشور ترکمنستان، از جنوب به شهرستان های گرگان و علی آباد، از شرق به شهرستان گنبد کاووس و از غرب به شهرستان های گمیشان و ترکمن محدود می شود. براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی، وشمگیر)، ۲ شهر (آق قلا و انبارالوم)، ۵ دهستان و ۸۴ آبادی مسکونی و ۳ آبادی خالی از سکنه تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی قسمت جنوبی اقلیم نیمه مرطوب و قسمت شمالی اقلیم نیمه خشک و خشک دارد. گرگانرود در قسمت مرکزی شهرستان با جهت شرقی - غربی جریان دارد.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

شهرستان آق قلا از قدمت تاریخی زیادی برخوردار است. بر اساس مستندات این شهر توسط شاه عباس در سال ۱۰۲۰ هجری قمری بنا شده و در ابتدا به نام اسپیدژ یا دژسفید معروف بوده و در زمان حکومت پهلوی به پهلوی دژ تغییر نام داد و امروز آق قلا نام گرفته است که در زبان ترکمنی به معنای دژ یا قلعه سفید است. در زمان پارت و ساسانیان دیوار بزرگ گرگان در بخش شمالی شهر آق قلا (سه راهی آق قلا، اینچه برون، انبار الوم) احداث شده است. از دیگر آثار این شهرستان می توان قیزقلعه (از بناهای دوره تاریخی)، دژ آق قلا (دوره قاجاریه)، پل آق قلا (دوره صفویه) و ۸۴ تپه (دوره تاریخی و اسلامی) را نام برد.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

اغلب مردم شهرستان آق قلا به زبان ترکمنی صحبت می کنند و در کنار آن گویش های مختلفی از جمله سیستانی و بلوچی رواج دارد. از نظر دین و مذهب اکثریت مردم این شهرستان مسلمان و دارای مذهب سنی حنفی می باشند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت آق قلا در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۳۰۴۱۰ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۳۹۷۹۷ نفر شهری ۹۰۶۱۳ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۳۰/۵ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۳۷۴۸ نوزاد (۱۸۸۵ نفر نوزاد پسر و ۱۸۶۳ نوزاد دختر) در شهرستان آق قلا متولد شدند. همچنین در همین سال تعداد ۱۵۷ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری:

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۴ بانک دولتی در شهرستان آق قلا خدمات بانکی ارائه می نمودند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۴۲۵ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۱۸۴۴ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۲۰۵۴۸ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۱۶۸ آموزشگاه شهرستان آق قلا مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۸۳۷۳ نفر (۴۰/۷ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۱۲۱۷۵ نفر (۵۹/۳ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۰۸۲۴ نفر پسر (۵۲/۷ درصد) و تعداد ۹۷۲۴ نفر (۴۷/۳ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۳/۸ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۵/۶۴ نفر و در نقاط روستایی ۲۲/۹۲ نفر بوده است.

تعداد ۶ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات، طراحی دوخت، مراقبت زیبایی، صنایع دستی، الکترونیک، خدمات آموزشی، هنرهای تجسمی، بهداشت و ایمنی، برق، صنایع دستی بافت، چوب فلزسفال، دوختهای سنتی و صنایع چرم در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان آق قلا در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۲۰۹۵ نفر بوده است که از این تعداد ۵۸/۵ درصد در دانشگاه های دولتی مشغول به تحصیل بوده اند. در همین سال تحصیلی ۳ مرکز آموزش عالی در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان آق قلا ۵۷ خانه بهداشت، ۹ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۳ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۱۰ داروخانه و ۶ آزمایشگاه و ۲ مرکز پرتونگاری در شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۰۴۳۱۶ نفر از جمعیت شهرستان آق قلا تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۱۴۵۲۳ نفر بوده است. در این سال ۶۶۲۴ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بودند.

تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان آق قلا در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۵ واحد بوده است که ۷ واحد آن در مناطق شهری ۸ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۵ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان آق قلا ۳ کتابخانه عمومی با تعداد ۲۹۴۰۲ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۱۷۱۵ نفر و تعداد مراجعین ۱۲۶۰۳۹ نفر بوده است.

۶- تربیت بدنی

شهرستان آق قلا دارای ۱۹ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۱۴ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۲ مکان مربوط به سایر ادارات و ۳ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۶۲ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان آق قلا در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۸۶۱۲۴ هکتار (۴۳۳۲۹ هکتار آبی و ۴۲۷۹۵ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۳۰۱۹۱۰ تن (۲۰۵۱۶۸ تن آبی و ۹۶۷۴۲ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۲۹۸۳ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۱۱۲۳/۳۹ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان آق قلا در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۷۶۴۳۸ راس (۴۴۶۶۶۷ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان ۲۷۰۲ هزار قطعه (صنعتی و غیرصنعتی) بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۳۵۲۶ تن، شیر ۵۰۲۹۰ تن، گوشت سفید (مرغ) ۲۲۰۹۲ تن، تخم مرغ ۳۲۸۱ تن و عسل ۳۷ تن بوده است.

در این شهرستان ۵۰ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۱۸۶۸ هزار قطعه، ۳ واحد مرغداری تخمگذار و پولد به ظرفیت ۲۹۰ هزار قطعه و ۱۱ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۴۶۰ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۲۸۱۱ هکتار با تولید ۶۰۹۸ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان آق قلا از طریق ۱۶۲۹ حلقه چاه دارای مجوز و ۲ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

این شهرستان دارای دو شهرک صنعتی گرگان ۳ و آق قلا می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۲۰ واحد صنعتی در این دو شهرک صنعتی مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک صنعتی آق قلا حدود ۱۸/۶ هکتار با ۳۱ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۴۸۵ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۵۵/۷ هکتار با ۱۷۲ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۳۰۱۰ نفر بوده است. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک صنعتی گرگان ۳ حدود ۱/۴۳ هکتار با ۳ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۴۵ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۶ فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۲۳۵ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۱۸۷ نفر در شهرستان آق قلا صادر شده است.

در این شهرستان تعداد یک معدن ید در بخش وشمگیر وجود دارد. ظرفیت اسمی این معدن ۶۵ تن با ذخیره قطعی ۳۵ هزار تن بوده است.

د- امور زیربنایی**۱- عمران شهری:**

جمعیت شهری شهرستان آق قلا در سال ۱۳۹۲، حدود ۳۹۷۹۷ نفر برآورد گردیده که در ۲ شهر آق قلا (۳۲۹۶۹ نفر) و انبار الوم (۶۸۲۷ نفر) ساکن می باشند. وضعیت خدمات شهری در شهرستان آق قلا شامل: یک ایستگاه آتش نشانی (در شهر آق قلا) و دارای سیستم جمع آوری زباله به صورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در نقاط شهری آق قلا و انبار الوم به ترتیب ۹/۵۲ و ۳/۶۸ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند به ترتیب ۲/۸۹ و ۵/۳۹ مترمربع برای هر نفر بوده است. در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان آق قلا دارای ۱۰۰۱۳ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۱۷۰۷ هزار مترمکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۱۴۸۶ هزار مترمکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است.

از کل آب تولیدی در شهرستان آق قلا ۷۶/۷۵ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۳/۲۵ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان آق قلا ۴۲/۷۲ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان آق قلا ۱۱۰۰۰ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ از کل ۷۸ روستای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان آق قلا ۷۷ روستا و ۹۹/۹ درصد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند. همچنین تمام ۷۸ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان آق قلا حدود ۱۹۰/۳۷ کیلومتر بوده که از این مقدار ۱۶۶/۷۰ کیلو متر راه آسفالت، ۳/۶۷ کیلو متر راه شوسه و ۲۰ کیلومتر سایر راه ها می باشد. روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بهره مند از گاز طبیعی شهرستان ۷۲ روستا بوده و ۲۱۴۶۷ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر آق قلا از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۷۴ طرح هادی روستایی در شهرستان آق قلا تهیه شده است که عملیات بهسازی ۱۶ طرح اجرا شده و ۴ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان آق قلا ۳۴۱۶۷ مشترک بوده که از این تعداد ۲۸۸۹۱ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۱۵۴۲۲۹ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۶۹۵۵۵ هزار کیلووات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۴۵۱۴ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان آق قلا شامل: ۴۵۸ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت هوایی و ۱۳ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت زمینی، ۳۵۰ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۱۰ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی همچنین ۸۵۸ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۱۳۴۰۵۵ کیلوولت آمپر و ۲۲ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۱۴۴۴۵ کیلو ولت آمپر و تعداد ۴۱۸۸ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۱۸۱۹ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان آق قلا به ترتیب ۱۲۰۴۷ و ۱۶۱۰۵ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ۱۰۳۹۳۳/۱ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۶۱۵۶۱/۷ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان آق قلا ۹۱۳۰۵ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۴۹۶۸۶ هزار لیتر و بنزین با ۲۵۵۵۴ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان آق قلا در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۵۳ کیلومتر که ۱۲ کیلو متر بزرگراه و ۹۹ کیلومتر راه اصلی و ۴۲ کیلومتر راه فرعی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلو متر مربع در شهرستان آق قلا حدود ۸/۶۸ کیلو متر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان آق قلا حدود ۱۹۰/۳۷ کیلومتر بوده که از این مقدار ۱۶۶/۷۰ کیلو متر راه آسفالت، ۳/۶۷ کیلو متر راه شوسه و ۲۰ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان آق قلا حدود ۱۰/۷۹ کیلومتر می باشد.

تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان آق قلا به ترتیب ۱۳۰۶۳ سفر و ۲۴۳۲۶۸ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان آق قلا به ترتیب ۱۱۰۸ سفر و ۲۰۶۴۵ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان آق قلا شامل یک اداره، یک دفتر پست دولتی شهری، ۳ دفتر پست دولتی روستایی، ۴ دفتر ارتباطی، ۲۳ نمایندگی پستی، ۵ صندوق پست شهری، ۳۲ صندوق پست روستایی و ۴۴ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان آق قلا حدود ۴۸۸ هزار مرسوله و صادره ۴۲۹ هزار مرسوله بوده است.

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان آق قلا ۳۳۲۸۹ شماره بوده که از این تعداد ۱۱۶۴۲ شماره شهری و ۲۱۶۴۷ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۳۸۲۵۴ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان آق قلا ۲۹/۶۸ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۲۹/۳۷ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۴/۲۳ درصد می باشد.

هـ - قابلیت ها و تنگناها**پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی**

- وجود دانشگاه پیام نور و آزاد و موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی لقمان حکیم.
- برخورداری از ۱۲ مرکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و ۵۷ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی و درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی شهرستان.
- وجود مجموعه سوارکاری آق قلا.
- دارا بودن ورزشکاران مطرح در رشته های ورزشی متعدد، عضویت در تیم ملی از جمله دومیدانی و والیبال.
- برگزاری مراسم آئینی و مذهبی.
- تنوع قومی و فرهنگی.
- وجود جاذبه های توریستی و اماکن تاریخی از جمله پل تاریخی آق قلا و میدان سوارکاری.
- فراهم بودن زمینه های مناسب برای سرمایه گذاری صنعت توریسم.
- وجود رشته های هنری صنایع دستی با پیشینه تاریخی همانند فرش بافی، گلیم بافی، سوزن دوزی، نمد مالی و زیلو بافی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- تصویب احداث منطقه ویژه اقتصادی در شهرک هزار هکتاری شهرستان.
- احداث کارخانه پتروشیمی در این شهرستان.
- برخورداری از تعاونی های مرزی فعال جهت صادرات و واردات به کشورهای آسیای میانه.
- امکان توسعه صنایع دستی (فرش بافی، سوزن دوزی و نمد مالی و...) با هدف صادرات با توجه به وجود سابقه.
- برخورداری از یک سردخانه، ۵ سیلو و ۳ انبار سرپوشیده گندم.
- وجود یک معدن ذخیره ید.
- وجود یک شهرک صنعتی فعال و یک شهرک صنعتی گرگان ۳ (در مرحله تکمیل زیرساخت های اولیه).
- وجود توان توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی.
- برخورداری از واحدهای دامپروری و قابلیت های توسعه دامداری و آبرزی پروری شهرستان (رتبه ۲ تولید آبرزیان در استان)

- امکان احداث گلخانه ها، تولید گیاهان دارویی، پرورش قارچ، زنبورداری و غیره.
- برخورداری از ایستگاه تحقیقات شوری در بخش کشاورزی.
- دارای بیشترین تعداد واحدهای پرورش مرغ مادر گوشتی در استان.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود دفاتر خدمات ارتباطی و پیشخوان دولتی و مراکز ICT روستایی.
- برخورداری از نعمت گاز در اکثر نقاط شهری و روستایی شهرستان.
- برخورداری از زیربنای سازمان یافته مانند شبکه های جاده ای (بزرگراه گرگان- آق قلا) و عبور خط راه آهن بین المللی (ایران-قزاقستان) از این شهرستان.
- نزدیکی به فرودگاه گرگان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود فضاهای آموزشی و تجهیزات در دانشگاه ها.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- کمبود تاسیسات و اماکن ورزشی تخصصی و عدم تناسب فضای مناسب با نیاز شهرستان مخصوصا رشته های پایه.
- عدم وجود اسپانسر و حامیان مالی جهت حمایت ورزشکاران در شهرستان.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و زندانیان.
- عدم وجود تاسیسات وابسته به به صنعت گردشگری نظیر مهمانپذیر.
- کمبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری همراه با ضعف در زیرساختهای گردشگری.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- کمبود تاسیسات و زیرساختهای مهار و ذخیره آبهای سطحی در حوزه شهرستان.
- عدم انجام لایروبی اصولی کانالها و رودخانه های جاری در شهرستان.
- سنددار نبودن اکثر زمین های کشاورزی شهرستان.
- نبود برنامه الگوی کشت منطقه ای و عدم تفویض اختیار و حمایت های لازم در این خصوص.
- خرد و پراکنده بودن اراضی زراعی.
- غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بالا بودن تلفات آب در بخش کشاورزی.
- چرای بی رویه و تبدیل مراتع به اراضی دیم کم بازده.
- پایین بودن ضریب مکانیزاسیون و فرسوده بودن ماشین آلات کشاورزی.
- بهره برداری غیر اصولی از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی.

- شوری، قلیایی و ماندابی شدن خاک و محدودیت های زهکشی در اراضی شمالی.
 - حرکت سفره های آب شور به سمت سفره های آب شیرین بعثت بهره برداری بیش از حد از سفره های آب شیرین.
 - بالا بودن ضریب وقوع بلایای طبیعی از جمله: سیل، خشکسالی و سرما و یخبندان.
 - افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.
- تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی**
- افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم وجود تصفیه خانه فاضلاب.
 - کمبود مخازن ذخیره آب شرب و تصفیه خانه در مناطق شهری.
 - نبود ساختمان های ملکی ادارات و عدم استقرار برخی از ادارت در شهرستان.
 - واقع شدن شبکه های توزیع برق در حریم املاک شخصی مسکونی نقاط شهری و روستایی.
 - فرسودگی شبکه توزیع برق در نقاط شهری و روستایی (بخصوص در مواقع بروز طوفان، سیل و زلزله).
 - گرایش توسعه شهری به سمت زمین های کشاورزی و باغات.
 - روند کند اجرای طرح هادی در روستاهای دارای طرح هادی.
 - آبگرفتگی معابر شهری پس از بارندگی های شدید.
 - نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
 - ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز و عدم مدیریت صحیح شهری.
 - پایین بودن پوشش جمع آوری عمومی زباله های روستایی با توجه به نبود و خرابی وسایل نقلیه زباله.
 - کمبود فضای سبز شهری.

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۱۷۶۳/۱۵	۲۰۴۳۸	۳
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۲	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۸۴	۱۰۰۴	۵
۵	کل	نفر	۱۳۰۴۱۰	۱۸۴۶۹۳۹	۴
	شهری	نفر	۳۹۷۹۷	۹۶۷۸۷۰	۶
	روستایی	نفر	۹۰۶۱۳	۸۷۹۰۶۹	۳
	نسبت شهرنشینی	درصد	۳۰/۵	۵۲/۴	۱۲
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۱	۱۷	۱
۷	کتابخانه	تعداد	۳	۵۲	۷
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۲	۵۴	۵
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۱	۱۵	۴
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۲۰۹۵	۹۰۷۶۸	۸
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۱۰۸۲۴	۱۵۰۸۹۰	۴
		دختر	۹۷۲۴	۱۴۰۴۷۷	۴
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۱۹	۵۲۸	۹
۱۳	سرانه ورزشی (سپوشیده و روباز)	متر مربع	۰/۶۲	۰/۵۲	۶
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۳	۴۷	۵
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۹	۹۶	۳
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۵۷	۶۰۸	۳
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۱۹	۲۰۸	۳

برخی از شاخص های عمده شهرستان آق قلا در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۱۰۴۳۱۶	۱۲۳۲۵۸۱	۴
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۱۴۵۲۳	۲۳۳۹۷۶	۵
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۱۰۰۱۳	۲۵۰۹۸۹	۸
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۷۲	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۲	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۳۴۱۶۷	۶۰۶۶۴۳	۴
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۷۸	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۲	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۹/۶۸	۶۴/۵	۵
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۴/۲۳	۲۲/۶۸	۴
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۲۹/۳۷	۳۹/۵۱	۱۲
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۷۷	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۲	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۱۹۰/۳۷	۳۴۸۲/۵۵	۸
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۹۹	۷۴۹	۲
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۱۲	۲۴۴	۷
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۲۹۸۳	۶۹۹۱۳۲	۲
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۳۰۱۹۱۰	۲۸۱۹۵۸۲	۳
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۱۱۲۳/۳۹	۳۰۹۶۰/۸	۱۲
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۱۱۲۳/۴	۲۱۹۹۳۲/۲	۱۲
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۷۹۲۲۶/۶	۶۰۹۴۲۸	۳
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۶۰۹۸	۱۹۶۹۴/۲۴	۲
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۱۶	۸۵	۲
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۲۳۵	۲۴۴۳	۴

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان بندرگز

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهداشتی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

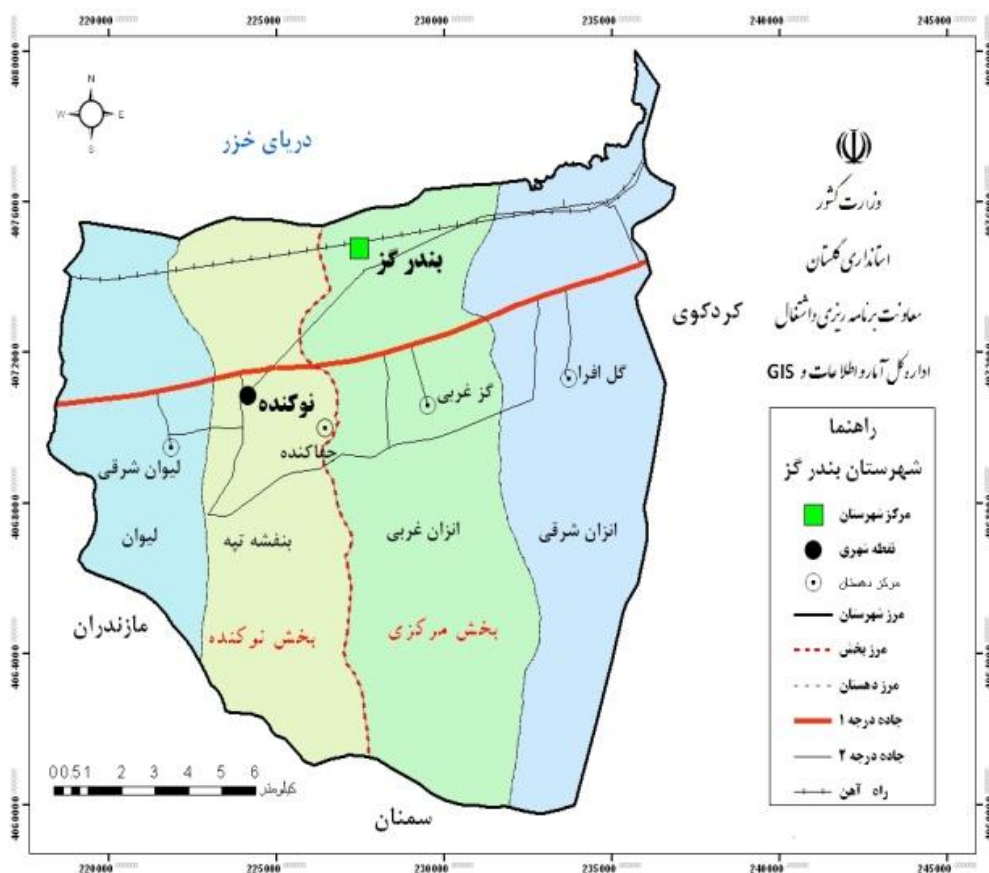
شهرستان بندرگز

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان بندرگز با مساحت ۲۳۹/۳۱ کیلومتر مربع در بخش جنوب غربی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به دریای خزر، از جنوب و غرب به شهرستان گلوگاه و از شرق به شهرستان کردکوی محدود می شود.

براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از ۲ بخش (مرکزی و نوکنده)، ۲ شهر (بندرگز و نوکنده)، ۴ دهستان و ۲۴ آبادی مسکونی تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی این شهرستان به لحاظ موقعیت جغرافیایی و طبیعی از آب و هوای مدیترانه ای و در مناطق کوهستانی از آب و هوای سرد کوهستانی برخوردار است.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

شهرستان بندرگز با آثار تاریخی و قدمت دیرینه یکی از شهرستان های مهم استان می باشد. براساس نوشته های عارف دیهیم، شاه اسماعیل صفوی در زمان لشکرکشی به سواحل جنوب شرقی دریای خزر و به هنگام مراجعت مدتی در قصبه کناره (بندرگز امروزی) اطراق نموده است. این شهرستان در زمان زندیه مورد توجه ویژه قرار گرفته و در سال ۱۲۱۰ هـ.ق تأسیسات بندری در این شهرستان احداث گردیده است.

بندرگز از دوران قاجاریه با ایجاد تجارت خانه و انبارهای بزرگ کالا توسط روس ها در زمان محمد علی شاه (۱۲۶۲ ه.ق) یکی از قطب های مهم اقتصادی و تجاری منطقه استرآباد محسوب می شده است. مدتی بعد در اوایل حکومت ناصرالدین شاه با احداث یک اسکله چوبی و عامل شعب بانک استقراضی روس از یک سو به گرگان، دامغان، شاهرود، مازندران و تهران و از سوی دیگر با باکو (بادکویه)، آستاراخان (هشترخان) روسیه ارتباط تجاری داشته است.

آثار تاریخی و مذهبی مهم شهرستان بندرگز عبارتند از: جرکلباد، خرابه های آتشکده قدیمی در جنوب شرقی روستای کهنه کلباد، مارقلعه، عروس قلعه، تپه های باستانی دین تپه، بزغاله تپه، تپه عبدالهی، تپه سنان، تپه در دارلته، کافرت په، قلعه تپه، امامزاده حبیب اله، امامزاده علیرضا، ساختمان گمرک، فانوس دریایی.

مهمترین گردشگاه های این شهرستان عبارتند: ساحل آرام و زیبای بندرگز با تأسیسات موجود، چشمه بلبل، ذخیره گاه شمشاد، جنگل باغو، غلغلی.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان بندرگز به زبان فارسی تکلم می کنند و لهجه های مازندرانی و سیستانی نیز رایج است. در این شهرستان بیشترین درصد جمعیت آن را مسلمانان شیعه تشکیل می دهند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت بندرگز در سال ۱۳۹۲ معادل ۴۶۳۵۲ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۲۶۰۱۹ نفر شهری و ۲۰۳۳۳ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۵۶/۱ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۷۷۷ نوزاد (۴۰۵ نفر نوزاد پسر و ۳۷۲ نوزاد دختر) در شهرستان بندرگز متولد شده اند. همچنین در همین سال تعداد ۷۹ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری :

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۶ بانک دولتی در شهرستان بندرگز به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۶۵۹ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۳۳۷۵ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۶۹۱۶ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۷۴ آموزشگاه شهرستان بندرگز مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۴۸۳۰ نفر (۶۹/۸ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۲۰۸۶ نفر (۳۰/۲ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۳۶۳۸ نفر پسر (۵۲/۶ درصد) و تعداد ۳۲۷۸ نفر (۴۷/۴ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۱۹/۶ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۱/۵۲ نفر و در نقاط روستایی ۱۷/۱۲ نفر بوده است.

تعداد ۱۳ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات، طراحی دوخت، مراقبت زیبایی، امور مالی و بازرگانی، کشاورزی، امور دامی و آبریان در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان بندرگز در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۲۲۶۴ نفر بوده است که از این تعداد ۳۴/۴ درصد در دانشگاه های دولتی مشغول به تحصیل بوده اند. در همین سال تحصیلی ۳ مرکز آموزش عالی در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان بندرگز ۱۹ خانه بهداشت، ۳ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۶ داروخانه و ۶ آزمایشگاه و یک مرکز پرتونگاری در شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۳۶۷۱۱ نفر از جمعیت شهرستان بندرگز تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۹۴۴۰ نفر بوده است. در این سال تعداد ۲۷۸۵ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بودند.

تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان بندرگز در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۰ واحد بوده است که ۶ واحد آن در مناطق شهری ۴ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۳ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان بندرگز ۴ کتابخانه عمومی وجود داشته است. این کتابخانه دارای ۲۲۶۷ نفر عضو با ۳۶۵۳۲ جلد کتاب می باشد. همچنین در این سال تعداد ۲۸۴۸۴ نفر (زن و مرد) به این کتابخانه مراجعه نمودند.

۶- تربیت بدنی

شهرستان بندرگز دارای ۲۵ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۱۷ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۳ مکان مربوط به سایر ادارات و ۵ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۱/۳۴ متر مربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان بندرگز در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۱۲۵۱۵ هکتار (۹۹۰۳ هکتار آبی و ۲۶۱۲ هکتار دیم) بوده که بیشترین سطح زیر کشت مربوط به شلتوک، گندم و سویا بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۸۴۲۵۴ تن (۷۸۲۷۸ تن آبی و ۵۹۷۶ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۴۰۰۵ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۵۳۰۷۲/۴۵ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان بندرگز در سال ۱۳۹۲ حدود ۳۶۷۹۹ راس (۱۴۹۵۱۸ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیر صنعتی) ۱۴۵۳ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۱۲۳۵ تن، شیر ۲۳۵۳۶ تن، گوشت سفید (مرغ) ۶۵۷۲ تن، تخم مرغ ۵۲۶۹ تن و عسل ۵۷ تن بوده است.

در این شهرستان ۳۷ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۷۱۳ هزار قطعه، ۵ واحد مرغداری تخمگذار به ظرفیت ۴۳۰ هزار قطعه و ۷ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۲۲۸ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۴۵/۳۲ هکتار با تولید ۹۲۳/۳۶ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان بندرگز از طریق ۵۲۴ حلقه چاه دارای مجوز، ۱۴۹ دهنه چشمه و ۶ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۷۷ واحد صنعتی در شهرک صنعتی بندرگز و ۲۳ واحد صنعتی در ناحیه صنعتی گز غربی مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک صنعتی این شهرستان حدود ۸/۷۱ هکتار با ۱۲ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۲۵۰ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۲۹/۵ هکتار با ۵۸ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۱۳۰۷ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۶ فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۷۸۰۰۰ میلیون ریال با اشتغال زایی ۳۹ نفر در شهرستان بندرگز صادر شده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان بندرگز در سال ۱۳۹۲، حدود ۲۶۰۱۹ نفر برآورد گردیده که در ۲ شهر بندرگز (۱۹۰۴۲ نفر) و نوکنده (۶۹۷۸ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان بندرگز شامل: ۲ ایستگاه آتش نشانی در هر شهر یک ایستگاه، یک کشتارگاه در شهر بندرگز برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع

آوری زباله به صورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در نقاط شهری بندرگز و نوکنده به ترتیب ۶/۷ و ۱/۶۵ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند به ترتیب ۳/۵۲ و ۲/۳۶ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان بندرگز دارای ۹۷۶۷ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۱۵۷۱ هزار مترمکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۱۴۶۱ هزار مترمکعب مصرف مشترکین خانگی بوده است.

از کل آب تولیدی در شهرستان بندرگز ۷۵/۴۵ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۴/۵۵ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود. طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان بندرگز ۸/۴۹ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان بندرگز ۱۰۵۲۰ متر مکعب بوده است.

۲ - عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ کل روستاهای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان بندرگز (۲۴ روستا) و ۱۰۰ درصد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند. همچنین تمام ۲۴ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان حدود ۱۲۰/۳۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۹۲/۶۲ کیلومتر راه آسفالت و ۲۷/۷۲ کیلومتر سایر راه ها می باشد.

۲۴ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان از نعمت گاز طبیعی بهره مند بوده اند و ۶۱۰۴ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بندرگز نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۴ طرح هادی روستایی در شهرستان بندرگز تهیه شده است که عملیات بهسازی ۶ طرح اجرا شده و ۵ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳ - انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان بندرگز ۱۹۰۵۰ مشترک بوده که از این تعداد ۱۵۵۶۵ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۷۷۰۷۶ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با

۲۸۵۹۶ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۴۰۴۶ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان بندرگز شامل: ۲۵۵ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت هوایی، ۲ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت زمینی، ۱۸۴ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۲۵ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی همچنین ۷۳۹ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۸۰۳۴۵ کیلووات آمپر و ۷ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۴۶۹۰ کیلو ولت آمپر و تعداد ۳۷۱۷ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۵۱۴ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان بندرگز به ترتیب ۹۵۳۰ و ۶۴۷۶ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان بندرگز ۷۳۰۲۰/۶ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۳۸۳۳۱/۳ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان بندرگز ۳۱۹۰۵ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به بنزین با ۱۴۶۹۷ هزار لیتر و نفت گاز با ۱۴۲۷۶ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان بندرگز در سال ۱۳۹۲ حدود ۷۰ کیلومتر که ۲۱ کیلومتر بزرگراه و ۳۷ کیلومتر راه اصلی و ۱۲ کیلومتر راه فرعی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در شهرستان بندرگز حدود ۲۹/۲۵ کیلومتر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان بندرگز حدود ۱۲۰/۳۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۹۲/۶۲ کیلومتر راه آسفالت و ۲۷/۷۲ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان بندرگز حدود ۵۰/۲۹ کیلومتر می باشد.

تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان بندرگز به ترتیب ۷۸۲۶ سفر و ۱۵۲۳۹۹ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان بندرگز به ترتیب ۱۱۱۳ سفر و ۲۲۲۵۳ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان بندرگز شامل یک اداره، یک دفتر پست دولتی شهری، فاقد دفتر پست دولتی روستایی، ۵ دفتر ارتباطی، ۴ نمایندگی پستی، ۷ صندوق پست شهری،

۱۶ صندوق پست روستایی و ۱۸ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان بندرگز حدود ۱۹۹ هزار مرسوله و صادره ۲۷۱ هزار مرسوله بوده است. در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان بندرگز ۱۸۹۹۰ شماره بوده که از این تعداد ۱۱۵۳۴ شماره شهری و ۷۴۵۶ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۱۵۱۷۴ شماره بوده است. ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان بندرگز ۳۱/۶۵ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۴۲/۹ درصد و در مناطق روستایی آن ۳۵/۱۵ درصد می باشد.

هـ - قابلیت ها و تنگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- وجود دانشگاه پیام نور و آزاد و موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی.
- وجود رشته های فنی و مهندسی در واحد های دانشگاهی.
- وجود ۷۴ آموزشگاه شهری و روستایی در مقاطع مختلف تحصیلی.
- فعالیت ۱۳ مرکز آموزش فنی و حرفه ای آزاد.
- وجود ۵ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و روستایی و ۱۹ خانه بهداشت روستایی.
- وجود زمینه های مستعد برای حرفه ای شدن برخی رشته های قهرمانی ورزشی همچون کشتی در شهرستان.

- تنوع قومی و فرهنگی در شهرستان.
- وجود مجتمع های فرهنگی و هنری.
- وجود جاذبه های توریستی، اکوسیستم منحصربه فرد خلیج گرگان و اماکن تاریخی و مذهبی.
- وجود بندر توریستی، تفریحی و مسافری گز.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- وجود رودخانه ها با جریان آب دائمی.
- امکان توسعه پرورش زنبور عسل به لحاظ عرصه جنگلی و مرتعی و وجود ایستگاه اصلاح نژاد و تولید ملکه.
- امکان تامین آب مورد نیاز با احداث سد و آبنندان.
- امکان پهلو گرفتن کشتی های کوچک با توجه به داشتن اسکله جهت صادرات و واردات کالا و جابجایی مسافر در شهر بندرگز.
- فعالیت تعاونیهای متعدد در حوزه های مختلف اقتصادی در سطح شهرستان.
- وجود یک شهرک صنعتی (بندرگز) و یک ناحیه صنعتی (گزرغری) با ۱۰۰ واحد صنعتی مستقر.

- وجود زمین های زراعی مستعد برای تولید محصولات نظیر گندم، جو، شلتوک، سویا، پنبه و انواع سبزیجات و صیفی جات و باغات و مرکبات.
- وجود امکانات نسبی و بستر مناسب برای توسعه تحقیقات فعالیتهای کشاورزی و دریایی.
- دارای بیشترین سهم در استان از لحاظ تولید گوشت ماهیان خاویاری، خاویار و ماهیان استخوانی.
- برخوردار از ۸ سردخانه، یک سیلو و یک انبار.
- وجود ۸ کارخانه شالیکوبی، ۳ کارخانه آرد و یک کشتارگاه طیور.
- دارای بیشترین سهم تولیدات باغی بین شهرستانهای استان.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود دفاتر خدمات پستی و مخابراتی (پیشخوان دولت و پلیس +۱۰) در سطح شهرستان.
- امکان استفاده از گاز به منظور تأمین سوخت مورد نیاز بخش عمده ای از واحد های صنعتی با توجه به عبور خطوط لوله گاز.
- برخوردار از امکانات و تأسیسات زیر بنایی مناسب مانند شبکه جاده ای، ریلی.
- اتصال راه های کشاورزی، جنگلی و روستایی به راه های فرعی و اصلی و در نهایت ارتباط آنها با سایر نقاط کشور.
- برخوردار از بزرگراه و ۱۲۳ کیلومتر راه روستایی.
- تهیه طرح هادی در کلیه روستاهای شهرستان.
- موقعیت جغرافیایی شهرستان به لحاظ ارتباط با کشورهای آسیای میانه، قفقاز و روسیه از طریق مرز دریایی.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود خوابگاه دانشجویی.
- کمبود آزمایشگاه های تخصصی در واحد های دانشگاهی.
- کمبود پاسگاههای انتظامی.
- عدم حمایت کافی از خانواده های زندانیان در معرض خطر.
- عدم وجود درمانگاه تأمین اجتماعی در شهرستان.
- پایین بودن سرانه فضاهای ورزشی با توجه به جمعیت جوان شهرستان.
- عدم وجود مراکز نگهداری کودکان خیابانی.
- کمبود زیرساخت های گردشگری و عدم سرمایه گذاری مناسب در طرح های گردشگری.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- عدم وجود سیل بند های چند منظوره در سطح شهرستان.

- وقوع سیلاب های مخرب و خسارات و تلفات ناشی از آن.
 - کمبود تاسیسات و زیر ساخت های مهار و ذخیره آبهای سطحی.
 - هماهنگ نبودن مجموعه های صنفی و تشکل های غیر دولتی در بازاریابی محصولات و تولیدات شهرستان.
 - عدم هماهنگی و یکپارچه شدن نهادهای تصمیم گیرنده برای واگذاری امورات مربوط به مجوزهای سرمایه گذاری در سطح شهرستان.
 - توسعه نیافتگی بخش صنعت بویژه کمبود صنایع تبدیلی و کشاورزی.
 - مشکل تغییر کاربری صنعتی اراضی.
 - ماندابی بودن اراضی ساحلی.
 - نبود سیاست کشت قابل اجرا در منطقه.
 - پائین بودن نرخ بهره وری و راندمان آبیاری.
 - حرکت سفره های آب شور به سمت سفره های آب شیرین بعلت بهره برداری بیش از حد از سفره های آب شیرین.
 - کوچک بودن قطعات کشاورزی (خرده مالکی) و افزایش سرعت تفکیک اراضی کشاورزی.
 - وقف عام و خاص بودن بخش اعظم اراضی شهرستان.
 - فقدان خرید تضمینی و نبود بازار مطمئن جهت محصولات غیر استراتژیک از قبیل سبزی و صیفی.
 - کمبود منابع مالی کم بهره با مدت باز پرداخت مناسب جهت ایجاد واحدهای تولیدی دام و طیور و صنایع تبدیلی.
 - فراگیر نبودن خدمات بیمه ای محصولات کشاورزی، هزینه بالای حق بیمه و عدم جبران خسارت بر اساس در آمد حاصل از تولید.
 - گرایش توسعه شهری به سمت اراضی کشاورزی و باغات.
 - کمبود اعتبار طرحهای جنگل کاری و احیاء اراضی تخریب شده در اثر سیل و رانش زمین.
 - افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.
 - وجود بعضی از کارگاه ها و واحد های تولیدی در داخل شهر.
- تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی**
- سیستم نیمه مکانیزه جمع آوری زباله.
 - عدم تناسب زیر ساخت های شهری موجود با رشد توسعه شهری.
 - کمبود وسایل نقلیه عمومی از قبیل تاکسی و مینی بوس و فرسوده بودن سیستم مینی بوس رانی.
 - عدم وجود دیواره اراضی ساحلی در برخی نقاط و لزوم احداث آن.

- کمبود امکانات زیربنایی در نقاط روستایی.
- پایین بودن کیفیت مصالح به کار برده شده در ساختمانها و عدم رعایت نکات فنی بویژه در نقاط روستایی.
- وجود بافت قدیمی با معابر تنگ در داخل شهر.

برخی از شاخص های عمده شهرستان بندرگز در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۲۳۹/۳۱	۲۰۴۳۸	۱۴
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۲	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۲۴	۱۰۰۴	۱۴
۵	جمعیت	کل	۴۶۳۵۴	۱۸۴۶۹۳۹	۱۴
		شهری	۲۶۰۱۹	۹۶۷۸۷۰	۱۲
		روستایی	۲۰۳۳۵	۸۷۹۰۶۹	۱۴
		نسبت شهرنشینی	۵۶/۱	۵۲/۴	۴
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۱	۱۷	۱
۷	کتابخانه	تعداد	۴	۵۲	۴
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۲	۵۴	۵
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۱	۱۵	۴
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۲۲۶۴	۹۰۷۶۸	۶
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۳۶۳۸	۱۵۰۸۹۰	۱۴
		دختر	۳۲۷۸	۱۴۰۴۷۷	۱۴
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۲۵	۵۲۸	۵
۱۳	سراهنه ورزشی (سپوشیده و روباز)	متر مربع	۱/۳۴	۰/۵۲	۱
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۲	۴۷	۷
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۳	۹۶	۱۳
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۱۹	۶۰۸	۱۲
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۷	۲۰۸	۱۳

برخی از شاخص های عمده شهرستان بندرگز در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۳۶۷۱۱	۱۲۳۲۵۸۱	۱۱
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی	نفر	۹۴۴۰	۲۳۳۹۷۶	۱۰
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۹۷۶۷	۲۵۰۹۸۹	۱۰
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۴	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۲	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۱۹۰۵۰	۶۰۶۶۴۳	۱۱
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۴	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۲	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۳۱/۶۵	۶۴/۵	۳
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۳۵/۱۵	۲۲/۶۸	۲
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۴۲/۹	۳۹/۵۱	۲
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۴	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۲	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۱۲۰/۳۴	۳۴۸۲/۵۵	۱۳
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۳۷	۷۴۹	۹
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۲۱	۲۴۴	۶
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۱۲۵۱۵	۶۹۹۱۳۲	۱۴
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۸۴۲۵۴	۲۸۱۹۵۸۲	۱۲
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۴۰۰۵	۳۰۹۶۰/۸	۱۴
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۵۳۰۷۲/۴۵	۲۱۹۹۳۲/۲	۱
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۳۵۵۶۹	۶۰۹۴۲۸	۷
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۹۲۳/۳۶	۱۹۶۹۴/۲۴	۳
۴۰	میزان تولید خاویار	تن	۰/۸۹	۱/۷۶	۱
۴۱	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۶	۸۵	۶
۴۲	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۷۸	۲۴۴۳	۷

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان ترکمن

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهداشتی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

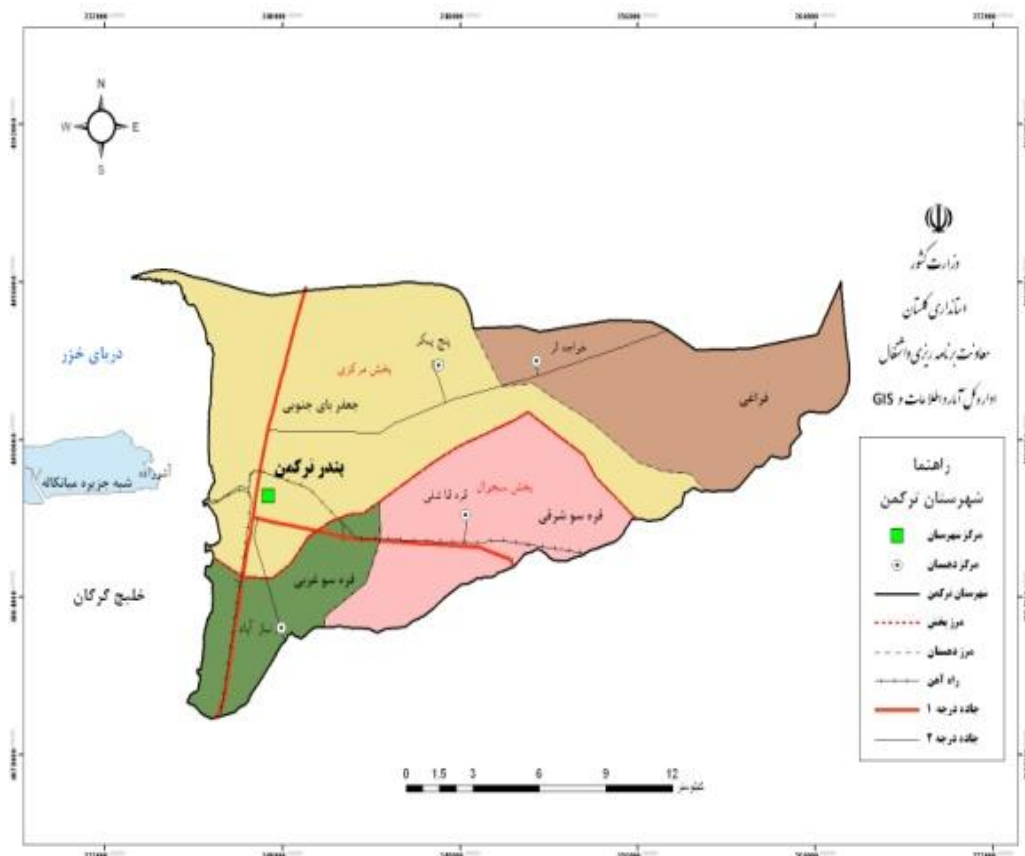
شهرستان ترکمن

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان ترکمن با مساحت ۲۹۱/۴ کیلو متر مربع در قسمت غربی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به گمیشان، از جنوب به شهرستان های کردکوی و گرگان، از شرق به شهرستان آق قلا و از غرب به دریای خزر محدود می شود.

براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی، سیجوال)، یک شهر (بندر ترکمن)، ۴ دهستان، ۲۷ آبادی مسکونی تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی به علت وسعت کم شهرستان و نزدیکی به دریا در تابستان آب و هوای این شهرستان گرم و مرطوب و در فصل سرد دارای آب و هوای سرد و ملایم می باشد.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

بندر ترکمن، شهری است در غربی ترین نقطه استان گلستان. نام آن پیش از انقلاب ایران «بندر شاه» بود. این شهر مرکز شهرستان ترکمن است.

بندر ترکمن جزو شهرهایی است که در ابتدای کار راه آن در ایران ریل های راه آهن به آن کشیده شد. این شهر در سال ۱۳۰۶ خورشیدی به فرمان رضاشاه بنیاد شد و سال بنیاد شهرداری آن ۱۳۰۹ می باشد.

بندر شاه در قدیم دارای سه اسکله بود که اکنون بازمانده هایی از آن ها به جا مانده از نقاط گردشگری آن می توان به جزیره آشوراده در حدود یک کیلومتری ساحل آن اشاره نمود که تا چند سال قبل مسکونی بوده است. این جزیره در حال حاضر در اختیار شیلات قرار گرفته است. اکثریت مردم این شهر ترکمن و سنی مذهب می باشند، ولی اقوام دیگر همچون فارس ها، ترک ها، قزاق ها، مازندرانی ها، ارامنه و سیستانیها و... در کنار هم زندگی می کنند.

تا پیش از سال ۱۳۰۵ هجری شمسی نامی از این بندر در هیچ یک از منابع چاپی به چشم نمی خورد. سالنامه رسمی کشور در این سال دلایل ایجاد این شهر جدید را بالا آمدن عمق خلیج میانکاله و در نتیجه کاهش عمق آبخور بندر گز اعلام کرد. این شهر اولین شهر ایران است که به طور کامل توسط معماران تحصیل کرده نوین طراحی و معماری شده است. خیابانهای منظم و میداين وسیع آن نیز بر خلاف شبکه تار عنكبوتی اکثر شهرهای ایران نشان از همین معنا دارد.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان ترکمن به زبان ترکمنی، فارسی تکلم می کنند و لهجه های سیستانی و ترکی نیز در این شهرستان رایج است. همچنین اکثریت مردم این شهرستان مسلمان بوده و دارای مذهب سنی و شیعه هستند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت ترکمن در سال ۱۳۹۲ معادل ۷۵۰۶۴ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۵۰۲۰۵ نفر شهری و ۲۴۸۵۹ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۶۶/۹ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۰۶۵ نوزاد (۱۰۶۴ نفر نوزاد پسر و ۱۰۰۱ نوزاد دختر) در شهرستان ترکمن متولد شدند. همچنین در همین سال تعداد ۸۵ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری :

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۹ بانک دولتی در شهرستانهای ترکمن و گمیشان به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۶۸۰ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۲۷۱۷ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۲۵۰۷ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۹۰ آموزشگاه شهرستان ترکمن مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۹۴۰۰ نفر (۷۵/۲ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۳۱۰۷ نفر (۲۴/۸ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۶۵۷۱ نفر پسر (۵۲/۵ درصد) و تعداد ۵۹۳۶ نفر (۴۷/۵ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۵/۰۶ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۷/۱۱ نفر و در نقاط روستایی ۲۱/۵۸ نفر بوده است.

تعداد ۱۵ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات، طراحی دوخت، مراقبت زیبایی، امور مالی و بازرگانی، صنایع دستی، برق، خدمات آموزشی، صنایع دستی بافت، صنایع دستی (دوخته های سنتی)، صنایع غذایی، هنرهای تجسمی و صنایع چرم در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان ترکمن در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ برابر با ۲۲۰۹ نفر بوده است که از این تعداد ۹۳ درصد در دانشگاه دولتی این شهرستان تحصیل می کرده اند. در همین سال تحصیلی ۲ مرکز آموزش عالی در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان ترکمن ۱۶ خانه بهداشت، ۳ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۹ داروخانه و ۵ آزمایشگاه و یک مرکز پرتونگاری در شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۷۷۹۷۶ نفر از جمعیت شهرستان ترکمن تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۱۵۸۸۸ نفر بوده است. در این سال تعداد ۳۲۹۷ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بودند. تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان ترکمن در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۸ واحد بوده است که ۱۲ واحد آن در مناطق شهری ۶ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۵ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان ترکمن یک کتابخانه عمومی وجود داشته است. این کتابخانه دارای ۱۹۶۹ نفر عضو با ۱۷۱۴۶ جلد کتاب می باشد. همچنین در این سال تعداد ۴۹۸۲۰ نفر (زن و مرد) به این کتابخانه مراجعه نمودند.

۶- تربیت بدنی

شهرستان ترکمن دارای ۱۹ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۱۲ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۵ مکان مربوط به سایر ادارات و ۲ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۱/۲۱ متر مربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان ترکمن در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۲۱۷۱۰ هکتار (۹۸۶۳ هکتار آبی و ۱۱۸۴۷ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۱۰۳۵۷۵ تن (۷۱۴۸۰ تن آبی و ۳۲۰۹۵ تن دیم) بوده است. سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۴۶/۵ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۲۷ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان ترکمن در سال ۱۳۹۲ ۵۸۶۵۵۱ راس (۱۱۶۸۴۵ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۶۳۶/۴ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۹۰۵ تن، شیر ۱۰۴۰۳ تن، گوشت سفید (مرغ) ۴۵۰۲ تن، تخم مرغ ۹۵ تن و عسل ۱۸ تن بوده است.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۱۶/۷۵ هکتار با تولید ۵۵/۶۱ تن در سال می باشد. میزان تولید خاویار در این شهرستان ۰/۰۳ تن بوده است.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان ترکمن از طریق ۵۰۰ حلقه چاه دارای مجوز تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۴۲ واحد صنعتی در شهرک صنعتی ترکمن مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک صنعتی این شهرستان حدود ۴/۹ هکتار با ۱۱ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۲۱۳ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۴/۳ هکتار با ۸ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۱۶۹ نفر بوده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان ترکمن در سال ۱۳۹۲، حدود ۵۰۲۰۵ نفر برآورد گردیده که در شهر بندر ترکمن (۵۰۲۰۵ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان ترکمن شامل: ۲ ایستگاه آتش نشانی و یک کشتارگاه در شهر بندر ترکمن برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله به صورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در شهر بندر ترکمن ۱۳/۵ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۲/۶۹ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان ترکمن دارای ۱۴۳۷۹ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۲۵۶۴ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۲۳۱۱ هزار مترمکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است.

از کل آب تولیدی در شهرستان ترکمن ۷۴/۹۳ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۵/۰۷ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان ترکمن ۲۱/۰۸ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان ترکمن ۲۴۰۰۰ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ کل روستاهای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان ترکمن (۲۴ روستا) و ۱۰۰ درصد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند. همچنین تمام ۲۴ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان حدود ۵۷/۴۳ کیلومتر بوده که از این مقدار ۳۹/۷۶ کیلو متر راه آسفالته و ۱۷/۶۷ کیلومتر سایر راه ها می باشد.

۲۴ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان از نعمت گاز طبیعی بهره مند بوده اند و ۵۸۶۶ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر ترکمن از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۴ طرح هادی روستایی در شهرستان ترکمن تهیه شده است که عملیات بهسازی ۱۱ طرح اجرا شده و ۵ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان ترکمن ۲۳۲۸۳ مشترک بوده که از این تعداد ۱۹۱۹۰ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۶۹۷۶۹ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۴۲۱۱۵ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۲۹۹۷ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان ترکمن شامل ۲۳۵ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت هوایی، ۴ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت زمینی، ۲۷۷ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۷ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی همچنین ۳۹۷ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۴۸۳۷۰ کیلووات آمپر و ۱۱ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۶۴۸۰ کیلو ولت آمپر و تعداد ۳۹۹۳ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پشتی و ۹۱۱ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان ترکمن به ترتیب ۱۳۰۴۲ و ۶۱۷۲ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ترکمن ۶۲۴۵۸/۵ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۴۵۹۵۰ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان ترکمن ۳۱۵۱۵ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۱۵۶۲۵ هزار لیتر و بنزین با ۱۱۶۱۵ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان ترکمن در سال ۱۳۹۲ حدود ۷۲ کیلومتر راه اصلی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلو متر مربع در شهرستان ترکمن حدود ۲۴/۷۱ کیلو متر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان ترکمن حدود ۵۷/۴۳ کیلومتر بوده که از این مقدار ۳۹/۷۶ کیلو متر راه آسفالت و ۱۷/۶۷ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان ترکمن حدود ۱۹/۷۱ کیلومتر می باشد.

تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان ترکمن به ترتیب ۳۲۶۸۲ سفر و ۶۱۶۸۵۸ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان ترکمن به ترتیب ۴۸۵۲ سفر و ۱۰۰۲۳۷ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان ترکمن شامل یک اداره، ۲ دفتر پست دولتی شهری، ۳ دفتر پست دولتی روستایی، ۱۲ دفتر ارتباطی، ۵ نمایندگی پستی، ۱۹ صندوق پست شهری، ۲۵ صندوق پست روستایی و ۲۶ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان ترکمن حدود ۱۵۲ هزار مرسوله و صادره ۶۰۳ هزار مرسوله بوده است. (اطلاعات پستی شهرستان گمیشان شامل واحدهای پستی و تعداد مرسوله وارده و صادره در شهرستان ترکمن لحاظ گردیده است).

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان ترکمن ۲۱۲۷۶ شماره بوده که از این تعداد ۱۶۱۰۶ شماره شهری و ۵۱۷۰ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۲۱۱۷۱ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان ترکمن ۲۸/۰۱ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۳۱/۸۲ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۰/۶۹ درصد می باشد.

هـ- قابلیت ها و تگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- وجود دانشگاه پیام نور و آزاد در شهرستان.
- امکان ایجاد مجتمع آموزشی رفاهی برای فرهنگیان در جزیره آشوراده.
- وجود اردوگاه دانش آموزی در جزیره زیبای آشوراده.
- فعالیت ۱۵ مرکز آموزش فنی و حرفه ای آزاد.
- دارا بودن ۵ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و روستایی و ۱۶ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی.
- دارا بودن ورزشکاران مطرح در رشته های ورزشی متعدد، عضویت در تیم ملی از جمله دوومیدانی.
- وجود مجموعه سوارکاری.
- استقبال و روی آوری روز افزون مردم به انجام فعالیتهای ورزشی و ورزش همگانی.
- فراهم بودن زمینه گسترش ورزشهایی نظیر شنا، اسکی روی آب، ورزشهای همگانی و دوومیدانی.
- برخورداری کامل نقاط شهری و روستایی از پوشش بیمه ای.
- وجود مجتمع فرهنگی و هنری و مجموعه آموزشی کانون پرورش فکری.
- وجود ظرفیت لازم برای توسعه فعالیت های فرهنگی و هنری (مبادلات فرهنگی) با کشورهای آسیای میانه و..
- وجود جاذبه های توریستی و اماکن تاریخی و مذهبی از جمله جزیره زیبای آشوراده.
- مطرح بودن فرش ترکمن به عنوان یکی از فرش های اصلی کشور با قدمتی چند صد ساله.
- وجود صنایع دستی ترکمن از جمله: فرش، سوزن دوزی، ساخت زیور آلات، نمد مالی، گلیم و پلاس بافی و امکان توسعه بعضی از آنها.
- فراهم بودن زمینه های لازم جهت ایجاد و توسعه صنایع جنبی فرش (رنگرزی، پيله کشی، تابندگی و ریسندگی).
- وجود کمپینگ گردشگری در اسکله بندر.
- توان بسیار بالا جهت جذب توریسم و اکوتوریسم در سطوح منطقه ای.
- امکان تبدیل جزیره آشوراده به دهکده تفریحی و توریستی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- برخورداری از ۳ سردخانه، ۳ سیلو و ۴ انبار.
- وجود گمرک دریایی ترکمن برای ورود کالا.
- وجود تعاونی های مرزی فعال جهت صادرات و واردات با کشورهای آسیای میانه.
- وجود بندر چند منظوره ترکمن به عنوان یکی از دروازه های ارتباط دریایی استان با کشورهای حاشیه دریای خزر و آسیای مرکزی.
- داشتن قربت فرهنگی با کشورهای خاورمیانه به عنوان یک فاکتور مهم در مبادلات تجاری منطقه.
- وجود توان توسعه صنایع تبدیلی، تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی.
- امکان استقرار صنایع تبدیلی خاص در اراضی کم بازده شهرستان و شهرک صنعتی.
- وجود تنوع اقلیمی اکولوژیکی و خاک جهت توسعه فعالیتهای کشاورزی، باغداری و آبی پرووری.
- امکان ایجاد واحداث گلخانه ها، گیاهان دارویی و پرورش قارچ و زنبورداری و غیره
- برخورداری از واحدهای دامپروری و قابلیت های توسعه دامداری.
- پتانسیل توسعه شیلات و آبی پرووری.
- برخورداری از اکوسیستم منحصر بفرد خلیج گرگان.
- سومین شهرستان استان از لحاظ تولید گوشت ماهیان خاویاری، خاویار و ماهیان استخوانی.
- وجود مراکز پرورش بچه ماهیان خاویاری و استخوانی در سبجوال شهرستان ترکمن.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود دفاتر خدمات ارتباطی و پیشخوان های دولتی در نقاط شهری و دفاتر ICT روستایی.
- برخورداری ۱۰۰ درصد خانوارهای شهرستان از نعمت برق و گاز.
- امکانات و تأسیسات زیر بنایی مانند شبکه جاده ای، ریلی.
- برخورداری از بندر و وجود گمرک.
- واقع شدن در کریدور بین المللی و ارتباط با کشورهای آسیای میانه.
- آماده بودن طرح هادی کلیه روستاهای شهرستان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود فضای آموزشی و کلاسهای مراکز آموزش عالی.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- مجهز نبودن کارگاهها و آزمایشگاه های مدارس کار و دانش فنی و حرفه ای.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.

- کمبود فضاهای آموزشی و فرسوده و قدیمی بودن بخشی از فضاهای آموزشی مدارس موجود.
 - عدم وجود اسپانسر و حامیان مالی جهت حمایت ورزشکاران در شهرستان.
 - کمبود مربیان ورزشی سازمان یافته و کارشناسان مجرب در سطح شهرستان.
 - کمبود فضای ورزشی متناسب با نیاز شهرستان از جمله عدم وجود استخر.
 - عدم وجود مراکز نگهداری کودکان خیابانی.
 - عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و خانواده های زندانیان.
 - فعال نبودن سینمای شهرستان.
 - پایین بودن سرانه برخورداری از کتابخانه عمومی در سطح شهرستان.
 - مشکلات بازاریابی و فروش برای تولیدات صنایع دستی ترکمن.
 - کمبود اعتبارات جهت حمایت های مالی و بازرگانی از صنعت فرش ترکمن.
 - نبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری همراه با ضعف در زیرساخت های گردشگری.
 - عدم وجود تاسیسات وابسته به به صنعت گردشگری نظیر مهمانپذیر.
- تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی**
- هدررفتن میزان وسیعی از نزولات جوی (آبهای سطحی) به علل کمبود تاسیسات و زیرساخت های مهار و ذخیره آبهای سطحی در حوزه شهرستان.
 - افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم بهره برداری از ظرفیت تصفیه خانه فاضلاب.
 - عدم انجام لایروبی اصولی کانالها و رودخانه های جاری در شهرستان.
 - نبود کارخانه مخصوص تولید غذای آبزیان و صنایع تبدیلی شیلاتی.
 - توسعه نیافتگی بخش صنعت بویژه کمبود صنایع تبدیلی و کشاورزی.
 - شفاف نبودن قوانین تغییر کاربری اراضی برای استفاده در بخش صنعت.
 - فقدان برنامه الگوی کشت منطقه ای و عدم تفویض اختیار و حمایت های لازم در این خصوص.
 - بهره برداری بی رویه از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی.
 - حرکت سفره های آب شور به سمت سفره های آب شیرین بعثت بهره برداری بیش از حد از سفره های آب شیرین.
 - بالا بودن ضریب وقوع بلایای طبیعی از جمله: خشکسالی و...
 - شوری، قلیایی بودن، ماندابی شدن و محدودیت های زهکشی در اراضی شهرستان.
 - پایین بودن ضریب مکانیزاسیون به دلیل فرسودگی ماشین آلات کشاورزی.
 - غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بالا بودن تلفات آب کشاورزی.
 - روند کاهش ذخایر ماهیان خاویاری در سالهای اخیر.

➤ سند دار نبودن اکثر اراضی کشاورزی.

➤ افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

➤ عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.

➤ کمبود آب آشامیدنی در نقاط شهری و روستایی.

➤ کمبود مخازن ذخیره آب شرب و تصفیه خانه در مناطق شهری و روستایی.

➤ فرسوده بودن خطوط انتقال انرژی و آسیب پذیری آنان در حوادث.

➤ واقع شدن شبکه های توزیع برق در حریم املاک شخصی مسکونی نقاط شهری و روستایی.

➤ کم عرض بودن جاده های اصلی شهرستان (جاده ترکمن - آق قلا، جاده گرگان - ترکمن).

➤ ضعیف بودن نظارت و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز، عدم مدیریت صحیح شهری.

➤ نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری

و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.

➤ پایین بودن پوشش جمع آوری عمومی زباله های روستایی با توجه به نبود و خرابی وسایل نقلیه زباله.

➤ عدم اجرای طرح های هادی در اکثر نقاط روستایی.

➤ آبگرفتگی معابر شهری پس از بارندگی های شدید.

➤ آسیب پذیری برخی از روستاها در برابر سیل، طغیان رودخانه و پیشروی آب دریا.

➤ فرسودگی بافت مسکونی نقاط شهری.

➤ کمبود فضای سبز شهری.

برخی از شاخص های عمده شهرستان ترکمن در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۲۹۱/۴	۲۰۴۳۸	۱۳
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۱	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۲۷	۱۰۰۴	۱۳
۵	جمعیت	کل	۷۵۰۶۴	۱۸۴۶۹۳۹	۹
		شهری	۵۰۲۰۵	۹۶۷۸۷۰	۵
		روستایی	۲۴۸۵۹	۸۷۹۰۶۹	۱۳
		نسبت شهرنشینی	۶۶/۹	۵۲/۴	۲
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۱	۱۷	۱
۷	کتابخانه	تعداد	۱	۵۲	۱۲
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۱	۵۴	۷
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۱	۱۵	۴
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۲۲۰۹	۹۰۷۶۸	۷
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۶۵۷۱	۱۵۰۸۹۰	۸
		دختر	۵۹۳۶	۱۴۰۴۷۷	۹
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۱۹	۵۲۸	۹
۱۳	سراهنه ورزشی (سرویشیده و روباز)	متر مربع	۱/۲۱	۰/۵۲	۳
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۲	۴۷	۷
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۳	۹۶	۱۳
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۱۶	۶۰۸	۱۴
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۹	۲۰۸	۱۰

برخی از شاخص های عمده شهرستان ترکمن در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۷۷۹۷۶	۱۲۳۲۵۸۱	۸
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۱۵۸۸۸	۲۳۳۹۷۶	۴
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۱۴۳۷۹	۲۵۰۹۸۹	۵
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۴	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۱	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۲۳۲۸۳	۶۰۶۶۴۳	۱۰
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۴	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۱	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۸/۰۱	۶۴/۵	۸
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۰/۶۹	۲۲/۶۸	۱۱
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۳۱/۸۲	۳۹/۵۱	۱۰
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۴	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۱	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۵۷/۴۳	۳۴۸۲/۵۵	۱۴
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۷۲	۷۴۹	۵
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۰	۲۴۴	۱۱
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۲۱۷۱۰	۶۹۹۱۳۲	۱۳
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۱۰۳۵۷۵	۲۸۱۹۵۸۲	۹
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۴۶/۵	۳۰۹۶۰/۸	۲
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۲۷	۲۱۹۹۳۲/۲	۱۴
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۱۵۹۲۳	۶۰۹۴۲۸	۱۳
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۵۵/۶۱	۱۹۶۹۴/۲۴	۱۲
۴۰	میزان تولید خاویار	تن	۰/۰۳	۱/۷۶	۳
۴۱	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	-	۸۵	۱۳
۴۲	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	-	۲۴۴۳	-

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان رامیان

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهداشتی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

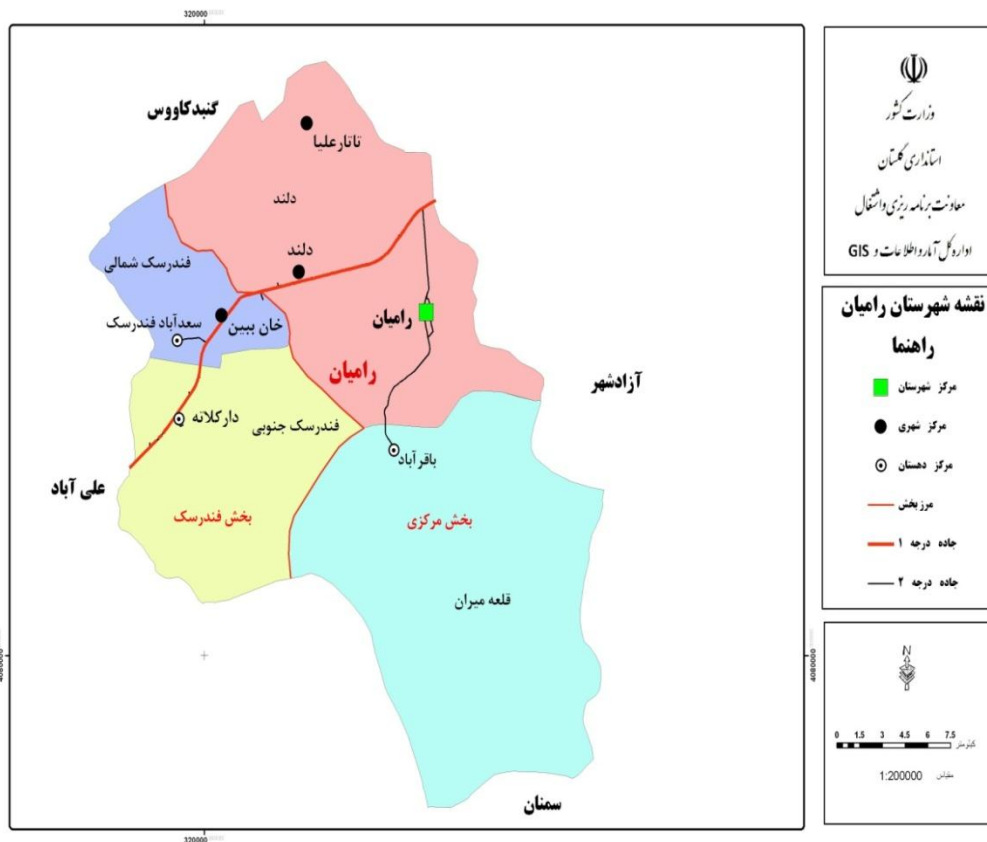
شهرستان رامیان

الف- آشنایی مقدماتی با استان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان رامیان با مساحت ۷۸۰/۷۳ کیلومتر مربع در قسمت جنوبی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به شهرستان گنبد کاووس، از جنوب به استان سمنان و از شرق به شهرستان آزادشهر و از غرب به شهرستان علی آباد محدود می شود.

بر اساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی و فندرسک)، چهار شهر (رامیان، خان بین، دلدن و تاتار)، ۴ دهستان و ۶۴ آبادی مسکونی و ۶ آبادی خالی از سکنه تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی نقاط جنوبی این شهرستان آب و هوای کوهستانی و نقاط شمالی دارای آب و هوای نیمه مرطوب دارد.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

آثار و بناهای موجود، بیانگر قدمت تاریخی شهرستان رامیان می باشد. مهمترین بناهای تاریخی عبارتند از: بقعه الهادی (دوره قاجاریه)، قلعه محمود (دوره تاریخی)، قلعه نور (دوره تاریخی)، قلعه موران (دوره اسلامی)، قلعه کافر (دوره تاریخی)، قلعه تیرسنگ، قلعه امیرخان، سد تاتار سفلی (دوره تاریخی)، مدرسه علمیه سعیدیه (دوره قاجاریه) و ۷۳ تپه تاریخی.

مهمترین چشم انداز های شهرستان رامیان عبارتند از: ارتفاعات قلعه موران، گل رامیان، آبادیها و نقاط کوهستانی (پاقله، ویرو، کشکک و...)، چشمه قطره ای، سیدکلا، چشمه پشمکی، انجیر چشمه، اولنگ بالا.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

اغلب مردم به زبان ترکی و فارسی تکلم می کنند همچنین لهجه های فندرسکی، سیستانی نیز در این شهرستان رایج است. اکثریت مردم این شهرستان مسلمان و مذهب شیعه دارند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت رامیان در سال ۱۳۹۲ معادل ۸۶۵۴۳ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۳۶۴۵۳ نفر شهری ۵۰۰۹۰ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۴۲/۱ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۰۵۳ نوزاد (۱۰۶۲ نفر نوزاد پسر و ۹۹۱ نوزاد دختر) در شهرستان رامیان متولد شدند. همچنین در همین سال تعداد ۸۷ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری:

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۶ بانک دولتی در شهرستان رامیان به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۲۸۹ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۱۷۵۶ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۳۵۵۴ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۱۲۶ آموزشگاه شهرستان رامیان مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۶۰۰۸ نفر (۳/۴۴ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۷۵۴۶ نفر (۷/۵۵ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۷۲۰۶ نفر پسر (۲/۵۳ درصد) و تعداد ۶۳۴۸ نفر (۸/۴۶) درصد دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۱/۸ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۴/۳۳ نفر و در نقاط روستایی ۲۰/۳۴ نفر بوده است.

تعداد ۱۷ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات، طراحی دوخت، مراقبت زیبایی و صنایع دستی بافت در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان رامیان در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۵۴۸ نفر بوده است که در دانشگاه پیام نور این شهرستان تحصیل می کرده اند.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان رامیان ۳۸ خانه بهداشت، ۵ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۳ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۸ داروخانه و ۳ آزمایشگاه و یک مرکز پرتونگاری در این شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۸۵۹۱۹ نفر از جمعیت شهرستان رامیان تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۸۱۷۵ نفر تعداد بوده است. در این سال تعداد ۸۳۱۸ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بودند.

تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان رامیان در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۰ واحد بوده است که ۶ واحد آن در مناطق شهری و ۴ واحد در مناطق روستایی

مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۵ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان رامیان ۱۰ کتابخانه عمومی وجود داشته است. این کتابخانه دارای ۵۵۱۱ نفر عضو با ۵۳۹۸۷ جلد کتاب می باشد. همچنین در این سال تعداد ۲۳۱۷۱۵ نفر (زن و مرد) به این کتابخانه مراجعه نمودند.

۶- تربیت بدنی

شهرستان رامیان دارای ۲۴ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۱۹ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۳ مکان مربوط به سایر ادارات و ۲ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۷۵ متر مربع می باشد.

ج- امور تولیدی

۱- کشاورزی:

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان رامیان در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۲۸۶۸۳ هکتار (۲۵۸۲۵ هکتار آبی و ۲۸۵۸ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۱۶۵۱۱۲ تن (۱۵۷۱۶۱ تن آبی و ۷۹۵۱ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۴۲۷۴/۲۴ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۳۸۹۷۲/۳۱ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان رامیان در سال ۱۳۹۲ حدود ۷۶۷۸۲ راس (۱۷۲۴۹۰ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۲۱۶۷/۴ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۱۳۴۶ تن، شیر ۱۶۲۱۲ تن، گوشت سفید (مرغ) ۱۱۲۷۲ تن، تخم مرغ ۵۲۷۸ تن و عسل ۸۸ تن بوده است.

در این شهرستان ۷۵ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۱۵۲۵ هزار قطعه و ۲ واحد مرغداری تخمگذار و پولد به ظرفیت ۵۸۰ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۶۰/۳۴ هکتار با تولید ۲۳۹ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان رامیان از طریق ۱۸۲۴ حلقه چاه دارای مجوز، ۴۰۴ دهنه چشمه و ۹ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۳ واحد صنعتی در شهرک صنعتی رامیان مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک صنعتی این شهرستان حدود ۵/۳ هکتار با ۱۱ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۲۲۳ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد یک فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری یک میلیارد ریال با اشتغال زایی ۱۶ نفر در شهرستان رامیان صادر شده است.

در این شهرستان تعداد ۶ معدن ذغال سنگ وجود دارد. ظرفیت اسمی این معادن ۱۳۰/۸ هزار تن با ذخیره قطعی ۷۰۴۲/۷ هزار تن بوده است.

د- امور زیربنایی**۱- عمران شهری:**

جمعیت شهری شهرستان رامیان در سال ۱۳۹۲، حدود ۳۶۴۵۳ نفر برآورد گردیده که در ۴ شهر رامیان (۱۲۳۶۶ نفر)، خان ببین (۱۱۱۸۱ نفر)، دلند (۸۰۹۰ نفر) و تاتار علیا (۴۸۱۶ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان رامیان شامل: ۳ ایستگاه آتش نشانی (یک ایستگاه در شهر رامیان، یک ایستگاه در شهر خان ببین و یک ایستگاه در شهر دلند)، ۲ کشتارگاه (یک کشتارگاه در شهر رامیان و یک کشتارگاه در شهر خان ببین) برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله به صورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در نقاط شهری رامیان، خان ببین، دلند و تاتار علیا به ترتیب ۶/۰۸، ۶/۷، ۳/۹ و ۰/۶ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند به ترتیب ۴/۹۲، ۵/۹۹، ۴/۸۲ و ۱/۲۵ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان رامیان دارای ۹۵۴۷ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۱۷۱۵ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۱۵۷۵ هزار متر مکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است. (شهر تاتار علیا تحت پوشش آبفا نمی باشد).

از کل آب تولیدی در شهرستان رامیان ۷۵/۷۷ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۴/۲۳ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان رامیان ۳۱/۵۷ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان رامیان ۷۰۵۰ متر مکعب بوده است.

۲ - عمران روستایی :

در سال ۱۳۹۲ از کل ۶۱ روستای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان رامیان ۵۵ روستا و ۹۸/۱ در صد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند. همچنین ۶۰ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۹۹/۸ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان حدود ۲۲۲/۹۱ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۰/۱/۵ کیلومتر راه آسفالته، ۹/۲۹ کیلومتر راه شوسه و ۱۲/۱۲ کیلومتر سایر راه ها می باشد. روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بهره مند از گاز طبیعی شهرستان ۵۳ روستا بوده و ۱۲۹۱۵ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر رامیان از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۵۹ طرح هادی روستایی در شهرستان رامیان تهیه شده است که عملیات بهسازی ۱۰ طرح اجرا شده و ۱۲ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳ - انرژی و سوخت :

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان رامیان ۲۶۱۶۷ مشترک بوده که از این تعداد ۲۲۵۵۶ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۹۸۵۴۱ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۴۲۶۲۶ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۳۷۶۶ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان رامیان شامل: ۳۸۱ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت هوایی، ۳ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت زمینی، ۲۷۸ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۷ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی همچنین ۷۱۰ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۷۱۸۰۳ کیلوولت آمپر و ۸ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۹۱۲۵ کیلوولت آمپر و تعداد ۴۳۷۳ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۹۹۶ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان رامیان به ترتیب ۸۹۸۰ و ۱۲۱۷۲ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ۶/۷۲۷۵۲ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه صنعتی با ۷/۴۶۷۶۱ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان رامیان ۳۴۰۷۹۳ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۱۲۰۶۷۱ هزار لیتر و بنزین با ۱۴۹۷۴ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان رامیان در سال ۱۳۹۲ حدود ۷ کیلومتر بزرگراه می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در شهرستان رامیان حدود ۰/۹ کیلومتر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان رامیان حدود ۹۱/۲۲۲ کیلومتر بوده که از این مقدار ۵/۲۰۱ کیلومتر راه آسفالته، ۲۹/۹ کیلومتر راه شوسه و ۱۲/۱۲ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان رامیان حدود ۵۵/۲۸ کیلومتر می باشد.

تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان رامیان به ترتیب ۵۱۵ سفر و ۲۱۳۱ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان رامیان شامل یک اداره، ۲ دفتر پست دولتی شهری، ۲ دفتر پست دولتی روستایی، ۶ دفتر ارتباطی، ۴ نمایندگی پستی، ۱۳ صندوق پست شهری، ۲۷ صندوق پست روستایی و ۲۹ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان رامیان حدود ۱۸۳ هزار مرسوله و صادره ۱۲۳ هزار مرسوله بوده است.

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان رامیان ۲۲۱۵۴ شماره بوده که از این تعداد ۱۰۴۱۷ شماره شهری و ۱۱۷۳۷ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۱۸۰۹۵ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان رامیان ۵۱/۲۰ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۳۲/۰۹ درصد و در مناطق روستایی آن ۹۱/۲۰ درصد می باشد.

ه- قابلیت ها و تنگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

➤ وجود دانشگاه پیام نور در شهرستان.

- وجود مرکز آموزش فنی و حرفه ای شهرستان.
- وجود دبیرستان شبانه روزی نمونه دولتی در شهرستان.
- برخورداری از ۳ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و ۵ مرکز روستایی و ۳۸ خانه بهداشت در سطح شهرستان.
- برخورداری از مواهب طبیعی قابل استفاده ورزشهای همگانی و تفریحی در سطح شهرستان مانند کوه، جنگل و...
- وجود امنیت اجتماعی برای همه اقوام و مذاهب.
- وجود کتابخانه های عمومی با تنوع کتب در نقاط شهری شهرستان.
- وجود مراکز فرهنگی و هنری در شهرستان.
- وجود جاذبه های گردشگری طبیعی از قبیل قلعه ماران، گل رامیان، آبشار شیرآباد و...
- وجود روستاهای نمونه گردشگری در شهرستان از قبیل روستای ییلاقی پاقله رامیان.
- توان بسیار بالا جهت جذب توریسم و اکوتوریسم در سطح منطقه.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- کیفیت مناسب بخش اعظم منابع آب (سطحی و زیرزمینی) برای مصارف کشاورزی و پرورش آبزیان.
- پتانسیل احداث سردخانه بمنظور ذخیره اقلام کشاورزی و دامی و در جهت جلوگیری از متضرر شدن تولید کنندگان و کشاورزان
- دارای بیشترین سهم از لحاظ سطح زیر کشت باغات.
- وجود شهرک صنعتی رامیان با مساحتی بالغ بر ۳۲ هکتار و امکان استقرار صنایع در شهرک.
- فراوانی محصولات کشاورزی و دامی برای صنایع تبدیلی.
- امکان توسعه زراعت چوب در اراضی شیب دار برای جلوگیری از تخریب جنگل.
- وجود گیاهان دارویی نادر.
- وجود ۶ معدن زغالسنگ.
- وجود یک سیلو، یک انبار.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود دفاتر خدمات پستی و مخابراتی (پیشخوان دولت و پلیس +۱۰) در سطح شهرستان.
- برخورداری از مواهب طبیعی جهت استفاده از انرژی های نو.
- برخورداری از ۳۸ کیلومتر راه منطقه ای و ۲۱۳ کیلومتر راه روستایی.
- پرداخت تسهیلات مقاوم سازی مسکن روستایی.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- عدم وجود امکانات رفاهی جهت دانشجویان مثل: خوابگاههای خود گردان، پانسیون ها و مراکز ورزشی، تفریحی.
- نداشتن فضای کافی و زمین مناسب به ویژه در شهر برای احداث مدارس جدید.
- بالا بودن هزینه های درمان با توجه به وضعیت اقتصادی جمعیت تحت پوشش منطقه.
- کمبود اعتبارات کافی جهت فعالیتهای هیاتهای ورزشی.
- کمبود امکانات و فضاهای ورزشی استاندارد و تخصصی.
- عدم وجود مراکز نگهداری کودکان بی سرپرست.
- کمبود زیرساختهای گردشگری (هتل - مهمانپذیر - سالن غذاخوری و...).
- کمبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری در سطح شهرستان.
- عدم مطالعه و ساماندهی و تجهیز مناطق نمونه گردشگری قلعه ماران و گل رامیان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی:

- استاندارد نبودن شبکه های آبیاری، هدر رفت آب قابل توجهی در این بخش و نامناسب بودن شیوه های آبیاری.
- عدم وجود سردخانه
- عدم حمایت از صنایع دستی و تولیدی شهرستان.
- ضرورت توسعه و تکمیل صنایع تکمیلی بخش کشاورزی.
- عدم توسعه کشت گیاهان دارویی و کمبود صنایع تبدیلی وابسته به آن.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- پایین بودن سطح دسترسی به اینترنت در نقاط شهری و روستایی.
- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- عدم تناسب زیرساخت های شهری موجود با رشد توسعه شهری.
- وجود نقاط حادثه خیز در مسیر راه های کوهستانی شهرستان.
- اتلاف زیاد آب در شبکه آبرسانی شهری به لحاظ فرسودگی و پوسیدگی شبکه ها.
- گرایش توسعه شهری به سمت زمین های کشاورزی.
- کمبود مخازن آب شهری و روستایی.
- آسیب پذیری برخی از روستاها در برابر بلایای طبیعی مانند سیل.

برخی از شاخص های عمده شهرستان رامیان در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۷۳/۷۸۰	۳۸/۲۰۴	۱۱
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۴	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۶۴	۱۰۰۴	۸
۵	جمعیت	کل	۸۶۵۴۳	۱۸۴۶۹۳۹	۷
		شهری	۳۶۴۵۳	۹۶۷۸۷۰	۸
		روستایی	۵۰۰۹۰	۸۷۹۰۶۹	۶
		نسبت شهرنشینی	۴۲/۱	۵۲/۴	۹
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۲	۱۷	۲
۷	کتابخانه	تعداد	۱۰	۵۲	۱
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۱	۵۴	۷
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	-	۱۵	۱۲
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۵۴۸	۹۰۷۶۸	۱۲
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۷۲۰۶	۱۵۰۸۹۰	۷
		دختر	۶۳۴۸	۱۴۰۴۷۷	۸
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۲۴	۵۲۸	۸
۱۳	سراهنه ورزشی (سرویشیده و روباز)	متر مربع	۰/۷۵	۰/۵۲	۴
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۳	۴۷	۵
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۵	۹۶	۷
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۳۸	۶۰۸	۷
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۱۴	۲۰۸	۶

برخی از شاخص های عمده شهرستان رامیان در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۸۵۹۱۹	۱۲۳۲۵۸۱	۷
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۸۱۷۵	۲۳۳۹۷۶	۱۱
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۹۵۴۷	۲۵۰۹۸۹	۱۱
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۵۳	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۴	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۲۶۱۶۷	۶۰۶۶۴۳	۸
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۶۰	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۴	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۰/۵۱	۶۴/۵	۱۲
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۰/۹۱	۲۲/۶۸	۱۰
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۳۲/۰۹	۳۹/۵۱	۹
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۵۵	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۴	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۲۲۲/۹۱	۳۴۸۲/۵۵	۷
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۰	۷۴۹	۱۴
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۷	۲۴۴	۸
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۲۸۶۸۳	۶۹۹۱۳۲	۸
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۱۶۵۱۱۲	۲۸۱۹۵۸۲	۶
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۴۲۷۴/۲۴	۳۰۹۶۰/۸	۱
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۳۸۹۷۲/۳۱	۲۱۹۹۳۲/۲	۲
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۳۴۱۹۶	۶۰۹۴۲۸	۸
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۲۳۹	۱۹۶۹۴/۲۴	۹
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۱	۸۵	۱۰
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۱	۲۴۴۳	۱۲

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان علی آباد

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

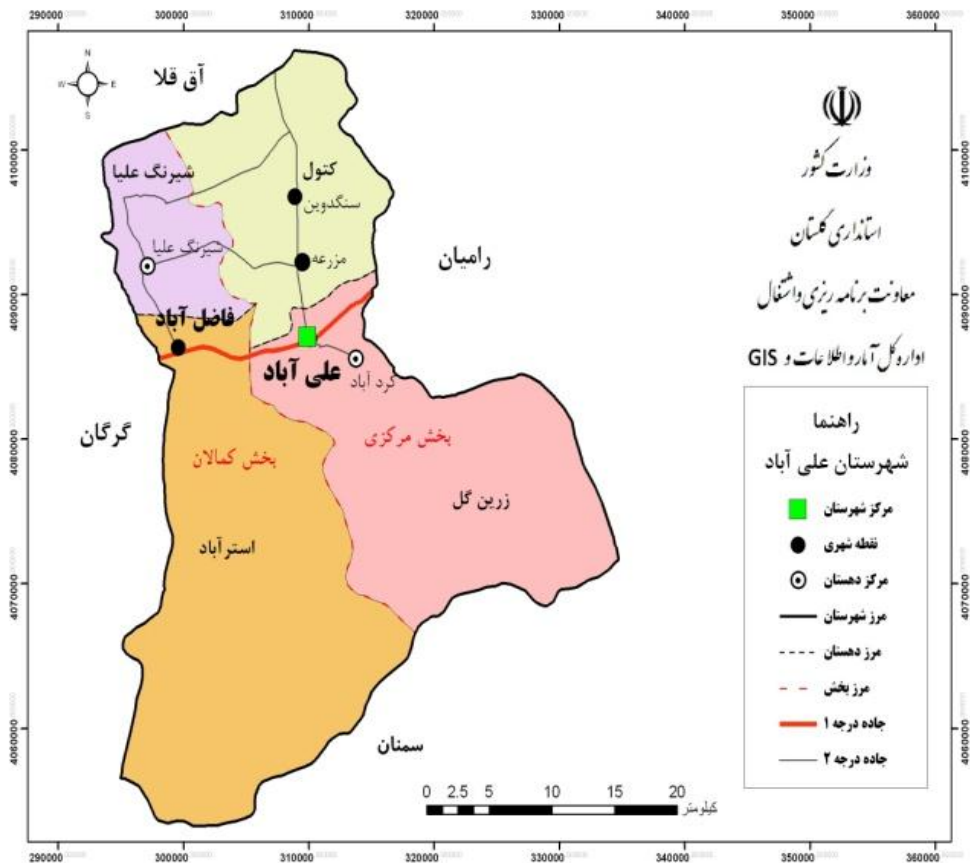
شهرستان علی آباد

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان علی آباد با مساحت ۱۱۶۰/۱۹ کیلومتر مربع در بخش جنوبی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به شهرستان های آق قلا و گنبد کاووس، از جنوب به استان سمنان و از شرق به شهرستان رامیان و از غرب به شهرستان گرگان محدود می شود.

بر اساس آخرین تقسیمات کشوری دو بخش (مرکزی، کمالان)، ۴ شهر (علی آباد، فاضل آباد، مزرعه و سنگدوین)، ۴ دهستان و ۷۳ آبادی مسکونی و ۲ آبادی غیر مسکونی تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی نقاط جنوبی شهرستان علی آباد دارای آب و هوای سرد کوهستانی و سایر نقاط دارای آب و هوای نیمه مرطوب برخوردار است.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

شهرستان علی آباد دارای قدمت تاریخی است. بنابه قول ریش سفیدان، نام کتول از اواخر دوره صفویه رایج گردید.

برای نقاطی همچون کمالان، ناحیه فخرعمادالدین، کمال غریب، فندرسک، زرین گل، پیچک محله، نصرکان و... می توان در بستر تاریخ چند قرن اخیر جایی باز کرد. این شهرستان در دوره زندیه و قاجاریه یکی از نقاط مهم استرآباد محسوب می شد.

آثار تاریخی و مذهبی این شهرستان عبارتند از: امامزاده الازمین، امامزاده ساور کلا، امامزاده گنو، آخران، قصر قدیمی اله یارخان و به عبارتی ۱ پل، ۱ قلعه، ۳ آرامگاه، ۳ مدرسه، ۶۷ تپه و... مهمترین چشم اندازهای شهرستان علی آباد عبارتند از: آبشار کبودوال، پارک جنگلی زرین گل، دره تشنه کلان و آبادی ها و نقاط کوهستانی (سیاه رودبار، خاک پیرزن، چینو، افراتخته، بالاچلی و...)

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

اغلب مردم شهرستان به زبان فارسی و با گویش های کنولی، شاهرودی، سیستانی و در نواحی شمالی شهرستان به زبان ترکمنی صحبت می کنند. در این شهرستان اکثریت مردم مسلمان و دارای مذهب شیعه و در روستاهای شمالی شهرستان به علت غالب بودن مردم ترکمن دارای مذهب سنی حنفی هستند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت علی آباد در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۳۵۹۶۴ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۷۴۸۳۲ نفر شهری و ۶۱۱۳۲ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۵۶ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۸۸۵ نوزاد (۱۴۸۱ نفر نوزاد پسر و ۱۴۰۴ نوزاد دختر) در شهرستان علی آباد متولد شدند. همچنین در همین سال تعداد ۱۴۴ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری:

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۳۲ بانک دولتی در شهرستان علی آباد به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۳۴۰۱ میلیارد ریال بوده

است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۵۴۷۶ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی

۱- آموزش عمومی

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۲۱۷۹۵ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۱۸۶ آموزشگاه شهرستان علی آباد مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۱۲۷۲۳ نفر (۵۶/۸ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۹۰۷۲ نفر (۴۱/۶ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۱۳۱۴ نفر پسر (۵۱/۹ درصد) و تعداد ۱۰۴۸۱ نفر (۴۸/۱ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۲/۶ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۶/۳۶ نفر و در نقاط روستایی ۲۰/۵۳ نفر بوده است.

تعداد ۴۲ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات، طراحی دوخت، مراقبت زیبایی، امور مالی و بازرگانی، صنایع دستی بافت، صنایع غذایی، اتومکانیک، خدمات آموزشی، هنرهای تجسمی، اداری، برق و کشاورزی در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان علی آباد در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۱۰۶۲۸ نفر بوده است که از این تعداد ۳۲ درصد در دانشگاه های دولتی مشغول به تحصیل بوده اند. در همین سال تحصیلی ۵ مرکز آموزش عالی و یک واحد وابسته به دانشگاه گلستان در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان علی آباد ۵۰ خانه بهداشت، ۸ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۴ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۱۶ داروخانه و ۹ آزمایشگاه و ۲ مرکز پرتونگاری در شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۹۸۹۹۰ نفر از جمعیت شهرستان علی آباد تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد ۱۶۸۰۳ نفر بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۱۶۸۰۳ نفر بوده است. در این سال ۱۲۳۵۳ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بوده اند. تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان علی آباد در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۲۵ واحد بوده است که ۱۶ واحد آن در مناطق شهری و ۹ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۶ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان علی آباد ۴ کتابخانه عمومی با تعداد ۴۶۸۰۷ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۱۷۳۵ نفر و تعداد مراجعین ۸۳۷۰۰ نفر بوده است.

۶- تربیت بدنی

شهرستان علی آباد دارای ۵۳ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۲۲ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۲۱ مکان مربوط به سایر ادارات و ۱۰ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۶۲ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان علی آباد در سال زراعی ۱۳۹۰-۹۱ حدود ۵۵۳۲۸ هکتار (۵۱۰۵۷ هکتار آبی و ۴۲۷۱ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۲۶۹۸۹۶ تن (۲۵۶۴۱۰ تن آبی و ۱۳۴۸۶ تن دیم) بوده است. سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۱۳۹۱-۹۲ اعم از بارور و غیر بارور ۱۷۲۵/۸ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۱۰۲۴۴ تن بوده است. تعداد دام های شهرستان علی آباد در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۵۶۲۰۸ راس (۲۷۸۵۵۸ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۲۵۷۶/۹ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی

این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۲۰۷۶ تن، شیر ۲۱۰۸۴ تن، گوشت سفید (مرغ) ۱۲۵۲۷ تن، تخم مرغ ۳۲۴۳ تن و عسل ۸۲ تن بوده است.

در این شهرستان ۹۳ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۲۱۷۱ هزار قطعه و ۴ واحد مرغداری تخمگذار و پولد به ظرفیت ۳۲۵ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۵۱/۶ هکتار با تولید ۴۵۸ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان علی آباد از طریق ۲۵۱۷ حلقه چاه دارای مجوز، ۵۴۲ دهنه چشمه و ۱۱ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۷۲ واحد صنعتی در شهرک صنعتی علی آباد و ۲۱ واحد صنعتی در ناحیه صنعتی فاضل آباد مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک صنعتی این شهرستان حدود ۱/۵ هکتار با ۶ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۷۷ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۲۲/۱ هکتار با ۵۲ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۷۷۷ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۷ فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۱۴۲ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۷۱ نفر در شهرستان علی آباد صادر شده است.

در این شهرستان تعداد ۱ معدن سنگ لاشه آهکی و ۱ معدن ذغال سنگ وجود دارد. ظرفیت اسمی معدن سنگ لاشه آهکی ۹۰ هزار تن با ذخیره قطعی ۳۲۰۰ هزار تن بوده است. ظرفیت اسمی و میزان ذخیره قطعی معدن ذغال سنگ ۲ هزار تن و ظرفیت اسمی و ذخیره قطعی معدن سنگ نسوز ۲۰ هزار تن بوده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان علی آباد در سال ۱۳۹۲، حدود ۷۴۸۳۲ نفر برآورد گردیده که در ۴ شهر علی آباد (۵۱۰۴۴ نفر)، فاضل آباد (۱۵۱۸۸ نفر)، سنگدوین (۴۳۱۳ نفر) و مزرعه کتول (۴۲۸۶ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان علی آباد شامل ۲: ایستگاه آتش نشانی (یک ایستگاه در شهر علی آباد و یک ایستگاه در شهر فاضل آباد)، ۲ کشتارگاه (یک کشتارگاه در شهر علی آباد و یک کشتارگاه در شهر فاضل آباد) برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله به صورت مکانیزه در شهر علی آباد و به صورت دستی در شهرهای دیگر شهرستان می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در نقاط شهری علی آباد و فاضل آباد به ترتیب ۲۰/۲، ۴/۲ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند به ترتیب ۳/۹۶، ۲/۷۷ مترمربع برای هر نفر بوده است. لازم به ذکر می باشد در سال ۱۳۹۲ روستاهای مزرعه و سنگدوین بر اساس مصوبه وزارت کشور در شهرستان علی آباد به شهر تبدیل شده اند. شهرهای جدید در این سال فاقد فضای سبز می باشند.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان علی آباد دارای ۲۲۱۶۰ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۳۹۶۰ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۳۵۳۱ هزار متر مکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است. (شهرهای سنگدوین و مزرعه تحت پوشش آبفا نمی باشند). از کل آب تولیدی در شهرستان علی آباد ۷۵/۱۲ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۴/۸۸ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان علی آباد ۲۶/۷۴ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان علی آباد ۱۶۰۸۰ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ کل روستاهای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان علی آباد (۶۰ روستا) و ۱۰۰ در صد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند. همچنین تمام ۶۰ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان حدود ۲۶۸/۹۶ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۱۰/۳ کیلو متر راه آسفالت، ۱۱/۹۴ کیلو متر راه شوسه و ۴۶/۷۲ کیلومتر سایر راه ها می باشد. روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بهره مند از گاز طبیعی شهرستان ۵۵ روستا بوده و ۱۶۶۱۸ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر علی آباد از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۵۹ طرح هادی روستایی در شهرستان علی آباد تهیه شده است که عملیات بهسازی ۱۳ طرح اجرا شده و ۱۰ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان علی آباد ۴۸۵۷۹ مشترک بوده که از این تعداد ۴۰۳۴۲ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۱۹۵۵۱۸ هزار کیلووات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۷۸۲۲۰ هزار کیلووات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۴۰۲۵ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان علی آباد شامل: ۶۳۱ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت هوایی، ۸ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت زمینی، ۵۲۷ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۴۲ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی، همچنین ۱۵۶۷ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۱۸۱۷۴۵ کیلوولت آمپر و ۱۸ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۱۲۶۴۵ کیلوولت آمپر و تعداد ۸۶۰۹ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و فاقد چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان علی آباد به ترتیب ۲۵۰۲۵ و ۱۶۰۴۸ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ۷۹۰۲۴۵ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه صنعتی با ۶۹۹۶۱۹/۵ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان علی آباد ۲۵۷۷۹۱ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۲۲۰۵۷۴ هزار لیتر و بنزین با ۲۸۹۷۹ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان علی آباد در سال ۱۳۹۲ حدود ۹۲ کیلومتر که ۴۸ کیلومتر بزرگراه و ۴۴ کیلومتر راه اصلی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در شهرستان علی آباد حدود ۷/۹۳ کیلومتر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان علی آباد حدود ۲۶۸/۹۶ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۱۰/۳ کیلومتر راه آسفالت، ۱۱/۹۴

کیلومتر راه شوسه و ۴۶/۷۲ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان علی آباد حدود ۲۳/۱۸ کیلومتر می باشد. تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان علی آباد به ترتیب ۲۱۷۹۲ سفر و ۱۴۷۹۸۵ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان علی آباد به ترتیب ۲۴۱۹ سفر و ۳۶۱۲۶ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان علی آباد شامل یک اداره، یک دفتر پست دولتی شهری، ۲ دفتر پست دولتی روستایی، ۱۰ دفتر ارتباطی، ۱۴ نمایندگی پستی، ۱۹ صندوق پست شهری، ۳۰ صندوق پست روستایی و ۳۳ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان علی آباد حدود ۲۶۳ هزار مرسوله و صادره ۴۷۸ هزار مرسوله بوده است. در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان علی آباد ۴۲۱۴۹ شماره بوده که از این تعداد ۲۵۴۴۳ شماره شهری و ۱۶۷۰۶ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۴۱۲۳۸ شماره بوده است. ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان علی آباد ۲۹/۹۵ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۳۸/۰۷ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۳/۵۲ درصد می باشد.

هـ - قابلیت ها و تنگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- ظرفیت توسعه همکاری دانشگاه و صنعت با توجه به توسعه شهرک صنعتی و نیروگاه برق شهرستان.
- وجود ۱۸۶ آموزشگاه شهری و روستایی در مقاطع مختلف تحصیلی.
- فعالیت ۴۲ مرکز آموزش فنی و حرفه ای آزاد.
- وجود ۱۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و روستای و ۵۰ خانه بهداشت روستایی.
- برخورداری از مواهب طبیعی قابل استفاده ورزشهای همگانی و تفریحی در سطح شهرستان مانند کوه، جنگل، سد و....
- وجود زمینه های مستعد برای حرفه ای شدن برخی رشته ای قهرمانی (ورزشهای رزمی) در شهرستان.
- تعدد و تکثر قومیتی و فرهنگی.
- وجود مراکز فرهنگی و هنری، کتابخانه ها و موزه در شهرستان.
- وجود جاذبه های توریستی (از جمله: پارک جنگلی و آبشار کیودوال، دهنه محمد آباد و سد زرین گل.) و اماکن تاریخی و مذهبی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- وجود رودها و چشمه سارهای فراوان.
- بهره مندی از منابع آب در بخش جنوبی شهرستان.
- فعالیت تعاونیهای متعدد در حوزه های مختلف اقتصادی در سطح شهرستان
- وجود یک شهرک صنعتی و یک ناحیه صنعتی (فاضل آباد) در این شهرستان.
- وجود یک معدن زغالسنگ و سنگ لاشه آهکی.
- وجود ۵ انبار، یک سیلو و دو سردخانه.
- داشتن پتانسیل لازم جهت سرمایه گذاری در بخشهای مختلف صنعتی و معدنی بدلیل داشتن شرایط محیطی و جغرافیایی خاص.
- وجود خاکهای مرغوب و با کیفیت برای کشاورزی.
- وجود ایستگاه اصلاح نژاد گوسفند.
- وجود سه ذخیره گاه کشوری و بین المللی: ذخیره گاه سرنوش، ذخیره گاه کاج زرین، ذخیره گاه سرخدار.
- زیستگاههای با ارزش جنگلهای پهن برگ هیرکانی به عنوان ذخیره ژنی بازمانده از دوران سوم زمین شناسی.
- زیستگاه با ارزش توده یکپارچه بلوط دشت شاد و وجود ذخیره گاههای جنگلی مانند سرخدار و شمشاد.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود نیروگاه برق علی آباد.
- عبور خط لوله گاز، خطوط انتقال نیروی برق و خطوط انتقال نفت (علی آباد- گرگان و شاهرود- علی آباد) از شهرستان.
- برخورداری شهرستان از ۲۰ کیلومتر بزرگراه، ۵۰ کیلومتر راه اصلی و فرعی، ۲۱۰ کیلومتر راه روستایی آسفالت.
- وجود جاده کمربندی شهرستان جهت تسهیل عبور و مرور.
- تهیه طرح هادی در کلیه روستاهای شهرستان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود امکانات رفاهی جهت رفاه دانشجویان مثل: خوابگاههای خودگردان، پانسیون ها و مراکز ورزشی، تفریحی.
- کمبود پاسگاههای انتظامی.
- عدم حمایت کافی از خانواده های زندانیان در معرض خطر.

- نداشتن مرکز پرورش استعداد های ورزشی و فقدان نظام استعدادیابی در ورزش قهرمانی.
- کمبود تعداد باشگاهها و وجود مشکلات و تنگناهای مالی.
- فقدان امکانات و تجهیزات نرم افزاری و سخت افزاری ویژه ورزش بانوان.
- کم توجهی به نقش ورزشهای پایه به ویژه در مدارس.
- عدم وجود مراکز نگهداری کودکان خیابانی.
- عدم هماهنگی لازم بین ادارات و نهادهای متولی (فرهنگ و هنر) فرهنگی.
- کمبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری در سطح شهرستان.
- کمبود اعتبار لازم جهت احداث زیرساخت های گردشگری در سطح شهرستان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- بهره برداری بی رویه از منابع آب سطحی بویژه رودخانه ها و عدم تعیین حداقل جریان جهت حفظ مناسبات اکولوژیکی.
- آلودگی آب های سطحی و زیرین توسط پسابهای صنعتی، فاضلابهای خانگی، آفات و کودهای شیمیایی.
- برداشت بیش از حد مجاز از منابع آبهای زیرزمینی بدون توجه به محدودیتهای این بخش.
- استاندارد نبودن شبکه های آبیاری و هدر رفت آب قابل توجهی در این بخش به دلیل استفاده از شیوه های آبیاری سنتی.
- فقدان شرکت های سرمایه گذاری توسعه و عمران.
- هماهنگ نبودن مجموعه های صنفی و تشکل های غیر دولتی در بازاریابی محصولات و تولیدات شهرستان.
- عدم توسعه و تکمیل صنایع تکمیلی بخش کشاورزی.
- قطعه قطعه (خرد) شدن اراضی کشاورزی.
- استفاده بی رویه از مراتع و جنگلها.
- هدر رفت آب به دلیل استفاده از شیوه های آبیاری سنتی.
- عدم توجه جدی به مسائل زیست محیطی در طرح های جامع و هادی شهری و روستایی.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- پایین بودن سطح دسترسی به اینترنت در نقاط شهری و روستایی.
- عدم انتقال واحدهای مزاحم شهری به خارج از شهرها.

برخی از شاخص های عمده شهرستان علی آباد در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۱۱۶۰/۱۹	۲۰۴۳۸	۷
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۴	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۷۳	۱۰۰۴	۶
۵	کل	نفر	۱۳۵۹۶۴	۱۸۴۶۹۳۹	۳
	شهری	نفر	۷۴۸۳۲	۹۶۷۸۷۰	۳
	روستایی	نفر	۶۱۱۳۲	۸۷۹۰۶۹	۵
	نسبت شهرنشینی	درصد	۵۶	۵۲/۴	۵
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۰	۱۷	-
۷	کتابخانه	تعداد	۴	۵۲	۴
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۳	۵۴	۴
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۲	۱۵	۲
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۹۹۹۶	۹۰۷۶۸	۳
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۱۱۳۱۴	۱۵۰۸۹۰	۳
		دختر	۱۰۴۸۱	۱۴۰۴۷۷	۳
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۵۳	۵۲۸	۳
۱۳	سراهنه ورزشی (سریوشیده و روباز)	متر مربع	۰/۶۲	۰/۵۲	۶
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۴	۴۷	۳
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۸	۹۶	۵
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۵۰	۶۰۸	۵
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۱۶	۲۰۸	۴

برخی از شاخص های عمده شهرستان علی آباد در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۹۸۹۹۰	۱۲۳۲۵۸۱	۶
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۱۶۸۰۳	۲۳۳۹۷۶	۳
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۲۲۱۶۰	۲۵۰۹۸۹	۳
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۵۵	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۴	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۴۸۵۷۹	۶۰۶۶۴۳	۳
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۶۰	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۴	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۹/۹۵	۶۴/۵	۴
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۳/۵۲	۲۲/۶۸	۶
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۳۸/۰۷	۳۹/۵۱	۴
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۶۰	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۴	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۲۶۸/۹۶	۳۴۸۲/۵۵	۵
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۴۴	۷۴۹	۸
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۴۸	۲۴۴	۲
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۵۵۳۲۸	۶۹۹۱۳۲	۵
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۲۶۹۸۹۶	۲۸۱۹۵۸۲	۴
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۱۷۲۵/۸	۳۰۹۶۰/۸	۸
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۱۰۲۴۴	۲۱۹۹۳۲/۲	۶
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۳۹۰۱۲	۶۰۹۴۲۸	۵
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۴۵۸	۱۹۶۹۴/۲۴	۷
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۷	۸۵	۵
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۱۴۲	۲۴۴۳	۵

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان کردکوی

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

شهرستان کردکوی

الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان کردکوی با مساحت ۸۱۸/۹۴ کیلومتر مربع در بخش جنوب غربی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به شهرستان ترکمن، از جنوب به استان سمنان از شرق به شهرستان گرگان و از غرب به شهرستان بندرگز و استان مازندران محدود می شود. براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری از یک بخش، یک شهر، سه دهستان و ۳۳ آبادی مسکونی و ۲ آبادی خالی از سکنه تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی این شهرستان به لحاظ موقعیت جغرافیایی و طبیعی از آب و هوای مدیترانه ای برخوردار است. همچنین در نواحی کوهستانی دارای آب و هوای سرد کوهستانی برخوردار است.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

شهرستان کردکوی در دوره ساسانیان به عنوان یکی از نقاط مهم ایران باستان محسوب می شد. وجود شهر باستانی همیشه در غرب شهرستان کردکوی که در خرابه های آن روستای سرکلایه خرابشهر احداث گردیده است. طبق برخی قراین تاریخی قدمت این شهر به دوران انوشیروان ساسانی می رسد. دیوار شهر از جنگل تا دریا ادامه داشت. این شهر در زمان حمله مغول ویران و پس از آن در متون تاریخی اسمی از آن برده نمی شود. همچنین برج رادکان در سال ۴۰۷ هجری قمری ساخته شده است.

عده ای معتقدند؛ در اوایل حکومت صفویه جمعیتی از کردستان به صورت ایلی به مازندران و استرآباد کوچانیده شده و در زمان شاه عباس در نواحی مختلف این ایالات سکونت اختیار کردند، بعدها در حدود ۲۵۰ سال پیش عده ای از مهاجرین در مکان فعلی کردکوی ساکن شدند.

مهمترین آثار تاریخی و مذهبی این شهرستان شامل شهر همیشه، دیوار دفاعی شهر همیشه (از جنگل تا دریا)، برج رادکان و امامزاده عبدالله است. به طور کلی ۱ شهر، ۱ دیوار، ۴ آرامگاه، ۳ پل، ۲ قلعه، ۳۹ تپه و ... از آثار تاریخی شهرستان محسوب می گردد.

مهمترین نقاط گردشگری این شهرستان عبارتند از: منطقه حفاظت شده جهان نما، روستای یلاقی درازنو، پارک جنگلی امام رضا (ع). (جنوب شهر کردکوی در مسیر جاده دراز نو).

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان کردکوی به زبان فارسی تکلم می کنند همچنین لهجه مازندرانی و سیستانی نیز در آن رایج می باشد. در این شهرستان اکثریت جمعیت آن را مسلمانان شیعه تشکیل می دهند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت کردکوی در سال ۱۳۹۲ معادل ۷۱۳۲۰ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۳۹۷۵۱ نفر شهری و ۳۱۵۶۹ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۵۵/۷ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۱۱۷ نوزاد (۵۵۵ نفر نوزاد پسر و ۵۶۲ نوزاد دختر) در شهرستان کردکوی متولد شدند. همچنین در همین سال تعداد ۸۴ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری :

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۵ بانک دولتی در شهرستان کردکوی به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۷۷۰ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۳۷۱۳ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۰۲۶۰ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۹۶ آموزشگاه شهرستان کردکوی مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۶۲۶۶ نفر (۶۱ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۳۹۹۴ نفر (۳۹ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۵۰۱۳ نفر پسر (۴۸/۹ درصد) و تعداد ۵۲۴۷ نفر (۵۱/۱ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۱/۵ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۵/۳۱ نفر و در نقاط روستایی ۱۹/۳ نفر بوده است.

تعداد ۱۹ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات، طراحی دوخت، مراقبت زیبایی، امور مالی و بازرگانی، صنایع دستی و هنری، صنایع غذایی، دوختهای سنتی، خدمات آموزشی، بهداشت و ایمنی، هنرهای تجسمی، صنایع دستی بافت و کشاورزی در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان کردکوی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۴۴۸۳ نفر بوده است که از این تعداد ۷۰ درصد در دانشگاه های دولتی مشغول به تحصیل بوده اند. در همین سال تحصیلی ۵ مرکز آموزش عالی در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان کردکوی ۲۱ خانه بهداشت، ۴ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۱۰ داروخانه و ۵ آزمایشگاه و ۲ مرکز پرتونگاری در این شهرستان ارائه خدمت می کردند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۳۹۴۰۷ نفر از جمعیت شهرستان کردکوی تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۱۱۸۸۹ نفر بوده است. در این سال ۶۹۰۹ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بوده اند. تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان کردکوی در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۷ واحد بوده است که ۱۰ واحد آن در مناطق شهری و ۷ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۴ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان کردکوی ۳ کتابخانه عمومی با تعداد ۲۱۰۸۹ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۱۲۶۵ نفر و تعداد مراجعین ۱۷۰۹۸ نفر بوده است.

۶- تربیت بدنی

شهرستان کردکوی دارای ۳۹ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۲۱ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۶ مکان مربوط به سایر ادارات و ۱۲ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۱/۳۲ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی

۱- کشاورزی:

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان کردکوی در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۲۵۱۱۶ هکتار (۲۳۷۹۴ هکتار آبی و ۱۳۲۲ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۱۱۹۹۳۶ تن (۱۱۷۵۴۰ تن آبی و ۲۳۹۶ تن دیم) بوده است. سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۲۷۵۳/۵ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۲۸۸۰ تن بوده است. تعداد دام های شهرستان کردکوی در سال ۱۳۹۲ حدود ۴۱۸۱۳ راس (۱۳۸۸۳۸ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۲۵۶۳/۸ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی

این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۱۱۳۴ تن، شیر ۱۸۷۶۸ تن، گوشت سفید (مرغ) ۱۵۳۱۹ تن، تخم مرغ ۲۶۹۵ تن و عسل ۶۱ تن بوده است.

در این شهرستان ۷۸ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۲۱۱۲ هزار قطعه، ۲ واحد مرغداری تخمگذار و پالت به ظرفیت ۲۵۲ هزار قطعه و ۶ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۱۹۲/۵ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۶۴/۳ هکتار با تولید ۲۰۱ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان کردکوی از طریق ۱۳۱۴ حلقه چاه دارای مجوز، ۵۲۰ دهنه چشمه و ۷ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۵۴ واحد صنعتی در شهرک صنعتی کردکوی و ۲۰ واحد صنعتی در ناحیه صنعتی امام خمینی مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک صنعتی این شهرستان حدود ۴/۳۵ هکتار با ۷ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۱۰۸ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره‌برداری ۶/۷ هکتار با ۱۷ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۲۸۴ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۸ فقره پروانه بهره‌برداری بامیزان سرمایه‌گذاری ۳۹۸ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۱۲۲ نفر در شهرستان کردکوی صادر شده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان کردکوی در سال ۱۳۹۲، حدود ۳۹۷۵۱ نفر برآورد گردیده که در شهر کردکوی (۳۹۷۵۱ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان کردکوی شامل: یک ایستگاه آتش نشانی، یک کشتارگاه در شهر کردکوی برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع‌آوری زباله به صورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در شهر کردکوی ۷/۹۵ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۲ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان کردکوی دارای ۱۱۴۹۹ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۲۰۷۳ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۱۹۵۰ هزار متر مکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است.

از کل آب تولیدی در شهرستان کردکوی ۷۴/۵۵ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۵/۴۵ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان کردکوی ۱۳/۷۵ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان کردکوی ۷۵۸۵ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ از کل ۲۸ روستای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان کردکوی ۲۵ روستا و ۹۸/۱ درصد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند.

همچنین ۲۷ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۹۹/۵ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان حدود ۱۷۸/۱۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۵۷/۷ کیلومتر راه آسفالت، ۲۷/۳۶ کیلومتر راه شوسه و ۹۳/۰۸ کیلومتر سایر راه ها می باشد.

روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بهره مند از گاز طبیعی شهرستان ۲۴ روستا بوده و ۹۵۰۶ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۹۶/۴ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر کردکوی (۲۷ روستا) از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۸ طرح هادی روستایی در شهرستان کردکوی تهیه شده است که عملیات بهسازی ۱۲ طرح اجرا شده و ۹ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان کردکوی ۳۰۵۳۴ مشترک بوده که از این تعداد ۲۵۷۱۳ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۱۳۴۴۳۹ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۴۴۸۶۶ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۴۴۰۳ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان کردکوی شامل: ۳۷۳ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلووات هوایی و ۲ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلووات زمینی، ۳۱۳ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و

۱۶ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی، همچنین ۹۶۸ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۹۳۸۵۲ کیلوولت آمپر و ۲۰ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۱۶۹۱۰ کیلوولت آمپر و تعداد ۳۷۳۷ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۱۰۳۴ دستگاه چراغ مهتابی می باشد. در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان کردکوی به ترتیب ۱۵۰۴۱ و ۱۰۰۷۹ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان کردکوی ۱۱۹۶۷۱/۹ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه صنعتی با ۶۲۵۶۶/۶ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان کردکوی ۴۲۸۶۶ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۲۳۳۵۶ هزار لیتر و بنزین با ۱۷۹۱۲ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان کردکوی در سال ۱۳۹۲ حدود ۴۸ کیلومتر که ۲۳ کیلو متر بزرگراه و ۲۵ کیلومتر راه اصلی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلو متر مربع در شهرستان کردکوی حدود ۵/۸۶ کیلو متر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان کردکوی حدود ۱۷۸/۱۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۵۷/۷ کیلو متر راه آسفالت، ۲۷/۳۶ کیلو متر راه شوسه و ۹۳/۰۸ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان کردکوی حدود ۲۱/۷۵ کیلومتر می باشد. تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان کردکوی به ترتیب ۶۳۲۲ سفر و ۱۱۴۳۲۵ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان کردکوی به ترتیب ۸۵۹۸ سفر و ۱۴۷۵۰۵ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان کردکوی شامل یک اداره، فاقد دفتر پست دولتی شهری، ۳ دفتر پست دولتی روستایی، ۷ دفتر ارتباطی، یک نمایندگی پستی، ۱۷ صندوق پست شهری، ۱۲ صندوق پست روستایی و ۱۳ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان کردکوی حدود ۱۴۴ هزار مرسوله و صادره ۳۰۷ هزار مرسوله بوده است.

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان کردکوی ۲۷۲۸۲ شماره بوده که از این تعداد ۱۳۶۱۷ شماره شهری و ۱۳۶۶۵ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۲۳۸۳۵ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان کردکوی ۲۷/۶۱ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۳۴/۲۹ درصد و در مناطق روستایی آن ۴۱/۱۲ درصد می باشد.

هـ - قابلیت ها و تنگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- وجود مراکز آموزش عالی متعدد.
- وجود اردوگاه الغدیر آموزش و پرورش.
- وجود ۱۹ مرکز آموزش فنی و حرفه ای آزاد.
- وجود بیمارستان تخصصی قلب امیرالمومنین (ع) در شهر کردکوی.
- برخورداری از ۶ مرکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و ۲۱ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی و درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی شهرستان.
- دارا بودن ورزشکاران مطرح و عضو تیم ملی در رشته های ورزشی متعدد (کشتی با شال)
- برخورداری از مواهب طبیعی نظیر کوه، جنگل و اماکن مذهبی در ارتفاعات جهت ورزش کوهنوردی و پیاده روی همگانی.
- تنوع قومی و فرهنگی.
- وجود جاذبه های توریستی و اماکن تاریخی از جمله میل رادکان، روستای ییلاقی درازنو، آبشار هفت طبقه کردکوی، جهان نما، ۴ آرامگاه، ۳ پل، ۲ قلعه و ۳۹ تپه و...
- وجود رشته های هنری صنایع دستی با پیشینه تاریخی همانند سفالگری، گلیم بافی، چادر شب بافی، معرق و نقاشی مینیاتور.
- فراهم بودن زمینه های مناسب برای سرمایه گذاری صنعت توریسم.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- وجود یک شهرک صنعتی و یک ناحیه صنعتی امام خمینی دارای فعالیت صنعتی.
- وجود توان توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی.
- امکان احداث گلخانه ها، تولید گیاهان دارویی، پرورش قارچ، زنبورداری و غیره.
- برخورداری از واحدهای دامپروری و قابلیت های توسعه دامداری و آبرزی پروری شهرستان.

- وجود سه سیلو، ۲ انبار و ۳ سردخانه.
- وجود جنگل های پهن برگ صنعتی و غیرصنعتی از جمله ذخیره گاه ارس رادکان.
- برخورداری از مراتع بیلاقی.
- وجود منطقه حفاظت شده جهان نما با تنوع فراوان گونه ای.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود دفاتر خدمات ارتباطی و پیشخوان دولتی و مراکز ICT روستایی.
- وجود یک پست ۶۳/۲۳۰ ولت با ظرفیت ۳۲۰ مگا ولت آمپر و پوشش دهی ۴ شهرستان کردکوی - ترکمن - بندرگز - گلوگاه.
- وجود ۳ جایگاه CNG فعال و ۲ جایگاه در حال ساخت در شهرستان.
- برخورداری از گاز در اکثر نقاط شهری و روستایی شهرستان.
- آماده بودن طرح هادی کلیه روستاهای شهرستان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود فضاهای آموزشی و تجهیزات در دانشگاه ها.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- کمبود کارگاهها و آزمایشگاه های مدارس کار و دانش و فنی و حرفه ای.
- کمبود مربیان ورزشی و کارشناسان مجرب در سطح شهرستان.
- عدم وجود اسپانسر و حامیان مالی جهت حمایت ورزشکاران در شهرستان.
- کمبود مراکز نگهداری کودکان بی سرپرست یا بد سرپرست.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و زندانیان.
- کمبود مراکز نگهداری سالمندان و مراکز توانبخشی.
- پایین بودن سرانه برخورداری از کتابخانه عمومی.
- عدم وجود کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.
- کمبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری همراه با ضعف در زیرساختهای گردشگری.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- کمبودتاسیسات و زیرساختهای مهارودخیره آبهای سطحی درحوزه شهرستان.
- عدم انجام لایروبی اصولی کانالها و رودخانه های جاری در شهرستان.
- عدم برخورداری از فضای مناسب برای برگزاری نمایشگاه های دائمی.
- نبود برنامه الگوی کشت منطقه ای
- سنددار نبودن اکثر زمین های کشاورزی شهرستان.

- خردوپراکنده بودن اراضی زراعی.
- عدم وجود ایستگاه تحقیقاتی و آزمایشگاهی در خصوص محصولات زراعی و باغی در سطح شهرستان.
- پایین بودن ضریب مکانیزاسیون و فرسوده بودن ماشین آلات کشاورزی.
- بهره برداری بی رویه غیر اصولی از اراضی کشاورزی، جنگل ها و مراتع.
- غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بالا بودن تلفات آب در بخش کشاورزی.
- حرکت سفره های آب شور به سمت سفره های آب شیرین بعلت بهره برداری بیش از حد از سفره های آب شیرین.

- بهره برداری غیر اصولی از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی.
- افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم وجود تصفیه خانه فاضلاب.
- کمبود مخازن ذخیره آب شرب و تصفیه خانه در مناطق شهری.
- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- فرسودگی شبکه توزیع برق در نقاط شهری و روستایی (بهخصوص در مواقع بروز طوفان، سیل و زلزله).
- عبور محور چهار بانده تهران- مشهد از مرکز شهرستان در طول شرقی - غربی و نبود جاده کنارگذر جهت تردد خودروها.
- روند کند اجرای طرح هادی در روستاهای دارای طرح هادی.
- گرایش توسعه شهری به سمت زمین های کشاورزی و باغات.
- نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
- ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز و عدم مدیریت صحیح شهری.
- آبرگرفتنی معابر شهری پس از بارندگی های شدید.
- آسیب پذیری برخی از روستاها در برابر سیل و طغیان رودخانه.
- پایین بودن پوشش جمع آوری عمومی زباله های روستایی با توجه به نبود و خرابی وسایل نقلیه زباله.

برخی از شاخص های عمده شهرستان کردکوی در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۸۱۸/۹۴	۲۰۴۳۸	۱۱
۲	بخش	تعداد	۱	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۱	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۳۳	۱۰۰۴	۴
۵	جمعیت	کل	۷۱۳۲۰	۱۸۴۶۹۳۹	۶
		شهری	۳۹۷۵۱	۹۶۷۸۷۰	۱۰
		روستایی	۳۱۵۶۹	۸۷۹۰۶۹	۴
		نسبت شهرنشینی	۵۷/۷	۵۲/۴	۳
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۰	۱۷	-
۷	کتابخانه	تعداد	۳	۵۲	۷
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۴	۵۴	۳
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۱	۱۵	۴
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۴۴۸۳	۹۰۷۶۸	۵
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۵۰۱۳	۱۵۰۸۹۰	۱۳
		دختر	۵۲۴۷	۱۴۰۴۷۷	۱۰
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۳۹	۵۲۸	۴
۱۳	سراهنه ورزشی (سریوشیده و روباز)	متر مربع	۱/۳۲	۰/۵۲	۲
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۲	۴۷	۷
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۴	۹۶	۱۰
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۲۱	۶۰۸	۱۱
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۸	۲۰۸	۱۲

برخی از شاخص های عمده شهرستان کردکوی در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۳۹۴۰۷	۱۲۳۲۵۸۱	۱۰
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۱۱۸۸۹	۲۳۳۹۷۶	۸
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۱۱۴۹۹	۲۵۰۹۸۹	۷
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۴	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۱	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۳۰۵۳۴	۶۰۶۶۴۳	۷
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۷	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۱	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۷/۶۱	۶۴/۵	۹
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۴۱/۱۲	۲۲/۶۸	۱
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۳۴/۲۹	۳۹/۵۱	۶
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۵	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۱	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۱۷۸/۱۴	۳۴۸۲/۵۵	۹
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۲۵	۷۴۹	۱۱
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۲۳	۲۴۴	۵
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۲۵۱۱۶	۶۹۹۱۳۲	۱۰
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۱۱۹۹۳۶	۲۸۱۹۵۸۲	۲
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۲۷۵۳/۵۴	۳۰۹۶۰/۸	۴
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۲۸۸۸۰	۲۱۹۹۳۲/۲	۱۱
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۳۷۹۷۷	۶۰۹۴۲۸	۱۰
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۲۰۱	۱۹۶۹۴/۲۴	۷
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۸	۸۵	۱۲
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۳۹۸	۲۴۴۳	۳

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان کلالة

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

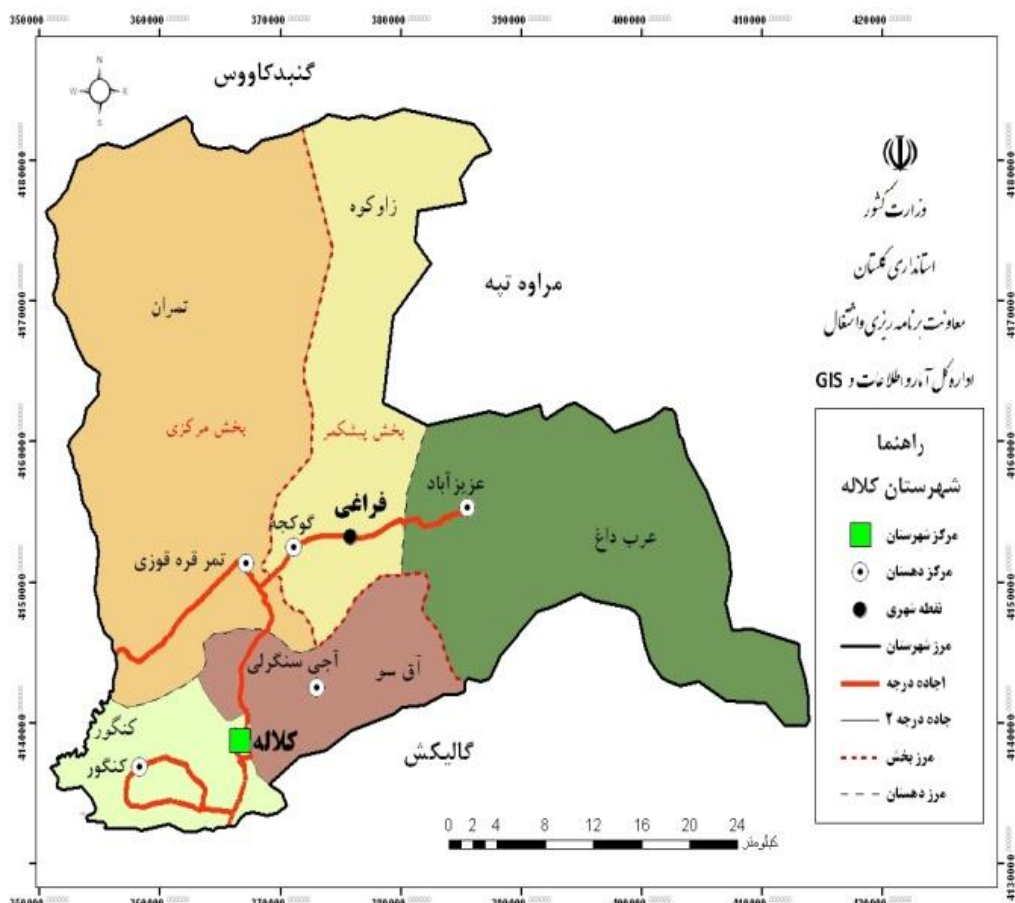
شهرستان کلاله

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان کلاله با مساحت ۱۷۵۲/۴ کیلو متر مربع در قسمت شمال شرقی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به شهرستان های گنبد کاووس و مراوه تپه، از جنوب به شهرستان گالیکش، از شرق به شهرستان مراوه تپه و استان خراسان شمالی و از غرب به شهرستان گنبد کاووس محدود می شود.

براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی، پیشکمر)، دو شهر (کلاله و فراغی)، ۵ دهستان، ۱۱۳ آبادی مسکونی تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی این شهرستان دارای آب و هوای نیمه خشک تا خشک دارد. به علت پوشش گیاهی تنک و خاک لسی وقوع بلایای طبیعی همچون سیل، خشکسالی خسارات های هنگفتی را به بخش زیربنایی، تولیدی و اجتماعی وارد می کند.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

در سال ۱۳۳۳ کلاله به شهر تبدیل شده و در سال ۱۳۷۹ کلاله از شهرستان مینودشت به صورت یک شهرستان جدید جدا شده است. این شهرستان سرزمین لاله ها و گل های متنوع و رنگارنگ است، مخصوصاً در اردیبهشت ماه جلوه بسیار زیبایی به جاده کلاله - مراوه تپه می دهد. وجه تسمیه نام کلاله نیز به سبب رویش فراوان گل لاله در این منطقه می باشد. نام این شهر در اصل " گلاله = گل لاله " بوده و بعدها به خاطر سهولت در تلفظ به کلاله تبدیل شده است.

مراکز گردشگری و آثار باستانی این شهرستان عبارتند از: ۱- زیارتگاه خالد نبی و مزار باستانی پیرامون آن ۲- چشمه زاو ۳- پارک جنگلی چشمه آق سو ۴- پارک گل لاله ۵- زیارتگاه امام زاده عبد ... ۶- دیوار تاریخی گرگان و کارگاههای کاوش باستان شناسی ۷- تالاب سولوک لی ۸- سد بوستان.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان کلاله به زبان ترکمنی، فارسی تکلم می کنند و گویش های سیستانی و ترکی نیز رایج است. اکثریت مردم این شهرستان مسلمان و مذهب شیعه و سنی دارند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت کلاله در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۱۳۸۹۹ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۳۳۳۵۹ نفر شهری ۸۰۵۴۰ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۲۹/۳ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۳۳۹۴ نوزاد (۱۷۲۴ نفر نوزاد پسر و ۱۶۷۰ نوزاد دختر) در شهرستان کلاله متولد شدند. همچنین در همین سال تعداد ۱۱۸ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری:

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۸ بانک دولتی در شهرستانهای کلاله و مراوه تپه به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۷۶۴ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و

دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۲۸۴۲ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی

۱- آموزش عمومی

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۲۰۱۶۳ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۲۱۱ آموزشگاه شهرستان کلاله مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۷۶۴۸ نفر (۳۷/۹ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۱۲۵۱۵ نفر (۶۲/۱ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۰۷۷۵ نفر پسر (۵۳/۴ درصد) و تعداد ۹۳۸۸ نفر (۴۶/۶ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۲/۴ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۶/۶۴ نفر و در نقاط روستایی ۲۰/۹۰ نفر بوده است.

تعداد ۲۱ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات، طراحی دوخت، مراقبت زیبایی، امور مالی و بازرگانی، صنایع دستی بافت، صنایع غذایی، کشاورزی و عمران در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان کلاله در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۷۳۳ نفر بوده است که در دانشگاه پیام نور این شهرستان تحصیل می کرده اند.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان کلاله ۵۲ خانه بهداشت، ۹ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و یک پایگاه شهری فعال بوده اند. همچنین در این سال ۸ داروخانه و ۳ آزمایشگاه، یک کلینیک دندانپزشکی و ۲ مرکز پرتونگاری در شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۵۰۶۳۲ نفر از جمعیت شهرستان کلاله تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند (آمار شامل شهرستانهای کلاله و مراوه تپه می باشد) و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان

تامین اجتماعی ۱۱۳۷۲ نفر بوده است. در این سال تعداد ۷۴۴۳ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بودند.

تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان کلالة در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۹ واحد بوده است که ۱۲ واحد آن در مناطق شهری و ۷ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۳ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان کلالة ۳ کتابخانه عمومی با تعداد ۲۰۶۷۰ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۱۰۱۰ نفر و تعداد مراجعین ۲۳۳۶۹ نفر بوده است.

۶- تربیت بدنی

شهرستان کلالة دارای ۲۵ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۱۶ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۴ مکان مربوط به سایر ادارات و ۵ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۴۸ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی

۱- کشاورزی:

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان کلالة در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۸۶۰۷۶ هکتار (۱۷۴۷۱ هکتار آبی و ۶۸۶۰۵ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۲۳۹۹۱۳ تن (۷۷۴۳۵ تن آبی و ۱۶۲۴۷۸ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۹۲۱/۱ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۱۹۰۴ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان کلالة در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۴۲۹۳۹ راس (۴۰۳۳۴۴ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۱۰۳۷ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۳۳۲۱ تن، شیر ۴۴۱۹۵ تن، گوشت سفید (مرغ) ۷۶۶۵ تن، تخم مرغ ۷۰۴ تن و عسل ۳۷ تن بوده است.

در این شهرستان ۳۵ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۹۵۰ هزار قطعه، ۱ واحد مرغداری تخمگذار به ظرفیت ۵۰ هزار قطعه و ۱ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۳۰ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۳۳۵/۸ هکتار با تولید ۷۴۷ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان کلاله از طریق ۷۹۴ حلقه چاه دارای مجوز، ۶۶ دهنه چشمه و ۱۳ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ در این شهرستان دو ناحیه صنعتی کلاله و دهنه وجود داشته است. تعداد ۳۱ واحد صنعتی در این نواحی صنعتی مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در نواحی صنعتی این شهرستان حدود ۴/۸۲ هکتار با ۹ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۱۷۳ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۴ فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۹۹ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۴۰ نفر در شهرستان کلاله صادر شده است.

در این شهرستان تعداد ۲ معدن صدف و یک معدن سنگ لاشه آهکی وجود دارد. ظرفیت اسمی معدن سنگ لاشه آهکی ۵۵ هزار تن با ذخیره قطعی ۹۸۶۰ هزار تن بوده است. ظرفیت اسمی و میزان ذخیره قطعی معادن صدف نیز به ترتیب ۶ و ۱۳۸۰ هزار تن بوده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان کلاله در سال ۱۳۹۲، حدود ۳۳۳۵۹ نفر برآورد گردیده که در ۲ شهر کلاله (۲۷۹۱۷ نفر) و فراغی (۵۴۴۱ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان کلاله شامل: یک ایستگاه آتش نشانی و یک کشتارگاه در شهر کلاله برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله بصورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در نقاط شهری کلاله و فراغی به ترتیب ۱۳/۱۲ و ۱۷/۲۵ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۴/۷ و ۳۱/۷ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان کلاله دارای ۱۱۷۵۸ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده از ۲۰۸۶ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۱۸۳۶ هزار مترمکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است. (شهر فراغی تحت پوشش آبفا نمی باشد).

از کل آب تولیدی در شهرستان کلاله ۷۵/۹۳ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۴/۰۷ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان کلاله ۲۵/۹ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان کلاله ۷۶۰۰ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ از کل ۱۰۷ روستای مسکونی ۲۰ خانوار بیشتر شهرستان کلاله ۹۶ روستا و ۹۳/۱ در صد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند.

همچنین ۱۰۵ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۹۸/۱ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان حدود ۳۹۱/۳۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۶۴/۸ کیلومتر راه آسفالت، ۵۶/۹۸ کیلومتر راه شوسه و ۶۹/۵۶ کیلومتر سایر راه ها می باشد. روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بهره مند از گاز طبیعی شهرستان ۵۶ روستا بوده و ۱۰۷۰۹ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر کلاله از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۰۶ طرح هادی روستایی در شهرستان کلاله تهیه شده است که عملیات بهسازی ۱۹ طرح اجرا شده و ۵ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان کلاله ۳۱۲۶۹ مشترک بوده که از این تعداد ۲۷۰۸۹ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۹۵۸۸۱ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۶۱۰۶۵ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۳۰۶۶ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان کلاله شامل: ۵۹۰ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت هوایی و ۲ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت زمینی، ۴۹۳ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۱۲ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی همچنین ۷۴۵ دستگاه ترانسفور ماتور هوایی با ظرفیت ۸۳۶۸۵ کیلوولت آمپر و یک ترانسفور ماتور زمینی با ظرفیت ۱۲۳۰ کیلوولت آمپر و تعداد ۵۳۴۵ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و فاقد چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان کلالة به ترتیب ۸۶۴۲ و ۷۷۲۳ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان کلالة ۶۰۳۱۸ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۳۶۲۵۱/۸ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان کلالة ۶۴۹۷۴ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۲۱۲۱۲ هزار لیتر و بنزین با ۲۰۰۷۳ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان کلالة در سال ۱۳۹۲ حدود ۴۷ کیلومتر که ۲ کیلو متر بزرگراه و ۴۵ کیلومتر راه اصلی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلو متر مربع در شهرستان کلالة حدود ۲/۶۸ کیلو متر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان کلالة حدود ۳۹۱/۳۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۶۴/۸ کیلو متر راه آسفالت، ۵۶/۹۸ کیلو متر راه شوسه و ۶۹/۵۶ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان کلالة حدود ۲۲/۳۳ کیلومتر می باشد.

تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان کلالة به ترتیب ۱۲۵۵۴ سفر و ۸۲۰۲۸ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان کلالة به ترتیب ۳۰۳۵ سفر و ۳۴۰۹۰ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان کلالة شامل یک اداره، فاقد دفتر پست دولتی شهری و روستایی، ۷ دفتر ارتباطی، ۱۵ نمایندگی پستی، ۱۲ صندوق پست شهری، ۳۳ صندوق پست روستایی و ۴۳ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان کلالة حدود ۳۹۲ هزار مرسوله و صادره ۵۸۳ هزار مرسوله بوده است. (مرسولات پستی وارده و صادره شهرستان مراوه تپه در شهرستان کلالة منظور گردیده است)

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان کلالة ۲۸۰۶۷ شماره بوده که از این تعداد ۹۳۸۱ شماره شهری و ۱۸۶۸۶ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۲۴۷۶۴ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان کلاله ۲۱/۵۹ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۳۲/۳۲ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۱/۸۱ درصد می باشد.

هـ- قابلیت ها و تنگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- وجود دانشگاه دانشگاه پیام نور.
- وجود بیمارستان کلاله با ۹۶ تخت و بخشهای مختلفی چون اطفال، CCU، زنان و زایمان، دیالیز و...
- دارا بودن ۱۱ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و روستایی و ۵۲ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی.
- برگزاری بازیها و ورزش های بومی و محلی (کشتی آلیش و...).
- برگزاری مراسم آئینی و مذهبی.
- دارای جاذبه های گردشگری و تاریخی نظیر آرامگاه مختومقلی فراغی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- برخورداری از ۳ سیلو و ۲ انبار.
- وجود توان توسعه صنایع تبدیلی، تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی.
- وجود دو معدن صدف کوهی، یک معدن سنگ لاشه آهنی و معدن روباز خاک رس.
- وجود دو ناحیه صنعتی با مساحتی بیش از ۴۳ هکتار.
- رتبه سوم از لحاظ سطح زیر کشت محصولات زراعی.
- رتبه دوم تولید و پرورش کرم ابریشم.
- برخورداری از واحدهای دامپروری و قابلیت های توسعه دامداری.
- وجود پارک ملی گلستان.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- برخورداری از فرودگاه جهت پروازهای مسافری، کشاورزی و اضطراری.
- عبور محور دوم راه ارتباطی دو استان گلستان و خراسان شمالی محور کلاله - چاتال - گلیداغ - اسلام آباد - آشخانه.
- آماده بودن طرح هادی روستاهای شهرستان.
- عبور خط سراسری گاز سرخس - نکا از شهرستان کلاله.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود فضای آموزشی و کلاسهای مراکز آموزش عالی.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.
- کمبود تجهیزات کارگاهها و آزمایشگاه های مدارس کارو دانش وفنی و حرفه ای.
- عدم وجود آسایشگاه مسلولین در شهرستان با امکانات کامل.
- عدم وجود مرکز درمان بیماری سالک در شهرستان.
- کمبود وسایل بیمارستانی در درمانگاه های موجود.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و خانواده های زندانیان.
- پایین بودن سرانه برخورداری از کتابخانه عمومی در سطح شهرستان.
- ضعف زیرساختهای گردشگری.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- عدم وجود سردخانه در این شهرستان.
- کمبود صنایع تبدیلی کشاورزی در محدوده شهرستان.
- عدم وجود تصفیه خانه فاضلاب در ناحیه صنعتی دهنه این شهرستان.
- عدم وجود صنایع تبدیلی در این شهرستان.
- یکپارچه نبودن اراضی کشاورزی و خرد و پراکنده شدن روزافزون اراضی زراعی.
- بهره برداری بی رویه از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی و غالب بودن شیوه آبیاری سنتی.
- افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.
- عدم تکمیل زیر ساخت های ناحیه صنعتی کلاله.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- عدم برخورداری برخی از روستاهای شهرستان از آب شرب بهداشتی.
- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- روند کند اجرای طرح هادی در روستاها.
- بلا تکلیف بودن سند زمین های کشاورزی برخی از روستاها (در موضوع صدور سند مالکیت روستایی نیز در این شهرستان، ۱۵ روستا اصلاحات ارضی بوده و مابقی املاکی می باشد. بنیاد مسکن در روستاهای اصلاحات ارضی، با هماهنگی اداره ثبت، اقدام نموده است).
- عدم وجود کنار گذر شهر کلاله.
- ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز، عدم مدیریت صحیح شهری.

- نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
- عدم اجرای طرح های هادی در اکثر نقاط روستایی.
- کمبود فضای سبز شهری.
- عدم وجود شبکه جمع آوری فاضلاب.

برخی از شاخص های عمده شهرستان کلالة در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۱۷۵۲/۴	۲۰۴۳۸	۴
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۲	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۱۱۳	۱۰۰۴	۲
۵	کل	نفر	۱۱۳۸۹۹	۱۸۴۶۹۳۹	۵
	شهری	نفر	۳۳۳۵۹	۹۶۷۸۷۰	۱۰
	روستایی	نفر	۸۰۵۴۰	۸۷۹۰۶۹	۴
	نسبت شهرنشینی	درصد	۲۹/۳	۵۲/۴	۱۳
۶	تعداد موسسات، مراکز، گانوی های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۱	۱۷	۱
۷	کتابخانه	تعداد	۳	۵۲	۷
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۱	۵۴	۷
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	-	۱۵	۱۲
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۷۳۳	۹۰۷۶۸	۱۱
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۱۰۷۷۵	۱۵۰۸۹۰	۵
		دختر	۹۳۸۸	۱۴۰۴۷۷	۵
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۲۵	۵۲۸	۵
۱۳	سراهنه ورزشی (سپوشیده و روباز)	متر مربع	۰/۴۸	۰/۵۲	۱۱
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۲	۴۷	۷
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۹	۹۶	۳
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۵۲	۶۰۸	۴
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۱۶	۲۰۸	۴

برخی از شاخص های عمده شهرستان کلاله در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۱۵۰۶۳۲	۱۲۳۲۵۸۱	۳
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۱۱۳۷۲	۲۳۳۹۷۶	۹
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۱۱۷۵۸	۲۵۰۹۸۹	۶
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۵۶	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۲	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۳۱۲۶۹	۶۰۶۶۴۳	۵
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۱۰۵	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۲	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۱/۵۹	۶۴/۵	۱۰
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۱/۸۱	۲۲/۶۸	۷
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۳۲/۳۲	۳۹/۵۱	۸
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۹۶	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۲	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۳۹۱/۳۴	۳۴۸۲/۵۵	۳
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۴۵	۷۴۹	۷
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۲	۲۴۴	۱۰
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۸۶۰۷۶	۶۹۹۱۳۲	۳
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۲۳۹۹۱۳	۲۸۱۹۵۸۲	۵
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۹۲۱/۱	۳۰۹۶۰/۸	۱۱
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۱۹۰۴	۲۱۹۹۳۲/۲	۱۱
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۵۵۹۲۲	۶۰۹۴۲۸	۴
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۷۴۷	۱۹۶۹۴/۲۴	۴
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۴	۸۵	۸
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۹۹	۲۴۴۳	۶

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان گالیکش

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

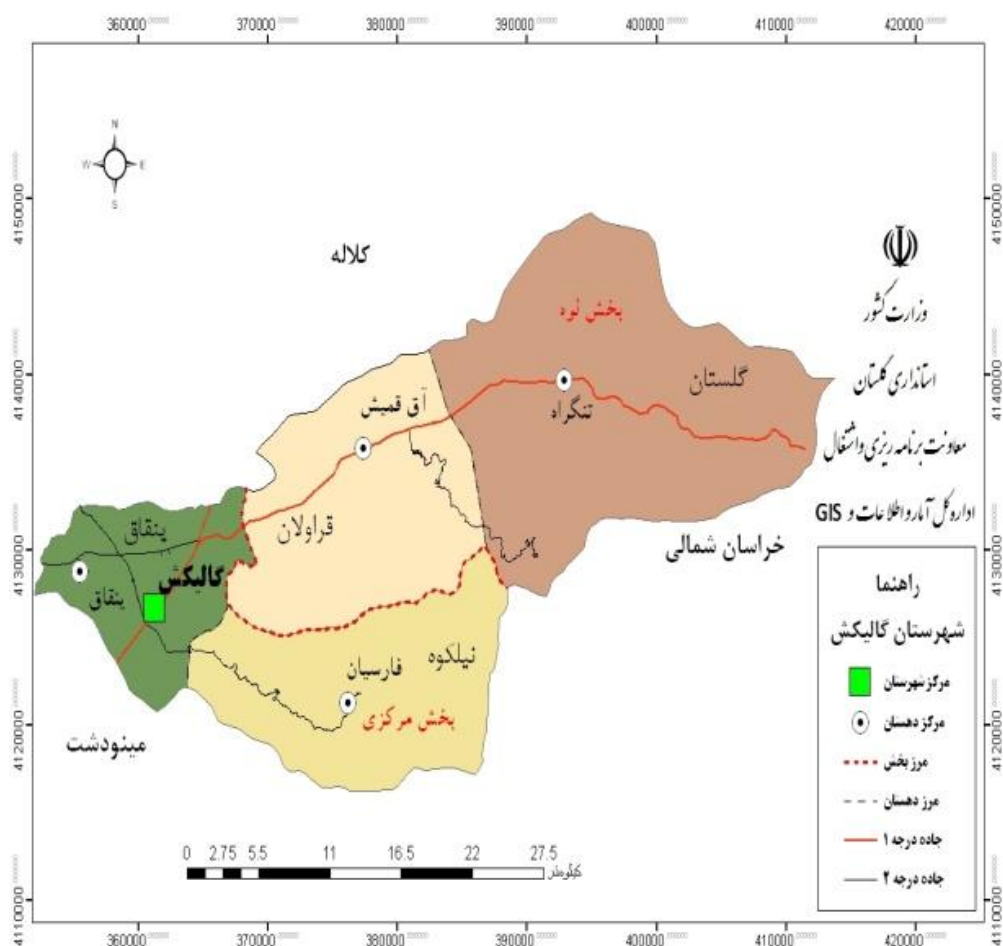
ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

شهرستان گالیکش

الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان گالیکش با مساحت ۹۱۴/۶۳ کیلومتر مربع در قسمت شرق استان واقع شده اند. این شهرستان از شمال به شهرستان های کلاله و گنبدکاووس، از جنوب به استان سمنان، از شرق به استان خراسان شمالی و از غرب به شهرستان مینودشت محدود می شود. براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی و لوه)، یک شهر (گالیکش)، ۴ دهستان، ۶۱ آبادی مسکونی و ۳ آبادی خالی از سکنه تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی نقاط جنوبی این شهرستان به علت کوهستانی بودن دارای آب و هوای معتدل کوهستانی و نواحی شمالی به علت جلگه ای و دشتی دارای آب و هوای نیمه مرطوب دارند.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

در سال ۱۳۸۹ بخش گالیکش که قبل از آن جزو شهرستان مینودشت به حساب می آمد به صورت شهرستانی جدید در استان بوجود آمد و دو وجه تسمیه برای نام این شهر ذکر شده است: یکی آن که قبل از تشکیل شهر گالیکش به صورت کنونی در منطقه ای که شهر در آن جا مستقر است، گیاهی بنام « گالی » می روئیده است، که رویش آن به صورت خودرو و انبوه تمام منطقه را در بر گرفته است. بدین سبب آنرا «گالی کش» (کش به معنی فعل کاشتن) گفته اند. وجه تسمیه دیگر آن این که وزش بادهای شدید و متناوب در تمام فصول پاییز و بخشی از زمستان، سبب شده، مردم آن دیار پشت بام های خود را با گیاه خودرویی به نام «گالی» می پوشانیدند، بدین علت آنرا «گالیکش» گفته اند.

از جاذبه های گردشگری این شهرستان با توجه به قدمت آن شامل جاذبه های تاریخی، مذهبی و طبیعی می باشد. از جمله جاذبه های تاریخی این شهرستان شامل: قلعه ابوبکر در روستای املاک، تینگر تپه در شمال روستای ینقاق، تپه قلعه تخت سلیمان در جنوب رودخانه مادرسو، قلعه بی بی حلیمه در روستای صمدانی، قلعه پاسنگ پایین در شمال روستای پاسنگ پایین، تپه علی در روستای تراجیق، از جاذبه های مذهبی این شهرستان شامل: بقعه متبرکه جعفر(ع) در روستای قانجق، بقعه متبرکه بابا تکیه در جنوب روستای پاسنگ بالا، زیارتگاه بیبی حلیمه در روستای ینقاق، بقعه پیر بخشی در روستای فارسیان، بقعه متبرکه حضرت قاسم(ع) در روستای پنو، از جاذبه های طبیعی این شهرستان شامل: پارک ملی گلستان، آبشار گلستان، آبشار لو، آبشار آق سو، آبشار سو، چشمه لال در مجاورت روستای بش اوپلی، چشمه اشکان، چشمه پیر باد، آبشار و چشمه پیر غاردر نزدیکی روستای فارسیان، غار سید رشید در نزدیکی روستای سرحمام، غار حمام خدایی در روستای پنو، غار کیارام در نزدیکی روستای فرنک.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان گالیکش به زبان فارسی تکلم می کنند و گویش های ترکی، سیستانی و ترکمنی در این شهرستان رایج است. اکثریت مردم شهرستان مسلمان و دارای مذهب شیعه و سنی هستند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال :

جمعیت گالیکش در سال ۱۳۹۲ معادل ۶۰۷۶۸ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۲۱۱۴۸ نفر شهری و ۳۹۶۱۹ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۳۴/۸ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۴۴۳ نوزاد (۲۱۶ نفر نوزاد پسر و ۲۲۷ نوزاد دختر) در شهرستان گالیکش متولد شده اند. همچنین در همین سال تعداد ۵۹ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری :

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۹ بانک دولتی در شهرستانهای گالیکش و مینودشت به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۲۳۲۹ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۳۱۶۹ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۰۰۵۴ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۱۱۱ آموزشگاه شهرستان گالیکش مشغول به تحصیل بوده اند. توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۴۸۶۴ نفر (۴۸/۴ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۵۱۹۰ نفر (۵۱/۶ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۵۱۷۹ نفر پسر (۵۱/۵ درصد) و تعداد ۴۸۷۵ نفر (۴۸/۵ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۱/۱ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۴/۵۵ نفر و در نقاط روستایی ۱۸/۶۷ نفر بوده است.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان گالیکش در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۱۶۳۳ نفر بوده است که از این تعداد ۷۶ درصد در دانشگاه های دولتی مشغول به تحصیل بوده اند. در همین سال تحصیلی ۲ مرکز آموزش عالی در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان گالیکش ۳۴ خانه بهداشت، ۶ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۴ داروخانه و ۲ آزمایشگاه و یک مرکز پرتونگاری در این شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۳۴۲۶ نفر از جمعیت شهرستان گالیکش تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی این شهرستان در سر جمع شهرستان مینودشت (۱۲۸۹۷ نفر) لحاظ شده است. در این سال تعداد ۵۰۴۲ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بوده اند.

تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان گالیکش در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۸ واحد بوده است که ۵ واحد آن در مناطق شهری و ۳ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۳ مرکز بازپروری معتادین در شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان گالیکش ۲ کتابخانه عمومی با تعداد ۱۵۳۰۴ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۱۲۳۰ نفر و تعداد مراجعین ۲۰۲۳۹ نفر بوده است

۶- تربیت بدنی

شهرستان گالیکش دارای ۱۴ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۸ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۲ مکان مربوط به سایر ادارات و ۴ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۵۷ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان گالیکش در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۲۶۰۲۱ هکتار (۱۵۲۷۶ هکتار آبی و ۱۰۷۴۵ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۷۸۷۸۲ تن (۵۱۱۸۹ تن آبی و ۲۷۵۹۳ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۱۵۰۸/۳ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۶۶۶۱/۶ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان گالیکش در سال ۱۳۹۲ ۵۹۸۶۴ راس (۱۳۴۴۹۲ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۷۱۷ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۱۰۷۰ تن، شیر ۱۳۲۹۹ تن، گوشت سفید (مرغ) ۴۱۴۲ تن، تخم مرغ ۲۴۴ تن و عسل ۱۱۰ تن بوده است.

در این شهرستان ۱۴ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۳۶۸ هزار قطعه و ۶ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۱۶۰ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی این شهرستان در سال ۹۲ حدود ۱/۱۳ هکتار با تولید ۲۵ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان گالیکش از طریق رودخانه های تیل آباد، چناشک و کال چشک ۵۵۰ حلقه چاه دارای مجوز، ۱۴۰ دهنه چشمه و ۶ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد یک فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۲۰ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۴۶ نفر در شهرستان گالیکش صادر شده است.

در این شهرستان تعداد ۴ معدن سنگ لاشه آهکی و یک معدن سنگ آهک وجود دارد. ظرفیت اسمی معادن سنگ لاشه آهکی ۶۷۵ هزار تن با ذخیره قطعی ۲۲۹۵۲ هزار تن بوده است. ظرفیت اسمی و میزان ذخیره قطعی معدن سنگ آهک نیز به ترتیب ۱۳۰۰ و ۱۰۱۹۷ هزار تن بوده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان گالیکش در سال ۱۳۹۲، حدود ۲۱۱۴۸ نفر برآورد گردیده که در شهر گالیکش (۲۱۱۴۸ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان گالیکش شامل: یک ایستگاه آتش نشانی، یک کشتارگاه در شهر گالیکش برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله به صورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در شهر گالیکش ۸/۴ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۳/۹۷ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان گالیکش دارای ۷۲۴۶ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده از ۱۳۵۶ هزارمترمکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۱۲۵۸ هزارمترمکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است.

از کل آب تولیدی در شهرستان گالیکش ۷۵/۱۸ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۴/۸۲ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان گالیکش ۱۰/۹۲ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان گالیکش ۱۲۲۰۰ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ از کل ۵۸ روستای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان گالیکش ۵۴ روستا و ۹۷/۱ درصد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند.

همچنین تمام ۵۸ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان گالیکش حدود ۱۷۱/۶۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۱۰۳/۶ کیلو متر راه آسفالته، ۲۵/۷۲ کیلو متر راه شوسه و ۴۲/۳۲ کیلومتر سایر راه ها می باشد.

روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بهره مند از گاز طبیعی شهرستان ۴۸ روستا بوده و ۹۸۸۹ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر گالیکش از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۵۲ طرح هادی روستایی در شهرستان گالیکش تهیه شده است که عملیات بهسازی ۷ طرح اجرا شده و ۴ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان گالیکش ۱۸۷۸۴ مشترک بوده که از این تعداد ۱۶۲۱۷ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۶۷۳۶۹ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۳۳۴۹۶ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۳۵۸۷ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان گالیکش شامل: ۲۰۰ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت هوایی و فاقد خطوط ۲۰ کیلوولت زمینی، ۲۱۹ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۲ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی، همچنین ۳۵۷ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۴۳۶۱۰ کیلوولت آمپر و ۲ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۱۵۰۰ کیلوولت آمپر و تعداد ۱۸۴۳ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۱۰۴ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان گالیکش به ترتیب ۶۷۱۰ و ۸۶۰۹ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ۱۴۲۰۳۸/۶ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه صنعتی با ۱۰۷۹۲۵/۷ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان گالیکش ۵۶۸۴۳ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت کوره با ۲۱۷۸۱ هزار لیتر و نفت گاز با ۱۷۸۹۵ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان گالیکش در سال ۱۳۹۲ حدود ۸۵ کیلومتر که ۵ کیلومتر بزرگراه و ۸۰ کیلومتر راه اصلی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلو متر مربع در شهرستان گالیکش حدود ۹/۲۹ کیلو متر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان گالیکش حدود ۱۷۱/۶۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۱۰۳/۶ کیلومتر راه آسفالت، ۲۵/۷۲ کیلو متر راه شوسه و ۴۲/۳۲ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان گالیکش حدود ۱۸/۷۷ کیلومتر می باشد.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان گالیکش به دلیل عدم تفکیک از شهرستان مینودشت بصورت سرجمع در اطلاعات شهرستان مینودشت لحاظ گردیده است. در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان گالیکش ۱۶۲۱۰ شماره بوده که از این تعداد ۷۳۶۵ شماره شهری و ۸۸۴۵ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۱۳۰۷۱ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان گالیکش ۲۱ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۳۴/۰۵ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۱/۷۶ درصد می باشد.

هـ - قابلیت ها و تنگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- وجود دانشگاه پیام نور و آزاد در شهرستان.
- وجود پتانسیل ارائه آموزش های مهارتی در مراکز فنی و حرفه ای.
- دارا بودن ۸ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و روستایی و ۳۴ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی.
- وجود کتابخانه عمومی.
- تنوع قومی و فرهنگی.
- وجود جاذبه های توریستی و اماکن تاریخی و مذهبی نظیر پارک ملی گلستان، آبشارهای لوه، آق سو، فارسین و...

- وجود رشته های هنری سنتی و صنایع دستی با پیشینه تاریخی از جمله گلیم بافی و قالی بافی و...

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- برخورداری از یک سیلو و ۲ انبار.
- وجود یک معدن سنگ آهک، یک معدن سنگ لاشه و ۳ معدن سنگ لاشه آهنی.
- وجود کارخانه سیمان پیوند گلستان.
- وجود اراضی شیب دار و توسعه باغات سازگار.
- برخورداری از سهم مناسبی از تولید پيله تر و خشک کرم ابریشم و امکان توسعه و پرورش آن.
- برخورداری از واحدهای دامپروری و قابلیت های توسعه دامداری.
- وجود پارک ملی گلستان.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- برخورداری ۱۰۰ درصد خانوارهای شهرستان از نعمت برق.
- برخورداری بیش از ۸۰ درصد روستاهای شهرستان از نعمت گاز.
- وجود جاده های آسفالت به غیر از ۴ روستا (یورت کاظم، قوشه چشمه، کندسکوه و سیجان).
- آماده بودن طرح هادی کلیه روستاهای شهرستان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود فضای آموزشی و کلاسهای مراکز آموزش عالی.

- مجهز نبودن کارگاهها و آزمایشگاه های مدارس کارو دانش وفنی و حرفه ای.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.
- کمبود فضاهای آموزشی و فرسوده و قدیمی بودن بخشی از فضاهای آموزشی موجود.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- کمبود وسایل بیمارستانی در درمانگاه های موجود.
- کمبود فضای ورزشی متناسب با نیاز شهرستان.
- کمبود سالن ورزشی مخصوص بانوان.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و خانواده های زندانیان.
- پایین بودن سرانه برخورداری از کتابخانه عمومی در سطح شهرستان.
- عدم اختصاص فضای خاص جهت برگزاری نمایشگاه ها و فعالیت های فرهنگی و هنری.
- عدم وجود مراکز آموزش و توانبخشی عقب ماندگان ذهنی.
- نبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری همراه با ضعف در زیرساختهای گردشگری.
- عدم وجود تاسیسات وابسته به به صنعت گردشگری نظیر مهمانپذیر.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- عدم وجود شهرک و ناحیه صنعتی و نداشتن کارخانه های صنعتی.
- عدم وجود سردخانه در این شهرستان.
- فقدان برنامه الگوی کشت منطقه ای و خرد و پراکنده شدن روزافزون اراضی زراعی.
- بهره برداری بی رویه از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی و غالب بودن شیوه آبیاری سنتی.
- عدم اجرای قوانین در زمینه تغییر کاربری در اراضی زراعی شیب دار به باغات مثمر مثل زیتون و غیرمثمر.
- و بالا بودن تلفات آب کشاورزی.
- بهره برداری نامناسب از اراضی زراعی، باغی و مراتع.
- افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم وجود تصفیه خانه فاضلاب.
- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- عدم برخورداری پاره ای از روستاهای کوهستانی از نعمت گاز.
- کمبود وسایل نقلیه جهت تردد ساکنین روستاهای کوهستانی.
- لزوم اصلاح و تعریض جاده های موجود شهرستان.

- ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز، عدم مدیریت صحیح شهری.
- پایین بودن پوشش جمع آوری عمومی زباله های روستایی با توجه به نبود و خرابی وسایل نقلیه زباله.
- کمبود فضای سبز شهری.
- عدم اجرای طرح های هادی د راکثر نقاط روستایی.
- نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.

برخی از شاخص های عمده شهرستان گالیکش در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۹۱۴/۶۳	۲۰۴۳۸	۸
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۱	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۶۱	۱۰۰۴	۹
۵	جمعیت	کل	۶۰۷۶۸	۱۸۴۶۹۳۹	۱۲
		شهری	۲۱۱۴۸	۹۶۷۸۷۰	۱۳
		روستایی	۳۹۶۱۹	۸۷۹۰۶۹	۱۰
		نسبت شهرنشینی	۳۴/۸	۵۲/۴	۱۱
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	-	۱۷	-
۷	کتابخانه	تعداد	۲	۵۲	۱۱
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۱	۵۴	۷
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۱	۱۵	۴
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۱۶۳۳	۹۰۷۶۸	۹
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۵۱۷۹	۱۵۰۸۹۰	۱۱
		دختر	۴۸۷۵	۱۴۰۴۷۷	۱۲
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۱۴	۵۲۸	۱۲
۱۳	سرانه ورزشی (سروشیده و رویاز)	متر مربع	۰/۵۷	۰/۵۲	۸
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۲	۴۷	۷
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۶	۹۶	۶
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۳۴	۶۰۸	۹
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۱۳	۲۰۸	۸

برخی از شاخص های عمده شهرستان گالیکش در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۲۳۴۲۶	۱۲۳۲۵۸۱	۱۲
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	-	۲۳۳۹۷۶	۱۲
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۷۲۴۶	۲۵۰۹۸۹	۱۲
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۴۸	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۱	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۱۸۷۸۴	۶۰۶۶۴۳	۱۲
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۵۸	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۱	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۱	۶۴/۵	۱۱
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۱/۷۶	۲۲/۶۸	۸
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۳۴/۰۵	۳۹/۵۱	۷
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۵۴	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۱	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۱۷۱/۶۴	۳۴۸۲/۵۵	۱۰
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۸۰	۷۴۹	۴
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۵	۲۴۴	۹
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۲۶۰۲۱	۶۹۹۱۳۲	۹
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۷۸۷۸۲	۲۸۱۹۵۸۲	۱۳
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۱۵۰۸/۳	۳۰۹۶۰/۸	۹
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۶۶۶۱/۶۵	۲۱۹۹۳۲/۲	۹
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۱۸۸۶۵	۶۰۹۴۲۸	۱۲
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۲۵	۱۹۶۹۴/۲۴	۱۴
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۱	۸۵	۱۰
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۲۰	۲۴۴۳	۱۰

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان گرگان

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

شهرستان گرگان

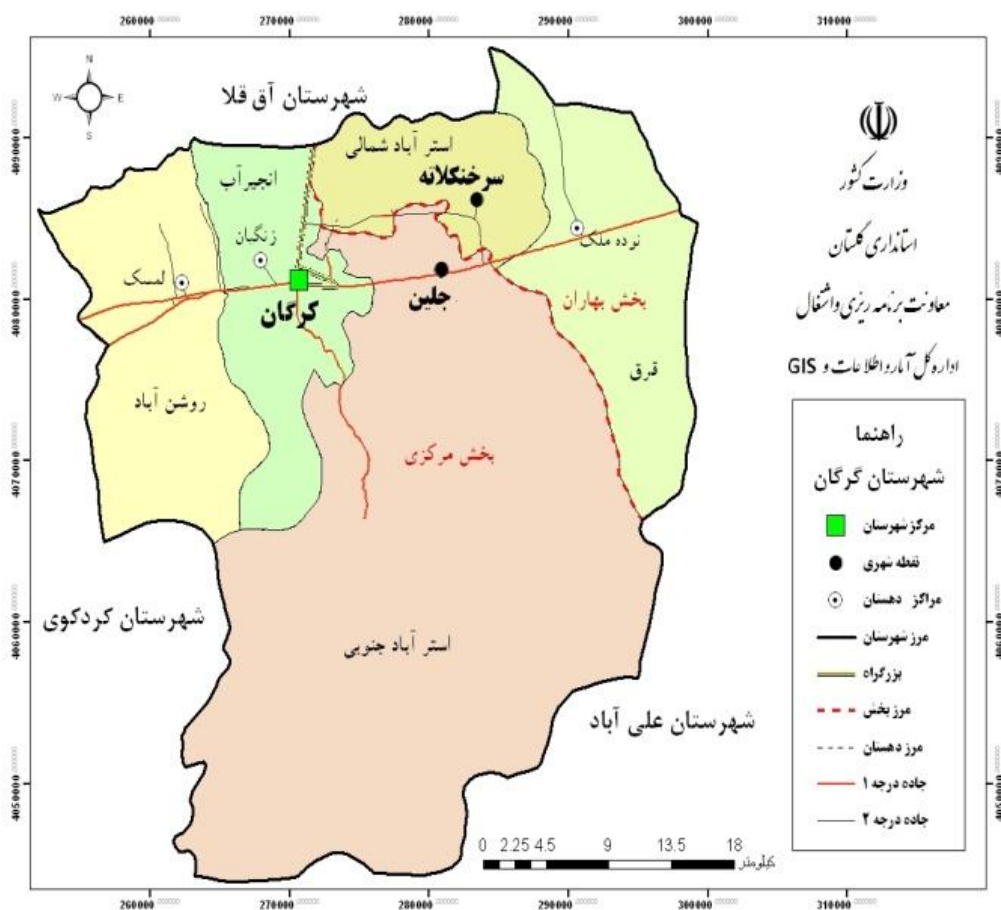
الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان گرگان با مساحت ۱۶۱۵/۸۱ کیلومتر مربع در بخش جنوب غربی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به شهرستان های، آق قلا و ترکمن، از جنوب به استان سمنان، از شرق به شهرستان

علی آباد و از غرب به شهرستان کردکوی محدود می شود.

براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی و بهاران)، سه شهر (گرگان، سرخنگلاسه و جلین)، پنج دهستان، ۹۷ آبادی مسکونی و ۱۴ آبادی غیرمسکونی تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی نقاط جنوبی این شهرستان دارای آب و هوای کوهستانی و نواحی شمالی دارای آب و هوای نیمه مرطوب دارد.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

برخی از مورخین معتقدند که آریایی ها پس از مهاجرت و جابه جایی، در نهایت در چند نقطه شمال کشور از جمله در هیرکانیا (گرگان) سکنی گزیدند. کلمه هیرکانیا (گرگان) یک کلمه خالص آریایی است. اصل کلمه وهرگ اوستایی و به معنی گرگ است. ورگ و وهرگ به ورکان یا وهرگان یعنی سرزمین گرگها که بعدها به گرگان تبدیل شد.

سابقه تمدن در این ایالت، با توجه به کاوش های باستان شناسی به حدود شش هزار سال پیش بر می گردد. ابن اسفندیار می نویسد: « گرگین پسر میلاد موسس گرگان بوده است ». ابوالقلاء می نویسد: « اسم شهر از نام شخص معروف به استرآباد گرفته شده است » حال آنکه در کتاب جامع انبیاء اصل آن به استره زن شاهزاده کیخسرو نسبت داده شده است. در سده های اولیه اسلام به ویژه دوران طلایی و بعد از آن، گرگان نقش مهمی در شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران اسلامی داشته است. در دوره صفویه به دارالمومنین معروف بوده است.

مهمترین آثار تاریخی و مذهبی این شهرستان عبارتند از: مسجد جامع، امامزاده نور، امامزاده بی بی حور و بی بی نور، کاخ اختصاصی دوره قاجاریه، تورنگ تپه، کاروانسرای قزلق، کاروانسرای گرگان (دوره صفویه)، آب انبارگرگان جدید، آب انبار درب نو، آب انبار سرپیر، کنسولگری روسیه و تپه های تاریخی.

عمده ترین جاذبه های گردشگری (اکوتوریست) شهرستان عبارتند از: پارک جنگلی نهارخوران، النگ دره، قرق، شصت کلا، گرمابدشت، سدنومل (کوثر)، هزارپیچ، آبشار زیارت، آبگرم زیارت، منطقه حفاظت شده جهان نما، روستای ییلاقی زیارت.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان گرگان به زبان فارسی تکلم می کنند و لهجه های گرگانی و سیستانی، مازندرانی، شاهرودی، خراسانی نیز در این شهرستان رایج است. در این شهرستان اکثریت جمعیت آن را مسلمانان شیعه تشکیل می دهند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت گرگان در سال ۱۳۹۲ معادل ۴۸۹۸۷۵ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۳۶۹۲۹۴ نفر شهری و ۱۲۰۵۸۱ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۷۵/۴ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲

تعداد ۸۱۴۴ نوزاد (۴۰۹۵ نفر نوزاد پسر و ۴۰۴۹ نوزاد دختر) در شهرستان گرگان متولد شده اند. همچنین در همین سال تعداد ۳۶۳ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری :

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۲۳ بانک دولتی در شهرستان گرگان به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۲۳۳۴۸ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۴۴۷۸۴ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی

۱- آموزش عمومی

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۷۱۹۵۹ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۴۶۹ آموزشگاه شهرستان گرگان مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۵۷۹۴۹ نفر (۸۰/۵ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۱۴۰۱۰ نفر (۱۹/۵ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۳۶۸۳۹ نفر پسر (۵۱/۲ درصد) و تعداد ۳۵۱۲۰ نفر (۴۸/۸ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۴/۳۵ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۸/۳۷ نفر و در نقاط روستایی ۱۹/۴۹ نفر بوده است.

تعداد ۲۷۴ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های (فناوری اطلاعات - طراحی دوخت-مراقبت زیبایی- امور مالی و بازرگانی- صنایع دستی- صنایع غذایی- اتومکانیک-الکترونیک-بهداشت و ایمنی-خدمات آموزشی-صنایع چوب- عمران- برق- کشاورزی- مدیریت صنایع- دوخت های سنتی - گردشگری - امور اداری - صنایع دستی بافت- صنایع دستی طلا و جواهر سازی - هتلداری - هنرهای تجسمی - هنرهای تزیینی- هنرهای نمایشی- کنترل ابزار دقیق- صنایع جوشکاری و بازرسی جوش-چوب فلز سفال-مخابرات-مکانیک-صنایع) در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان گرگان در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۴۳۸۱۶ نفر بوده است که از این تعداد ۸۳ درصد در دانشگاه های دولتی مشغول به تحصیل بوده اند. در همین سال تحصیلی ۳۲ مرکز آموزش عالی در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان گرگان ۸۴ خانه بهداشت، ۱۲ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۱۰ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۷۱ داروخانه و ۴۲ آزمایشگاه و ۲۱ مرکز پرتونگاری در شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۱۰۴۶۳ نفر از جمعیت شهرستان گرگان تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۸۴۸۳۱ نفر بوده است. در این سال ۱۳۴۳۲ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بوده اند. تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان گرگان در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۹۶ واحد بوده است که ۸۴ واحد آن در مناطق شهری و ۱۲ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۳۵ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان گرگان ۷ کتابخانه عمومی با تعداد ۱۱۷۵۹۸ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۷۰۱۸ نفر و تعداد مراجعین ۳۲۲۶۷۰ نفر بوده است.

۶- تربیت بدنی

شهرستان گرگان دارای ۲۱۰ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۵۶ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۶۲ مکان مربوط به سایر ادارات و ۹۲ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۳۵ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان گرگان در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۶۷۳۶۸ هکتار (۶۶۱۲۹ هکتار آبی و ۱۲۳۹ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۵۴۴۷۹۸ تن (۵۴۰۳۴۸ تن آبی و ۴۴۵۰ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۳۷۶۴/۵ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۳۷۵۸۲ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان گرگان در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۲۸۴۳۰ راس (۳۸۰۷۷۷ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۴۲۵۹ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۳۰۱۶ تن، شیر ۵۱۲۳۴ تن، گوشت سفید (مرغ) ۲۹۱۲۶ تن، تخم مرغ ۳۸۰۲ تن و عسل ۹۲ تن بوده است.

در این شهرستان ۱۶۸ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۳۶۶۳ هزار قطعه، ۳ واحد مرغداری تخمگذار و پالت به ظرفیت ۳۸۰ هزار قطعه و ۲ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۶۰ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۳۲۲/۲ هکتار با تولید ۷۲۴ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان گرگان از طریق ۴۹۰۵ حلقه چاه دارای مجوز، ۷۹۵ دهنه چشمه و ۷۸ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۵۹ واحد صنعتی در دو شهرک صنعتی گرگان ۱ و ۲ مستقر بوده اند. همچنین ۵۹ واحد صنعتی نیز در دو ناحیه صنعتی گوزن فارس و هزارجریبی مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در این دو شهرک صنعتی حدود ۱۴/۸۸ هکتار با ۲۲ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۴۸۷ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۷/۴ هکتار با ۲۴ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۵۶۵ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۷ فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۶۹۴ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۴۱۰ نفر در شهرستان گرگان صادر شده است.

در این شهرستان یک معدن آلویوم با ظرفیت اسمی ۸۰ هزار تن با ذخیره قطعی ۲۰۰۰ هزار تن وجود داشته است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان گرگان در سال ۱۳۹۲، حدود ۳۶۹۲۹۴ نفر برآورد گردیده که در ۳ شهر گرگان (۳۵۴۴۹۳ نفر)، جلین (۸۰۴۲ نفر) و سرخنگلاته (۶۷۵۹ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان گرگان شامل: ۸ ایستگاه آتش نشانی (۷ ایستگاه در شهر گرگان و یک ایستگاه در شهر سرخنگلاته)، یک کشتارگاه صنعتی دام برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله به صورت مکانیزه در شهر گرگان و به صورت دستی در شهرهای سرخنگلاته و جلین می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در نقاط شهری گرگان، جلین و سرخنگلاته به ترتیب ۲۱۶/۴، ۲/۴۵ و ۲/۳ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند به ترتیب ۶/۱، ۳/۰۵ و ۳/۴ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان گرگان دارای ۷۱۸۲۵ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۲۳۰۴۵ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری ۱۹۷۲۱ هزار مترمکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است.

از کل آب تولیدی در شهرستان گرگان ۷۵/۳۲ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۴/۶۸ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان گرگان ۱۰۸/۱۳ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان گرگان ۹۲۳۱۰ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ از کل ۹۴ روستای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان گرگان ۹۱ روستا و ۹۹/۳ در صد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند.

همچنین تمام ۹۴ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان گرگان حدود ۳۳۳/۱۶ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۸۶/۹۰ کیلومتر راه آسفالته، ۲/۲۱ کیلومتر راه شوسه و ۴۴/۰۵ کیلومتر سایر راه ها می باشد. روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر بهره مند از گاز طبیعی شهرستان ۸۹ روستا بوده و ۳۲۲۳۰ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر گرگان از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۹۴ طرح هادی روستایی در شهرستان گرگان تهیه شده است که عملیات بهسازی ۳۰ طرح اجرا شده و ۱۹ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان گرگان ۱۸۵۳۲۳ مشترک بوده که از این تعداد ۱۴۸۹۹۷ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۷۱۸۸۸۷ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۳۳۶۰۹۷ هزار کیلووات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۳۸۷۹ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان گرگان شامل: ۱۱۲۵ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت هوایی، ۱۰۲ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت زمینی، ۱۱۱۸ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۴۱۷ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی، همچنین ۳۲۷۲ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۴۲۷۶۶۵ کیلوولت آمپر و ۱۶۱ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۱۱۳۵۷۰ کیلوولت آمپر و تعداد ۲۴۱۰۷ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۱۱۱ دستگاه چراغ مهتابی می باشد. در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان گرگان به ترتیب ۹۳۵۵۰ و ۳۰۸۱۳ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ۵۲۵۵۸۰/۹ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۳۳۶۴۶۵/۱ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان گرگان ۲۷۴۹۲۹ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به بنزین با ۱۴۱۴۹۳ هزار لیتر و نفت گاز با ۹۵۹۰۷ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان گرگان در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۰۲ کیلومتر که ۶۰ کیلومتر بزرگراه، ۲۶ کیلومتر راه اصلی و ۱۶ کیلومتر راه فرعی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در شهرستان گرگان حدود ۶/۳۱ کیلومتر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان گرگان حدود ۳۳۳/۱۶ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۸۶/۹۰ کیلومتر راه آسفالت، ۲/۲۱ کیلومتر راه شوسه و ۴۴/۰۵ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان گرگان حدود ۲۰/۶۲ کیلومتر می باشد.

تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان گرگان به ترتیب ۱۲۷۱۰۹ سفر و ۱۵۴۹۸۵۵ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان گرگان به ترتیب ۸۵۶۵۸ سفر و ۸۹۲۷۱۸ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان گرگان شامل یک اداره، ۸ دفتر پست دولتی شهری، ۵ دفتر پست دولتی روستایی، ۴۷ دفتر ارتباطی، ۱۲ نمایندگی پستی، ۵۹ صندوق پست شهری، ۵۷ صندوق پست روستایی و ۷۰ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان گرگان حدود ۳۹۵۹ هزار مرسوله و صادره ۶۸۴۹ هزار مرسوله بوده است. در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان گرگان ۱۹۸۶۲۴ شماره بوده که از این تعداد ۱۶۷۷۸۶ شماره شهری و ۳۰۸۳۸ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۷۷۴۵۵۶ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان گرگان ۹۸/۸۹ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۴۶/۹۷ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۵/۰۶ درصد می باشد.

ه- قابلیت ها و تنگناها**پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی**

- وجود ۳۲ مرکز آموزش عالی.
- وجود زمینه های مساعد آموزشی عالی علوم اسلامی برای کشورهای اسلامی و آسیای میانه، وجود مراکز علمیه در سطح شهرستان و امکان تحصیل دانشجویان خارجی در آنها.
- قابلیت ارتقاء و توسعه دانشکده های شاخه پزشکی در جهت افزایش ظرفیت جذب دانشجو.

- وجود شرکت های کارآفرین به منظور ایجاد کسب و کارهای جدید و استفاده از ظرفیت های بلا استفاده.
 - فعالیت ۲۷۴ مرکز آموزش فنی و حرفه ای آزاد.
 - وجود اردوگاه دانش آموزی در جنگل توسکستان.
 - دارا بودن ۲۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و روستایی و ۸۴ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی.
 - پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
 - استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی.
 - کسب عناوین قهرمانی در سطوح ملی و بین المللی توسط ورزشکاران شهرستان.
 - وجود سابقه فرهنگی درخشان و مشاهیر نامدار فرهنگی - ادبی - علمی نظیر میرداماد، فخرالدین اسعد گرگانی و...
 - وجود ۳ سالن سینما.
 - وجود مجموعه آموزشی کانون پرورش فکری.
 - وجود تالار فخرالدین اسعد گرگانی و مجتمع های فرهنگی و هنری.
 - تنوع قومی و فرهنگی.
 - وجود جاذبه های توریستی و اماکن تاریخی و مذهبی نظیر جنگل ناهار خوران، النگدره، هزارپیچ و امامزاده نور و....
 - برخورداری از مواهب طبیعی کوه و جنگل جهت ورزشهای کوهنوردی و پیاده روی همگانی و برگزاری مسابقات مرتبط کشوری.
 - وجود رشته های هنری سنتی و صنایع دستی با پیشینه تاریخی از جمله گلیم بافی و قالی بافی، منبت و معرق، سفال گری و سرامیک و امکان توسعه بعضی از آنها.
 - وجود کمپینگ های گردشگری النگدره و قرق.
- پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی**
- وجود تنوع اکولوژیکی و خاک جهت توسعه فعالیتهای کشاورزی، باغداری، نوغانداری و آبرزی پروری.
 - وجود فضای نمایشگاه دائمی بین المللی.
 - برخورداری از ۳ سیلو، ۳ انبار و ۴ سردخانه.
 - وجود توان توسعه صنایع تبدیلی، تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی با توجه به تنوع مواد اولیه صنایع تبدیلی.

- وجود دو ناحیه صنعتی شهید هزارجریبی و گوزن فارس و دو شهرک صنعتی گرگان یک و گرگان دو.
- وجود کارخانه های صنایع تبدیلی از جمله کشت و صنعت گرگان، شیر پاستوریزه گرگان، کارخانه های ماکارونی، سویا بین، زمزم، آرد و پنبه پاک کنی.
- دارا بودن رتبه اول در تولید پنبه، ذرت دانه ای و سویا، رتبه دوم در تولید جو و سیب زمینی و پیاز و رتبه سوم در تولید توتون و کلزا.
- امکان استقرار واحد های بزرگ صنعتی بویژه ساخت ماشین آلات کشاورزی و قطعات و اتصالات سیستم آبیاری تحت فشار.
- وجود اراضی شیب دار و توسعه باغات سازگار.
- امکان توسعه گلخانه ها، گیاهان دارویی و پرورش قارچ و زنبورداری و غیره.
- برخورداری از واحدهای دامپروری و قابلیت های توسعه دامداری.
- وجود جنگلهای طبیعی.
- وجود مراکز مختلف تحقیقاتی علوم کشاورزی، دام، منابع طبیعی و شیلاتی.
- برخورداری از اکوسیستمهای منحصر بفرد از قبیل جنگل های ناهار خوران، انگدره و....
- رتبه دوم در تولید کل محصولات دامی استان.
- وجود ۹۰۵ تعاونی فعال در حوزه های مختلف اقتصادی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود دفاتر خدمات ارتباطی و پیشخوان های دولتی در نقاط شهری و دفاتر ICT روستایی.
- وجود مخازن و خط لوله نفت، خط لوله گاز، خطوط انتقال نیروی برق.
- برخورداری اکثر نقاط شهری و روستایی از نعمت برق و گاز.
- نزدیکی نقاط روستایی به خطوط لوله گاز.
- امکانات و تأسیسات زیر بنایی مانند شبکه جاده ای، ریلی و هوایی.
- وجود فرودگاه بین المللی گرگان جهت برقراری پروازهای داخلی و خارجی.
- پرداخت تسهیلات مقاوم سازی مسکن روستایی و پرداخت وام مسکن مهر.
- آماده بودن طرح هادی کلیه روستاهای شهرستان.
- وجود دو پایانه مسافربری در شهرستان و ظرفیت بالای حمل و نقل عمومی.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود نیروی متخصص در رشته های صنعتی و پزشکی.
- فقدان مراکز تحقیقاتی فعال صنعتی، اطلاع رسانی و نبود دانشکده فنی و مهندسی.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.

- عدم مقاوم سازی کامل مدارس با قدمت بالا و نیاز به بهسازی و نوسازی ساختمان های آموزشی.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- عدم وجود اسپانسر و حامیان مالی جهت حمایت ورزشکاران در شهرستان.
- کمبود مربیان ورزشی سازمان یافته و کارشناسان مجرب.
- کمبود مراکز نگهداری کودکان خیابانی.
- کمبود خانه های سالمندان.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و خانواده های زندانیان.
- پایین بودن سرانه فضاهای فرهنگی و هنری.
- کمبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری همراه با ضعف در زیرساختهای گردشگری.
- نداشتن سالنهای ورزشی مسابقه ای در مرکز استان (نظیر سالن شنا، شیرجه، دوو میدانی و...).
- توزیع نامناسب سالنهای ورزشی محله ای در سطح شهر گرگان.
- کم بودن سالنهای نمایش در شهر گرگان و نبود امکانات در شهرهای جلین و سرخنگلاته.
- نبود شهرک سینمایی.
- نبود مطالعات و ضوابط جامع در مناطق گردشگری نهارخوران- قرق- توسکستان و بخصوص محور توریستی گرگان به زیارت.
- تداخل وظایف، مسئولیت های دستگاههای متعدد بخش فرهنگ و هنر.

نگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی:

- هدررفتن میزان وسیعی از نزولات جوی (آبهای سطحی) به علل کمبود تاسیسات و زیرساخت های مهار و ذخیره آبهای سطحی در حوزه شهرستان.
- عدم وجود تصفیه خانه فاضلاب در شهرک های صنعتی گرگان ۱ و ۲ و ناحیه صنعتی گوزن فارس.
- توسعه نیافتگی بخش صنعت بویژه کمبود صنایع تبدیلی و کشاورزی.
- فقدان برنامه الگوی کشت منطقه ای و خردوپراکنده شدن روزافزون اراضی زراعی.
- پایین بودن ضریب مکانیزاسیون به دلیل فرسودگی ماشین آلات کشاورزی.
- بهره برداری بی رویه از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی غالب بودن شیوه آبیاری سنتی.
- بالا بودن ضریب وقوع بلایای طبیعی از جمله: رانش زمین، آتش سوزی جنگل ها...
- عدم اجرای مناسب قوانین در زمینه تغییر کاربری در اراضی زراعی شیبدار به باغات مثمر (مثل زیتون و...) و غیر مثمر.
- یکپارچه نبودن اراضی کشاورزی.

- سند دار نبودن اکثر اراضی کشاورزی.
- عدم استفاده بهینه از پتانسیل های آبهای سطحی استان در بخش کشاورزی به واسطه کمبود امکانات زیربنایی.
- افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.
- عدم وجود مکانهای مناسب برای دفع زباله و انتقال به کارخانه کمپوست.
- عدم توسعه یافتگی کامل شهرک های صنعتی و نبود ساختارهای زیربنایی لازم.
- برداشت غیر اصولی شن و ماسه از نقاط مختلف شهرستان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی:

- افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم بهره برداری از ظرفیت تصفیه خانه فاضلاب.
- کمبود آب شرب در فصل گرم در نقاط شهری، بویژه در شهر گرگان.
- کمبود مخازن ذخیره آب شرب.
- مشکلات ناشی از فرسودگی شبکه آب و تجهیزات قدیمی و نیمه مدرن تصفیه خانه آب آشامیدنی شهر گرگان و هدررفت آب.
- فرسوده بودن خطوط انتقال انرژی و آسیب پذیری آنان در حوادث.
- بالا بودن تعداد تصادف ها در شبکه جاده ای به دلیل تراکم زیاد وسایل نقلیه، عرض کم جاده ها و رفت و آمد ماشین آلات کشاورزی بویژه در مدخل ورودی شهرها.
- ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز، عدم مدیریت صحیح شهری.
- نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
- گرایش توسعه شهری های استان به سمت اراضی کشاورزی و باغات.
- فرسودگی ناوگان حمل و نقل شهری و کم عرض بودن خیابانهای داخلی شهر.
- ترافیک سنگین داخل شهری.
- عدم ارتباط مناسب بین برنامه ریزان شهری با بخش مسکن و ساختمان.
- تخریب تأسیسات و امکانات شهری، روستایی و زمین های کشاورزی به علت سیلابها و رانش زمین.
- آبرگرفتنی معابر شهری پس از بارندگی های شدید.
- کمبود فضای سبز شهری.
- پایین بودن کیفیت مصالح ساختمانی به کار رفته و عدم رعایت نکات فنی بویژه در نقاط روستایی.
- عدم ساماندهی مشاغل و صنایع مزاحم در سطح شهر.

- عدم پیشرفت مناسب در اجرای پروژه کمربندی شهر گرگان و نبود کنارگذرهای شرقی و غربی جهت کاهش ترافیک درون شهری.
- عدم تامین برق در پروژه های اتمام یافته بخصوص مسکن مهر.

برخی از شاخص های عمده شهرستان گرگان در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۱۶۱۵/۸۱	۲۰۴۳۸	۵
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۳	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۹۷	۱۰۰۴	۴
۵	جمعیت	کل	۴۸۹۸۷۵	۱۸۴۶۹۳۹	۱
		شهری	۳۶۹۲۹۴	۹۶۷۸۷۰	۱
		روستایی	۱۲۰۵۸۱	۸۷۹۰۶۹	۲
		نسبت شهرنشینی	۷۵/۴	۵۲/۴	۱
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۵	۱۷	۵
۷	کتابخانه	تعداد	۷	۵۲	۲
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۲۹	۵۴	۱
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۳	۱۵	۱
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۴۳۸۱۶	۹۰۷۶۸	۱
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۳۶۸۳۹	۱۵۰۸۹۰	۱
		دختر	۳۵۱۲۰	۱۴۰۴۷۷	۱
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۲۱۰	۵۲۸	۱
۱۳	سراهنه ورزشی (سرپوشیده و روباز)	متر مربع	۰/۳۵	۰/۵۲	۱۳
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۱۰	۴۷	۱
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۱۲	۹۶	۲
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۸۴	۶۰۸	۲
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۳۲	۲۰۸	۲

برخی از شاخص های عمده شهرستان گرگان در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۲۱۰۴۶۳	۱۲۳۲۵۸۱	۲
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۸۴۸۳۱	۲۳۳۹۷۶	۱
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۷۱۸۲۵	۲۵۰۹۸۹	۱
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۸۹	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۳	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۱۸۵۳۲۳	۶۰۶۶۴۳	۱
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۹۴	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۳	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۹۸/۸۹	۶۴/۵	۱
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۵/۰۶	۲۲/۶۸	۳
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۴۶/۹۷	۳۹/۵۱	۱
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۹۱	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۳	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۳۳۳/۱۶	۳۴۸۲/۵۵	۴
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۱۰۲	۷۴۹	۱۰
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۶۰	۲۴۴	۱
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۶۷۳۶۸	۶۹۹۱۳۲	۴
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۵۴۴۷۹۸	۲۸۱۹۵۸۲	۱
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۳۷۶۴/۵	۳۰۹۶۰/۸	۴
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۳۷۵۸۲	۲۱۹۹۳۲/۲	۳
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۸۷۲۷۰	۶۰۹۴۲۸	۲
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۷۲۴	۱۹۶۹۴/۲۴	۶
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۱۷	۸۵	۱
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۶۹۴	۲۴۴۳	۱

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان گمیشان

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

شهرستان گمیشان

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان گمیشان با مساحت ۱۲۸۶/۱ کیلو متر مربع در قسمت شمال غربی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به کشور ترکمنستان، از جنوب به شهرستان ترکمن، از شرق به شهرستان آق قلا و از غرب به دریای خزر محدود می شود.

براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی، گل دشت)، دو شهر (گمیشان و سیمین شهر)، ۴ دهستان، ۳۱ آبادی مسکونی تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی به علت نزدیکی به دریا در تابستان آب و هوای این شهرستان گرم و مرطوب و در فصل سرد دارای آب و هوای سرد و ملایم می باشد.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

گمیشان شهری از توابع شهرستان ترکمن بوده که با بندر ترکمن حدود ۲۰ کیلومتر فاصله دارد. بر اساس آخرین تقسیمات کشوری بخش گمیشان سال ۱۳۸۸ از شهرستان ترکمن جدا شده و «شهرستان گمیشان» ارتقا یافته است. نام محلی این شهر کمیش دپه از واژه ترکمنی کمیش دَپه گرفته شده و به معنی «تپه نقره‌ای» است.

از مناطق گردشگری و باستانی این شهرستان می توان تالاب گمیشان، گل افشان نفت لیجه، بافت قدیم شهر گمیشان، موزه مردم شناسی، زیارتگاه بها الدین نقشبندی، دیوار تاریخی گرگان و قیزلر قلعه را نام برد. بازار هفتگی گمیشان چهارشنبه بازار نام دارد.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان گمیشان به زبان ترکمنی و فارسی تکلم می کنند. اکثریت مردم این شهرستان مسلمان بوده و دارای مذهب سنی حنفی می باشند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت گمیشان در سال ۱۳۹۲ معادل ۶۶۸۲۷ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۳۴۷۲۶ نفر شهری ۳۲۱۰۲ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۵۱/۹ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۸۶۰ نوزاد (۹۴۱ نفر نوزاد پسر و ۹۱۹ نوزاد دختر) در شهرستان گمیشان متولد شده اند. همچنین در همین سال ۶۸ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری:

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۹ بانک دولتی در شهرستانهای گمیشان و ترکمن به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۶۸۰ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۲۷۱۷ میلیارد ریال بوده است.

^۱ آمار ارائه شده در این بخش براساس اعلام شورای هماهنگی بانکهای استان می باشد که در آن آمار شهرستانهای گمیشان و ترکمن تفکیک نشده است ولی طبق اعلام فرمانداری

گمیشان ۸ بانک در این شهرستان مستقر بوده اند.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۰۶۱۷ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۹۸ آموزشگاه شهرستان گمیشان مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۶۳۰۸ نفر (۵۹/۴ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۴۳۰۹ نفر (۴۰/۶ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۵۵۴۵ نفر پسر (۵۲/۲ درصد) و تعداد ۵۰۷۲ نفر (۴۷/۸ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۳/۲۳ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۴/۴۵ نفر و در نقاط روستایی ۲۱/۶۵ نفر بوده است.

تعداد ۴ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات و طراحی دوخت در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان گمیشان در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۷۷۷ نفر بوده است که در دانشگاه آزاد اسلامی این شهرستان تحصیل می کرده اند.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان گمیشان ۱۸ خانه بهداشت، ۵ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۷ داروخانه و ۴ آزمایشگاه در شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی^۲

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۸۶۳۹ نفر از جمعیت شهرستان گمیشان تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی در شهرستان ترکمن

^۲ طبق اعلام سازمان تامین اجتماعی استان تعداد بیمه شدگان شهرستانهای گمیشان و ترکمن به تفکیک موجود نمی باشد.

(۱۵۸۸۸ نفر) منظور شده است. در این سال تعداد ۱۳۴۳۲ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بودند.

تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان گمیشان در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۳ واحد بوده است که ۵ واحد آن در مناطق شهری و ۸ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد یک مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان گمیشان ۳ کتابخانه عمومی با تعداد ۲۲۵۲۲ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۱۳۷۰ نفر و تعداد مراجعین ۲۰۸۶۶ نفر بوده است

۶- تربیت بدنی

شهرستان گمیشان دارای ۱۰ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۸ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۲ مکان مربوط به سایر ادارات بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۵ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی

۱- کشاورزی:

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان گمیشان در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۲۳۰۶۷ هکتار (۲۳۱۵ هکتار آبی و ۲۰۷۵۲ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۵۸۹۸۶ تن (۱۸۱۶۷ تن آبی و ۴۰۸۱۹ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۱۱۶/۵ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۱۴۸ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان گمیشان در سال ۱۳۹۲، ۷۱۷۰۳ راس (۱۴۲۱۵۲ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۱۱۵۲/۸ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۱۰۹۷ تن، شیر ۱۲۳۹۱ تن، گوشت سفید (مرغ) ۶۶۱۵ تن، تخم مرغ ۷۳۱ تن و عسل ۱۰ تن بوده است.

در این شهرستان ۴۴ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۹۸۳ هزار قطعه، ۱ واحد مرغداری تخمگذار به ظرفیت ۵۰ هزار قطعه و ۳ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۸۶ هزار قطعه وجود دارد. همچنین این شهرستان دارای ۲۷ دامداری صنعتی و ۶۸ دامداری سنتی می باشد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و پرورش میگو شهرستان در سال ۹۲ حدود ۱۶۶/۵ هکتار با تولید ۷۳۴/۳ تن در سال می باشد. میزان تولید خاویار در این شهرستان ۰/۸۴ تن بوده است.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان گمیشان از طریق ۸۰ حلقه چاه دارای مجوز تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۹ واحد صنعتی در ناحیه صنعتی بناور مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در این ناحیه صنعتی این شهرستان حدود ۰/۴ هکتار با یک شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۱۵ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۵/۰۷ هکتار با ۲۲ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۳۷۶ نفر بوده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان گمیشان در سال ۱۳۹۲، حدود ۳۴۷۲۶ نفر برآورد گردیده که در ۲ شهر گمیش تپه (۱۸۳۷۵ نفر) و سیمین شهر (۱۶۳۵۱ نفر) ساکن می باشند. وضعیت خدمات شهری در شهرستان گمیشان شامل: ۲ ایستگاه آتش نشانی در هر شهر یک ایستگاه، یک کشتارگاه در شهر گمیش تپه برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله بصورت دستی می باشد. وسعت فضای سبز در نقاط شهری گمیش تپه و سیمین شهر به ترتیب ۴/۹ و ۲/۳۵ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۲/۶۷ و ۱/۴۴ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان گمیشان دارای ۴۶۷۰ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۸۰۹ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۷۲۶ هزار متر مکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است. (شهرسیمین شهرتحت پوشش آبفا نمی باشد).

از کل آب تولیدی در شهرستان گمیشان ۷۵/۴۹ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۴/۵۱ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان گمیشان ۲۱ کیلومتری باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان گمیشان ۵۰۰ متر مکعب بوده است.

۲ - عمران روستایی :

در سال ۱۳۹۲ کل روستاهای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان گمیشان (۲۸ روستا) و ۱۰۰ درصد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند.

همچنین تمام ۲۸ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

در سال ۱۳۹۲ طول راه های آسفالته روستایی شهرستان ۱۰۳/۴۷ کیلومتر و راه شوسه ۱۱/۹۲ کیلومتر بوده و ۷/۷۳ کیلومتر سایر راهها بوده است.

۲۸ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان از نعمت گاز طبیعی بهره مند بوده اند و ۶۹۲۶ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر گمیشان از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۷ طرح هادی روستایی در شهرستان گمیشان تهیه شده است که عملیات بهسازی ۹ طرح اجرا شده و ۳ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳ - انرژی و سوخت :

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان گمیشان ۱۷۰۹۷ مشترک بوده که از این تعداد ۱۴۹۱۰ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۵۰۷۰۹ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۲۹۸۷۴ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۲۹۶۶ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان گمیشان شامل: ۲۸۸ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت هوایی و یک کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت زمینی، ۲۳۲ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۵ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی همچنین ۳۱۷ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۳۸۴۸۵ کیلوولت آمپر و فاقد ترانسفورماتور زمینی و تعداد ۳۲۸۴ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پشتی و ۷۴۵ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان گمیشان به ترتیب ۸۱۵۰ و ۶۹۳۷ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان $۴۹۰۶۶/۳$ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با $۳۳۵۳۲/۸$ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان گمیشان ۲۷۶۲۹ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۱۵۸۹۵ هزار لیتر و بنزین با ۹۸۰۴ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل :

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان گمیشان در سال ۱۳۹۲ حدود ۴۲ کیلومتر بوده که ۱۰ کیلومتر راه اصلی و ۳۲ کیلومتر راه فرعی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در شهرستان گمیشان حدود ۳/۲۷ کیلومتر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان گمیشان حدود ۱۲۸/۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۹۶/۶۳ کیلومتر راه آسفالته و ۳۱/۷۷ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان گمیشان حدود ۹/۹۹ کیلومتر می باشد.

۵- پست و مخابرات :

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان گمیشان به دلیل عدم تفکیک از شهرستان ترکمن بصورت سرجمع در اطلاعات شهرستان ترکمن لحاظ گردیده است.

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار در شهرستان گمیشان ۱۵۸۷۳ شماره بوده که از این تعداد ۸۳۸۰ شماره شهری و ۷۴۹۳ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار در شهرستان گمیشان ۹۰۲۵ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان گمیشان ۱۳/۷۱ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۲۴/۳۲ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۳/۸۵ درصد می باشد.

ه- قابلیت ها و تنگناها

پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- وجود دانشگاه آزاد در شهرستان.
- دارا بودن ۷ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و روستایی و ۱۸ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی.

- فراهم بودن زمینه گسترش ورزش هایی نظیر شنا، اسکی روی آب، شکار، دو میدانی به دلیل وجود رودخانه، دریا و دشت.
- برگزاری مراسم آئینی و مذهبی.
- وجود بافت تاریخی مصوب در شهر.
- وجود رشته های هنرهای سنتی و صنایع دستی با پیشینه تاریخی شامل تولید فرش، سوزن دوزی و....
- وجود جاذبه های طبیعی و تاریخی فراوان نظیر ساحل دریا، تالاب، گل فشان، زیارتگاه بهالدین نقش بندی و....

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- وجود تعاونی های مرزی فعال جهت توسعه صادرات و واردات.
- امکان استقرار صنایع دریایی و ایجاد شهرک صنایع دریایی.
- توان توسعه صنایع تبدیلی، تکمیلی و بسته بندی بخش شیلاتی.
- وجود طرحهای بزرگ پرورش میگو در سایت گمیشان و ظرفیت گسترش این صنعت در شهرستان.
- وجود تصفیه خانه فاضلاب در ناحیه صنعتی بناور.
- وجود ماهیان خاویاری در سواحل شهرستان و دارا بودن رتبه دوم از لحاظ تولید گوشت ماهیان خاویاری و رتبه اول تولید خاویار استان.
- امکان تلفیق زراعت و دامداری در منطقه و توسعه دامداری های صنعتی و نیمه صنعتی.
- وجود تالاب بین المللی گمیشان، گل فشان نفتیلجه و منطقه حفاظت شده صوفیکم.
- امکان احداث بازارچه مرزی با توجه به نزدیکی شهرستان به شهر حسنقلی ترکمنستان.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود مراکز فناوری اطلاعات و ICT روستایی.
- عبور خط لوله گاز بین المللی ترکمنستان و ترانزیت گاز.
- موقعیت جغرافیایی ویژه شهرستان برای اتصال به کشورهای آسیای میانه، قفقاز و روسیه از طریق مرز دریایی.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود فضای آموزشی و کلاس مراکز آموزش عالی.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.
- کمبود تجهیزات کارگاهها و آزمایشگاه های مدارس کارو دانش و فنی و حرفه ای.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- کمبود وسایل بیمارستانی در درمانگاه های موجود.

- عدم وجود اسپانسر و حامیان مالی جهت حمایت ورزشکاران در شهرستان.
- کمبود مربیان و کارشناسان ورزشی سازمان یافته در سطح شهرستان.
- نبود مجتمع شبانه روزی سالمندان و مراکز خیریه نگهداری و توانبخشی.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و خانواده های زندانیان.
- کمبود کتابخانه عمومی در حومه روستاها و دهستانها.
- کمبود زیرساخت های لازم جهت توسعه گردشگری و نبود مدیریت جامع در خصوص شناسایی، اطلاع رسانی و بهره گیری از ظرفیت های گردشگری شهرستان.
- عدم وجود تاسیسات وابسته به به صنعت گردشگری نظیر مهمانپذیر.
- کم توجهی به میراث فرهنگی شهرستان (بازار، ابنیه و منازل تاریخی و...).

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- عدم وجود انبار، سیلو و سردخانه در این شهرستان.
- عدم وجود امکانات زیربنایی همچون آب، گاز، تلفن و تصفیه خانه فاضلاب در ناحیه صنعتی گمیشان.
- ناکافی بودن صنایع جانبی و تبدیلی و نگهداری بویژه محصولات شیلاتی.
- حرکت سفره های آب شور به سمت سفره های آب شیرین بعلت بهره برداری بیش از حد از سفره های آب شیرین.
- شوری، قلیایی، ماندابی شدن و محدودیت زهکشی طبیعی در اراضی منطقه.
- غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بهره برداری بی رویه از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی.
- بهره برداری نامناسب از اراضی زراعی، باغی و مراتع.
- فقدان برنامه الگوی کشت منطقه ای و خردوپراکنده شدن روزافزون اراضی زراعی.
- سند دار نبودن اکثر اراضی کشاورزی.
- افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- عدم وجود زیرساخت های اینترنت پرسرعت.
- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- آسیب پذیری برخی از روستاها در برابر سیل، طغیان رودخانه.
- ضعف زیرساختهای عمران روستایی و بروز مشکلات خدمات رسانی به دلیل پراکندگی و کوچکی روستاها.
- ضعف زیرساختها و امکانات شهری گمیش تپه و سیمین شهر.
- وجود تأسیسات فرسوده در شبکه توزیع آب شرب روستایی.

- فرسودگی تأسیسات زیربنایی بخصوص شبکه های برق.
- کمبود فضای سبز شهری.
- عدم تفکیک آب شرب بهداشتی و فضای سبز با توجه به کمبود آب آشامیدنی سالم.
- بالا بودن سطح آب زیرزمینی و عدم وجود فاضلاب شهری.
- نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
- عدم اجرای طرح های هادی در اکثر نقاط روستایی.

برخی از شاخص های عمده شهرستان گمیشان در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۱۲۸۶/۱	۲۰۴۳۸	۶
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۲	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۳۱	۱۰۰۴	۱۲
۵	جمعیت	کل	۶۶۸۲۷	۱۸۴۶۹۳۹	۱۱
		شهری	۳۴۷۲۶	۹۶۷۸۷۰	۹
		روستایی	۳۲۱۰۲	۸۷۹۰۶۹	۱۱
		نسبت شهرنشینی	۵۱/۹	۵۲/۴	۶
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۱	۱۷	۱
۷	کتابخانه	تعداد	۳	۵۲	۷
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	-	۵۴	۱۳
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۱	۱۵	۴
۱۰	تعداد دانشجوی	نفر	۷۷۷	۹۰۷۶۸	۱۰
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۵۵۴۵	۱۵۰۸۹۰	۱۰
		دختر	۵۰۷۲	۱۴۰۴۷۷	۱۱
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۱۰	۵۲۸	۱۳
۱۳	سراهن ورزشی (سپوشیده و روباز)	متر مربع	۰/۵	۰/۵۲	۱۰
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۲	۴۷	۷
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۵	۹۶	۷
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۱۸	۶۰۸	۱۳
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۱۴	۲۰۸	۶

برخی از شاخص های عمده شهرستان گمیشان در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۱۸۶۳۹	۱۲۳۲۵۸۱	۱۳
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	-	۲۳۳۹۷۶	۱۲
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۴۶۷۰	۲۵۰۹۸۹	۱۳
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۸	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۲	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۱۷۰۹۷	۶۰۶۶۴۳	۱۳
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۸	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۲	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۱۳/۷۱	۶۴/۵	۱۳
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۳/۸۵	۲۲/۶۸	۵
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۲۴/۳۲	۳۹/۵۱	۱۴
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۲۸	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۲	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۱۲۸/۴	۳۴۸۲/۵۵	۱۱
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۱۰	۷۴۹	۱۳
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۰	۲۴۴	۱۱
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۲۳۰۶۷	۶۹۹۱۳۲	۱۲
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۵۸۹۸۶	۲۸۱۹۵۸۲	۱۴
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۱۱۶/۵	۳۰۹۶۰/۸	۱۳
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۱۴۸	۲۱۹۹۳۲/۲	۱۳
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۲۰۸۴۴	۶۰۹۴۲۸	۱۱
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۷۳۴/۲۷	۱۹۶۹۴/۲۴	۵
۴۰	میزان تولید خاویار	تن	۰/۸۴	۱/۷۶	۲
۴۱	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	-	۸۵	۱۳
۴۲	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	-	۲۴۴۳	-

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان گنبد کاووس

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی

منابع آب

صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری

عمران روستایی

انرژی و سوخت

حمل و نقل

پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

شهرستان گنبد کاووس

الف- آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان گنبد کاووس با مساحت ۵۰۷۱/۳ کیلو متر مربع در قسمت شمالی و مرکزی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به کشور ترکمنستان، از جنوب به شهرستان های آزادشهر، مینودشت، گالیکش و رامیان، از شرق به شهرستان های کلالة و مراوه تپه و از غرب به شهرستان های آق قلا و علی آباد محدود می شود.

براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی، داشلی برون)، دو شهر (گنبد کاووس و اینچه برون)، ۶ دهستان، ۱۷۱ آبادی مسکونی تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی نقاط جنوبی این شهرستان دارای آب و هوای نیمه مرطوب و نقاط شمالی دارای آب و هوای نیمه خشک تا خشک دارد.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

نام شهر گنبد کاووس از قابوس بن وشمگیر یکی از مالکان آل زیاد گرفته شده که مرکز حکومت خویش را در جریان قرار داده است. براساس کاوش های باستان شناسی و آثار به جای مانده از زندگی انسان های اولیه در این منطقه، سابقه تمدن به شش هزار سال قبل بر می گردد.

جر جان از شهرهای قدیمی بوده و در سال ۹۸ هجری- قمری یزید بن سہلب عرب این شهر را تصرف کرد. در حین جنگ خرابی هایی به آن وارد آمد که بعدها تعمیر شد. در اثر تهاجم تیموریان و مغول ها از بین رفت و بعد از آن این شهر (گنبد کاووس) بنا شد. در سال ۱۳۱۶ گنبد کاووس نامیده شد.

از لحاظ تاریخی، دیوار دفاعی گرگان مربوط به دوران ساسانیان بوده است و برج کاووس (میل گنبد کاووس) در دوران آل زیاد بنا گردیده که بلندترین ابنیه اسلامی آجری در تاریخ به شمار می آید. همچنین مقبره یحیی ابن زیر از نظر زیارتی، جایگاه ویژه ای در سطح استان دارد. به طور کلی در این شهرستان آثار تاریخی و مذهبی شامل ۱ بنا، ۲ شهر، ۱ آرمگاه، ۸ قلعه، ۱ غار، ۱ کاخ، ۱۳۳ تپه و... می باشد.

جاذبه های گردشگری این شهرستان از نظر چشم اندازهای طبیعی عبارتند از: تالاب های بین المللی آلاگل، آلما گل و آجی گل.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان گنبد کاووس به زبان ترکمنی و فارسی تکلم می کنند و لهجه های سیستانی و ترکی نیز در این شهرستان رایج است. دین اکثریت مردم مسلمان بوده و دارای مذهب شیعه و سنی هستند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت گنبد کاووس در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۴۱۴۸۰ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۱۵۳۶۳۰ نفر شهری و ۱۸۷۸۵۰ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۴۵ درصد بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۸۷۲۸ نوزاد (۴۴۷۲ نفر نوزاد پسر و ۴۲۵۶ نوزاد دختر) در شهرستان گنبد کاووس متولد شدند. همچنین در همین سال تعداد ۳۷۰ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری :

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۴۵ بانک دولتی در شهرستان گنبد کاووس به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۷۹۵۷ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۱۰۵۰۴ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی

۱- آموزش عمومی

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۵۵۱۳۹ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۴۴۷ آموزشگاه شهرستان گنبد کاووس مشغول به تحصیل بوده اند. توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۲۹۰۷۱ نفر (۵۲/۷ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۲۶۰۶۸ نفر (۴۷/۳ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۲۸۶۰۸ نفر پسر (۵۱/۹ درصد) و تعداد ۲۶۵۳۱ نفر (۴۸/۱ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۳/۹ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۷/۶۷ نفر و در نقاط روستایی ۲۲/۳۶ نفر بوده است.

تعداد ۷۵ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های (فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی بافت - صنایع غذایی - عمران - کشاورزی - هنرهای نمایشی - اتومکانیک - صنایع جوشکاری - تاسیسات - برق - الکترونیک - خدمات آموزشی - هنرهای تجسمی - هنرهای تزئینی - مدیریت صنایع - صنایع دستی - بهداشت و ایمنی - دوختهای سنتی - صنایع چرم) در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان گنبد کاووس در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۱۵۷۹۸ نفر بوده است که از این تعداد ۸۴/۵ درصد در دانشگاه های دولتی مشغول به تحصیل بوده اند. در همین سال تحصیلی ۹ مرکز آموزش عالی در این شهرستان دایر بوده است.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان گنبد کاووس ۱۱۱ خانه بهداشت، ۱۹ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۸ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۳۵ داروخانه و ۲۵ آزمایشگاه و ۱۲ مرکز پرتونگاری در این شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۱۶۱۳۵ نفر از جمعیت شهرستان گنبد کاووس تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی ۳۵۸۱۶ نفر بوده است. در این سال ۱۵۶۵۹ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بودند. تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان گنبد کاووس در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۵۱ واحد بوده است که ۲۹ واحد آن در مناطق شهری و ۲۲ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۸ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان گنبد کاووس ۶ کتابخانه عمومی با تعداد ۶۹۰۸۰ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۳۶۳۰ نفر و تعداد مراجعین ۱۸۳۰۷۷ نفر بوده است.

۶- تربیت بدنی

شهرستان گنبد کاووس دارای ۵۷ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۲۸ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۵ مکان مربوط به سایر ادارات و ۲۴ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۲۸ متر مربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان گنبد کاووس در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۱۵۹۳۶۶ هکتار (۶۲۶۹۰ هکتار آبی و ۹۶۶۷۶ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۵۳۸۸۵۴ تن (۳۰۴۷۸۶ تن آبی و ۲۳۴۰۶۸ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۳۴۲۲/۵ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۸۰۲۸/۶۵ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان گنبد کاووس در سال ۱۳۹۲ حدود ۳۵۲۶۲۶ راس (۸۰۷۸۲۹ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۵۲۵۸/۹ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۶۴۶۷ تن، شیر ۷۸۳۷۱ تن، گوشت سفید (مرغ) ۲۴۶۶۲ تن، تخم مرغ ۲۱۳۱ تن و عسل ۴۰ تن بوده است.

در این شهرستان ۱۶۹ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۴۶۷۸ هزار قطعه، ۴ واحد مرغداری تخمگذار و پولد به ظرفیت ۱۵۰ هزار قطعه و ۱۰ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۲۵۰ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۱۰۹۰/۵ هکتار با تولید ۹۱۱۳ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان گنبد کاووس از طریق ۱۳۹۴ حلقه چاه دارای مجوز، ۶ دهانه چشمه و ۱ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۰۷ واحد صنعتی در شهرک صنعتی گنبد کاووس می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهرک صنعتی این شهرستان حدود ۷/۲ هکتار با ۷ شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۱۰۱ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۳۹/۳ هکتار با ۶۱ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۱۰۰۵ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۵ فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۶۴۸ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۳۰۴ نفر در شهرستان گنبد کاووس صادر شده است.

در این شهرستان تعداد ۱۱ معدن صدف با ظرفیت اسمی ۷۷ هزار تن و ذخیره قطعی ۱۲۸۱۱ هزار تن بوده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان گنبد کاووس در سال ۱۳۹۲، حدود ۱۵۳۶۳۰ نفر برآورد گردیده که در ۲ شهر گنبد کاووس (۱۵۱۱۹۷ نفر) و اینکه برون (۲۴۳۳ نفر) ساکن می باشند.

وضعیت خدمات شهری در شهرستان گنبد کاووس شامل: ۳ ایستگاه آتش نشانی و یک کشتارگاه در شهر گنبد کاووس برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله بصورت مکانیزه در شهر گنبد کاووس و دستی در شهر اینکه برون می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در نقاط شهری گنبد کاووس و اینکه برون به ترتیب ۱۱۴/۸ و ۱/۰۵ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۷/۵۹ و ۴/۳۲ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان گنبد کاووس دارای ۵۱۶۹۱ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده از ۹۲۲۶ هزارمترمکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۸۳۷۶ هزارمترمکعب مصرف مشترکین خانگی بوده است. (شهر اینکه برون تحت پوشش آبفا نمی باشد).

از کل آب تولیدی در شهرستان گنبد کاووس ۷۵/۰۷ درصد آن مورد بهره برداری می رسد و ۲۴/۹۳ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان گنبد کاووس ۵۴/۹۵ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان گنبد کاووس ۳۰۰۰۰ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ از کل ۱۵۷ روستای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان گنبد کاووس ۱۳۹ روستا و ۹۶/۴ درصد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند. همچنین تمام ۱۵۷ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان گنبد کاووس حدود ۵۸۹/۷۷ کیلومتر بوده که از این مقدار ۳۹۰/۳۰ کیلو متر راه آسفالت، ۸۴/۳۷ کیلومتر راه شوسه و ۱۱۵/۱۰ کیلومتر سایر راه ها می باشد.

۱۰۰ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان از نعمت گاز طبیعی بهره مند بوده اند و ۳۳۱۸۹ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۹۹/۴ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر گنبد کاووس از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۵۲ طرح هادی روستایی در شهرستان گنبد کاووس تهیه شده است که عملیات بهسازی ۲۶ طرح اجرا شده و ۱۴ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان گنبد کاووس ۱۰۵۳۴۶ مشترک بوده که از این تعداد ۸۵۷۷۶ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۴۵۶۴۷۷ هزار کیلووات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۲۵۶۸۳۴۶ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۴۳۳۳ کیلووات ساعت بوده است.

تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان گنبد کاووس شامل: ۱۱۰۹ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلووات هوایی، ۴۴ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلووات زمینی، ۱۳۸۲ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۷۲ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی همچنین ۲۲۳۱ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۲۹۰۳۶۰ کیلووات آمپر و ۹۵ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۵۶۴۵۰ کیلووات آمپر و تعداد ۱۵۱۷۸ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۲۷۶۵ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان به ترتیب ۴۶۴۰۶ و ۳۲۰۷۴ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ۲۱۸۷۲۱/۶ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۱۵۴۵۸۰/۶ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان گنبد کاووس ۱۹۲۵۴۶ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۸۴۵۰۲ هزار لیتر و بنزین با ۷۱۲۳۶ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان گنبد کاووس در سال ۱۳۹۲ حدود ۳۰۲ کیلومتر که ۳۱ کیلومتر بزرگراه و ۱۵۶ کیلومتر راه اصلی و ۱۱۵ کیلومتر راه فرعی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در شهرستان گنبد کاووس حدود ۵/۹۶ کیلومتر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان گنبد کاووس حدود ۵۸۹/۷۷ کیلومتر بوده که از این مقدار ۳۹۰/۳۰ کیلومتر راه آسفالت، ۸۴/۳۷ کیلومتر راه شوسه و ۱۱۵/۱۰ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان گنبد کاووس حدود ۱۱/۶۳ کیلومتر می باشد.

تعداد سفر و مسافر درون استانی جابجا شده از شهرستان گنبد کاووس به ترتیب ۸۴۵۸۲ سفر و ۱۲۱۱۶۴۹ نفر و تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان گنبد کاووس به ترتیب ۲۱۱۱۶ سفر و ۲۹۷۸۰۴ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان گنبد کاووس شامل یک اداره، یک دفتر پست دولتی شهری، ۷ دفتر پست دولتی روستایی، ۲۷ دفتر ارتباطی، ۱۳ نمایندگی پستی، ۴۲ صندوق پست شهری، ۵۸ صندوق پست روستایی و ۸۲ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان گنبد کاووس حدود ۹۱۸ هزار مرسوله و صادره ۱۶۰۷ هزار مرسوله بوده است.

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان گنبد کاووس ۹۴۴۲۳ شماره بوده که از این تعداد ۶۱۱۷۶ شماره شهری و ۳۳۲۴۷ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۱۵۴۶۵۸ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان گنبد کاووس ۴۷/۵۱ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۴۰/۱۲ درصد و در مناطق روستایی آن ۱۷/۸۹ درصد می باشد.

هـ - قابلیت ها و تنگناها**پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی**

- وجود مراکز آموزش عالی متعدد.
- برخورداری از ۲۷ مرکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و ۱۱۱ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی و درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.

- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی شهرستان.
- وجود مجموعه سوار کاری در شهرستان.
- دارابودن ورزشکاران مطرح در رشته های ورزشی متعدد (کشتی آلیش، والیبال، فوتبال).
- دارا بودن سالن اداره ارشاد برای برپایی همایش ها و سمینارها.
- وجود سابقه فرهنگی در خشان و مشاهیر نامدار فرهنگی - ادبی - علمی.
- تنوع قومی و فرهنگی.
- وجود آثار تاریخی - بین المللی در شهرستان (برج قابوس با تاریخ بیش از هزار سال - خرابه های شهر تاریخی جرجان با بیش از ۲۰۰ هکتار)
- وجود قومیت های مختلف با فرهنگ های متنوع.
- فراهم بودن زمینه های مناسب برای سرمایه گذاری صنعت توریسم.
- وجود رشته های هنری صنایع دستی با پیشینه تاریخی همانند قالی بافی، گلیم بافی، سفالگری و سوزن دوزی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- بهره مندی از تجهیزات و تاسیسات گمرکی در محدوده مرزی اینچه برون.
- وجود تعاونی های مرزی فعال جهت صادرات و واردات کالا به کشورهای آسیای میانه.
- برخورداری از یک سردخانه با مالکیت بخش دولتی.
- برخورداری از ۷ سیلو، ۶ انبار و یک سردخانه.
- برخورداری از ۱۱ معدن صدف
- وجود توان توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی.
- رتبه اول سطح زیر کشت محصولات زراعی در استان.
- رتبه دوم تولیدات زراعی در استان.
- رتبه اول تولیدات دامی در استان.
- رتبه اول تولید آبزیان در استان.
- دارای بیشترین سهم در تعداد مرغداری های گوشتی در استان.
- وجود یک مجتمع دامداری و یک مجتمع گلخانه ای.
- یکپارچه شدن اراضی شهرستان در قالب شرکت های تعاونی تولید و شرکتهای زراعی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- امکان تامین آب شرب شهر گنبد کاووس کاووس از طریق سد نرماب و چهلچای.

- وجود دفاتر خدمات ارتباطی و پیشخوان دولتی و مراکز ICT روستایی.
- وجود جایگاه های CNG فعال در شهرستان.
- برخورداری از گاز در اکثر نقاط شهری و روستایی شهرستان.
- آماده بودن طرح هادی کلیه روستاهای شهرستان.
- برخورداری از خطوط انتقال برق ۴۰۰ کیلو وات جهت ترانزیت برق به کشور ترکمنستان.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود فضاهای آموزشی و تجهیزات در دانشگاه ها.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- پایین بودن میزان حمایت مالی و کمبود اسپانسر جهت حمایت ورزشکاران در شهرستان.
- کمبود تاسیسات و اماکن ورزشی تخصصی و عدم تناسب فضای مناسب با نیاز شهرستان مخصوصا رشته های پایه.

- کمبود مراکز نگهداری کودکان بی سرپرست یا بد سرپرست.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و زندانیان.
- کمبود مراکز نگهداری سالمندان و مراکز توانبخشی.
- پایین بودن سرانه برخورداری از کتابخانه عمومی.
- کمبود پایگاه اطلاع رسانی گردشگری همراه با ضعف در زیرساختهای گردشگری.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- نبود برنامه الگوی کشت منطقه ای و خردوپراکنده بودن اراضی زراعی.
- چرای بی رویه و تبدیل مراتع به اراضی دیم کم بازده.
- پایین بودن ضریب مکانیزاسیون و فرسوده بودن ماشین آلات کشاورزی.
- بهره برداری بی رویه غیر اصولی از اراضی کشاورزی، جنگل ها و مراتع.
- سنددار نبودن اکثر زمین های کشاورزی شهرستان.
- کمبود منابع آبی و بهره برداری غیر اصولی از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی.
- بالا بودن ضریب وقوع بلایای طبیعی از جمله: رانش زمین، خشکسالی و سرما و یخبندان.
- شوری، قلیایی و ماندابی شدن خاک و محدودیت های زهکشی در اراضی شمالی.
- غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بالا بودن تلفات آب در بخش کشاورزی.
- افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم بهره برداری از تصفیه خانه فاضلاب.
- کمبود مخازن ذخیره آب شرب و تصفیه خانه در مناطق شهری.
- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- فرسودگی شبکه توزیع برق در نقاط شهری و روستایی (بخصوص در مواقع بروز طوفان، سیل و زلزله).
- گسترده گی شبکه روستایی و بالا بودن تراکم راه روستایی.
- آبگرفتگی معابر شهری پس از بارندگی های شدید.
- روند کند اجرای طرح هادی در روستاهای دارای طرح هادی.
- گرایش توسعه شهری به سمت زمین های کشاورزی و باغات.
- کمبود فضای سبز شهری.
- پایین بودن پوشش جمع آوری عمومی زباله های روستایی با توجه به نبود و خرابی وسایل نقلیه جمع آوری زباله.
- نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
- ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز و عدم مدیریت صحیح شهری.
- کم جمعیت و پراکنده بودن روستاها و عدم برخورداری از آستانه جمعیتی لازم برای ارائه خدمات.

برخی از شاخص های عمده شهرستان گنبد کاووس در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۵۰۷۱/۳	۲۰۴۳۸	۱
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۲	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۱۷۱	۱۰۰۴	۱
۵	کل	نفر	۳۴۱۴۸۰	۱۸۴۶۹۳۹	۲
	شهری	نفر	۱۵۳۶۳۰	۹۶۷۸۷۰	۲
	روستایی	نفر	۱۸۷۸۵۰	۸۷۹۰۶۹	۱
	نسبت شهرنشینی	درصد	۴۵	۵۲/۴	۸
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۳	۱۷	۳
۷	کتابخانه	تعداد	۷	۵۲	۳
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۸	۵۴	۲
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	۱	۱۵	۴
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۱۵۷۹۸	۹۰۷۶۸	۲
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۲۸۶۰۸	۱۵۰۸۹۰	۲
		دختر	۲۶۵۳۱	۱۴۰۴۷۷	۲
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۵۷	۵۲۸	۲
۱۳	سراهنه ورزشی (سرویشیده و روباز)	متر مربع	۰/۲۸	۰/۵۲	۱۴
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۸	۴۷	۲
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۱۹	۹۶	۱
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۱۱۱	۶۰۸	۱
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۳۳	۲۰۸	۱

برخی از شاخص های عمده شهرستان گنبد کاووس در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۲۱۶۱۳۵	۱۲۳۲۵۸۱	۱
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۳۵۸۱۶	۲۳۳۹۷۶	۲
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۵۱۶۹۱	۲۵۰۹۸۹	۲
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۱۰۰	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۲	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۱۰۵۳۴۶	۶۰۶۶۴۳	۲
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۱۵۷	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۲	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۴۷/۵۱	۶۴/۵	۲
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۱۷/۸۹	۲۲/۶۸	۱۴
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۴۰/۱۲	۳۹/۵۱	۳
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۱۳۹	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۲	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۵۸۹/۷۷	۳۴۸۲/۵۵	۱
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۱۵۶	۷۴۹	۱
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۳۱	۲۴۴	۳
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۱۵۹۳۶۶	۶۹۹۱۳۲	۱
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۵۳۸۸۵۴	۲۸۱۹۵۸۲	۲
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۳۴۲۲/۵	۳۰۹۶۰/۸	۵
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۸۰۲۸/۶۵	۲۱۹۹۳۲/۲	۸
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۱۱۱۶۷۱	۶۰۹۴۲۸	۱
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۹۱۱۳	۱۹۶۹۴/۲۴	۱
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۱۵	۸۵	۳
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۶۴۸	۲۴۴۳	۲

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان مراوه تپه

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهداشتی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

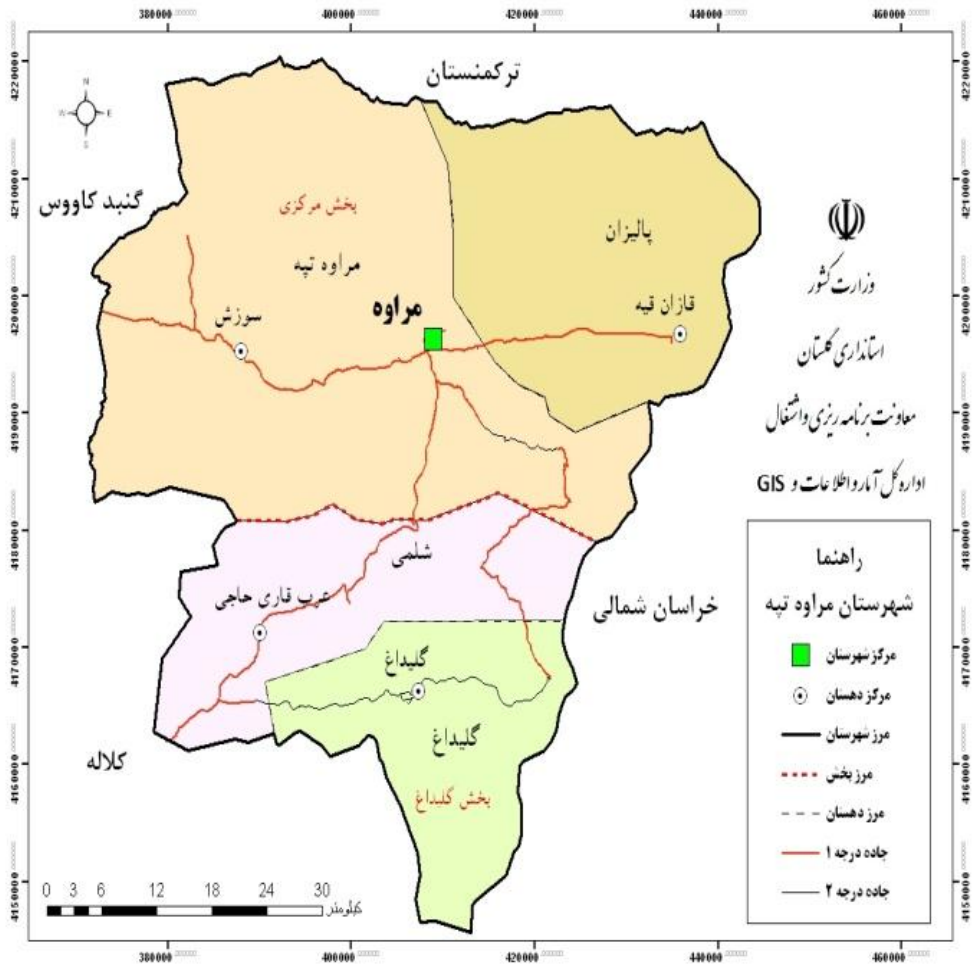
ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

شهرستان مراوه تپه

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان مراوه تپه با مساحت ۳۲۱۰/۳ کیلو متر مربع در قسمت شمالی و شمال شرقی استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به کشور ترکمنستان، از جنوب به شهرستان کلاله، از شرق به استان خراسان شمالی و از غرب به شهرستان های کلاله و گنبد کاووس محدود می شود. براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی، گلی داغ)، یک شهر (مراوه)، ۴ دهستان، ۱۰۰ آبادی مسکونی تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی این شهرستان دارای آب و هوای نیمه خشک تا خشک دارد. به علت پوشش گیاهی ضعیف و خاک لسی وقوع بلایای طبیعی همچون سیل، خشکسالی خسارات های هنگفتی را به بخش زیربنایی، تولیدی و اجتماعی وارد می سازد.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

روستای مراوه تپه در سال ۱۳۷۹ به شهر تبدیل و مراوه نام گذاری شد. این شهر در سال ۱۳۱۱ توسط آلمانی ها نقشه کشی و بناء شده است. نام این شهر از تپه باستانی که در طرف شرق شهر واقع است، گرفته شده است. روایاتی در مورد نامگذاری شهر وجود دارد، در این جا به دو نمونه از آنها اشاره می شود:

۱- این تپه، شبیه تپه هایی است در شهر مرو (در ترکمنستان) وجود دارد، بنابراین نام تپه از تپه های مرو گرفته شده است.

۲- این تپه در جنگ های بین ایران و روسیه برای دیده بانی ساخته شده است.

از داخل شهر مراوه رودخانه اترک عبور می کند.

جاذبه های گردشگری و تاریخی این شهرستان عبارتند از:

آرامگاه مختومقلی: آرامگاه دولت محمد آزادی و مختومقلی فراغی

تپه مراوه تپه که نماد شهر مراوه می باشد و نام شهر مزین به آن تپه باستانی است.

قیزلز قلعه در کنار روستای یکه چنار از دیگر مکان های تاریخی مراوه تپه می باشد.

مدرسه سید قلیچ ایشان واقع در روستای کریم ایشان که از بناهای دوره قاجاری می باشد. این مدرسه

قدیمی ترین ساختمان علوم دینی ترکمانان ایران محسوب می شود.

۴- زبان، مذهب و قومیتها :

مردم شهرستان مراوه تپه به زبان ترکمنی و فارسی تکلم می کنند و لهجه های سیستانی و

ترکی نیز رایج است. همچنین دین اکثریت جمعیت این شهرستان مسلمان و دارای مذهب سنی

حنفی می باشند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال :

جمعیت مراوه تپه در سال ۱۳۹۲ معادل ۵۷۹۹۷ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۸۴۲۹ نفر

شهری و ۴۹۵۶۸ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۱۴/۵ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲

تعداد ۱۶۷۷ نوزاد (۸۳۰ نفر نوزاد پسر و ۸۴۷ نوزاد دختر) در شهرستان مراوه تپه متولد شدند.

همچنین در همین سال تعداد ۶۳ نفر فوت ثبت گردیده است.

۶- پول و بانکداری :

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۸ بانک دولتی در شهرستانهای مراوه تپه و کلاله به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۱۷۶۴ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۲۸۴۲ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۹۵۸۷ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۱۲۶ آموزشگاه شهرستان مراوه تپه مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است که ۲۴۸۸ نفر (۲۵/۹ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۷۰۹۹ نفر (۷۴/۱ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۵۰۷۲ نفر پسر (۵۲/۹ درصد) و تعداد ۴۵۱۵ نفر (۴۷/۱ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۰/۸ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۲/۳۶ نفر و در نقاط روستایی ۲۲/۸۳ نفر بوده است.

تعداد ۲ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های فناوری اطلاعات و طراحی دوخت در این سال مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان مراوه تپه در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۱۷۹ نفر بوده است که در دانشگاه پیام نور این شهرستان تحصیل می کرده اند.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان مراوه تپه ۳۶ خانه بهداشت، ۵ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و یک مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۱ داروخانه و ۲ آزمایشگاه در این شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۸۰۸۳ نفر تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند. تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی در سرجمع شهرستان کلاله منظور شده است (۱۱۳۷۲ نفر). در این سال تعداد ۴۶۷۳ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بوده اند. تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان مراوه تپه در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۹ واحد بوده است که ۵ واحد آن در مناطق شهری و ۴ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد یک مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان مراوه تپه یک کتابخانه عمومی با تعداد ۱۳۸۷۷ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه برابر با ۷۳۱ نفر و تعداد مراجعین ۸۱۸ نفر بوده است

۶- تربیت بدنی

شهرستان مراوه تپه دارای ۶ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۴ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۲ مکان مربوط به سایر ادارات بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۳۶ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان مراوه تپه در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۵۲۰۰۹ هکتار (۵۲۴۱ هکتار آبی و ۴۶۷۶۸ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۹۸۴۰۱ تن (۲۵۶۱۵ تن آبی و ۷۲۷۸۶ تن دیم) بوده است. سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۱۲۰۳/۱۵ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۲۰۲۸/۸۲ تن بوده است. تعداد دام های شهرستان مراوه تپه در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۹۰۷۲۹ راس (۲۷۷۳۸۷ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۸۷/۳ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۲۰۴۸ تن، شیر ۱۳۱۷۷ تن، گوشت سفید (مرغ) ۳۵۰ تن، تخم مرغ ۱۰۰ تن و عسل ۳۴ تن بوده است. در این شهرستان ۳ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۵۰ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی این شهرستان در سال ۹۲ حدود ۷ هکتار با تولید ۳۰ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب :

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان مراوه تپه از طریق ۳۸ حلقه چاه دارای مجوز و ۲۸۲ دهنه چشمه تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۵ واحد صنعتی در شهرک صنعتی مراوه تپه مستقر می باشند. مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۳/۶ هکتار با ۲ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۳۳ نفر بوده است. براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۱ فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۱۵ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۱۰ نفر در شهرستان مراوه تپه صادر شده است.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان مراوه تپه در سال ۱۳۹۲، حدود ۸۴۲۹ نفر برآورد گردیده که در شهر مراوه تپه (۸۴۲۹ نفر) ساکن می باشند.

خدمات شهری در شهرستان مراوه تپه شامل: یک ایستگاه آتش نشانی و یک کشتارگاه در شهر مراوه تپه برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله به صورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در شهر مراوه تپه ۳/۲ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۳/۸ مترمربع برای هر نفر بوده است.

شهرستان مراوه تپه تحت پوشش شرکت آب و فاضلاب شهری نمی باشد.

۲- عمران روستایی :

در سال ۱۳۹۲ از کل ۹۰ روستای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان مراوه تپه ۶۶ روستا و ۷۶/۴ در صد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند. همچنین تمام ۹۰ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان مراوه تپه حدود ۴۸۰/۱۰ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۳۰/۱۰ کیلو متر راه آسفالته، ۱۳۰/۴۰ کیلو متر راه شوسه و ۱۱۹/۶۰ کیلومتر سایر راه ها می باشد.

تنها یک روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان با ۶۴ خانوار روستایی از گاز طبیعی برخوردار بوده و همچنین ۹۸/۹ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر مراوه تپه از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند. تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۸۷ طرح هادی روستایی در شهرستان مراوه تپه تهیه شده است که عملیات بهسازی ۷ طرح اجرا شده و ۶ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان مراوه تپه ۱۲۰۶۳ مشترک بوده که از این تعداد ۱۰۶۳۹ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۳۰۷۹۵ هزار کیلووات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۲۳۰۴۵ هزار کیلووات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۲۵۵۳ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان مراوه تپه شامل: ۴۹۹ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت هوایی، ۱۸/۰ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلوولت زمینی، ۲۸۸ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۹/۰ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی، همچنین ۳۸۴ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۳۲۵۱۵ کیلوولت آمپر و یک ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۴۰۰ کیلوولت آمپر و تعداد ۲۵۲۳ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و فاقد چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان مراوه تپه به ترتیب ۱۸۵۸ و ۴۹ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان ۴۴۵۱/۴ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۳۸۰۶ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان مراوه تپه ۴۰۹۸۷ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت سفید با ۱۷۱۰۷ هزار لیتر و نفت گاز با ۹۵۲۶ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل:

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان مراوه تپه در سال ۱۳۹۲ حدود ۹۸ کیلومتر که ۵۵ کیلو متر راه اصلی و ۴۳ کیلومتر راه فرعی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلو متر مربع در شهرستان مراوه تپه حدود ۳/۰۵ کیلو متر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان مراوه تپه حدود ۴۸۰/۱۰ کیلومتر بوده که از این مقدار ۲۳۰/۱۰ کیلو متر راه آسفالتی، ۱۳۰/۴۰ کیلو متر راه شوسه و ۱۱۹/۶۰ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان مراوه تپه حدود ۱۴/۹۵ کیلومتر می باشد.

۵- پست و مخابرات:

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان مراوه تپه شامل یک اداره، فاقد دفتر پست دولتی شهری و روستایی، ۲ دفتر ارتباطی، ۶ نمایندگی پستی، ۴ صندوق پست شهری، ۷ صندوق پست روستایی و ۸ دفتر ICT روستایی می باشد. (تعداد مرسولات پستی وارده و صادره شهرستان مراوه تپه در اطلاعات پستی شهرستان کلانه لحاظ گردیده است.)

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان مراوه تپه ۱۲۷۶۳ شماره بوده که از این تعداد ۲۱۳۱ شماره شهری و ۱۰۶۳۲ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۶۴۷۷ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان مراوه تپه ۱۱/۱۸ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۲۵/۹۶ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۱/۳۷ درصد می باشد.

ه- قابلیت ها و تنگناها**پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی**

- وجود دانشگاه پیام نور در شهرستان.
- دارا بودن پایگاه اورژانس ۱۱۵ در چهار نقطه از شهرستان
- داشتن یک مرکز بهداشتی شبانه روزی با تسهیلات زایمانی و آزمایشگاه مجهز و رادیولوژی در مرکز شهر مراوه تپه و پذیرش بیماران.
- داشتن یک مرکز بهداشتی و درمانی با تسهیلات زایمانی و آزمایشگاه در مرکز بخش گلیداغ با دو پزشک بیتوته.
- داشتن ۴ مرکز بهداشتی و درمانی دیگر در روستاهای قره گل شرقی - قارانقایه - عرب قاره حاجی (۲ پزشک) و قولاق کسن با پزشک بیتوته.

➤ داشتن آزمایشگاه باکتریولوژیکی آب آشامیدنی مجهز در شهرستان و انجام آزمایشات باکتریولوژیکی آب.

- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی.
- استقبال و روی آوری روزافزون مردم به انجام فعالیتهای ورزشی و ورزش همگانی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- بر خورداری از ۲ سیلو.
- وجود مواد اولیه سیمان جهت احداث کارخانه سیمان.
- وجود اراضی شیب دار و توسعه باغات سازگار.
- وجود ذخیره گاه جنگلی پسته وحشی در قازان قاپه.
- وجود تنوع اقلیمی و اکولوژیکی جهت توسعه فعالیت های کشاورزی و وجود زمین های حاصلخیز برای راه اندازی تشکل های مکانیزه.
- امکانات توسعه پرورش کرم ابریشم.
- امکان کشت زیتون و سایر گونه ها با توجه به محدودیت آب.
- امکان توسعه زراعت چوب.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- وجود مراکز فناوری اطلاعات و ICT روستایی.
- عبور محور دوم راه ارتباطی دو استان گلستان و خراسان شمالی محور کلاله - چاتال - گلیداغ - اسلام آباد - آشخانه.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- غیر بومی بودن نیرو - مشکلات ایاب و ذهاب و عدم کارایی آنان در دراز مدت.
- محدودیت ظرفیت خوابگاه های دانش آموزی مدارس شبانه روزی.
- کمبود فضای آموزشی و کلاسها مراکز آموزش عالی.
- کمبود نیروی انسانی به خصوص نیروی خواهران در مدارس روستایی.
- وجود مدارس تخریبی و لزوم بازسازی آنها.
- کمبود وسیله نقلیه در مدارس شبانه روزی.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- مشکل اسکان معلمان در بخش گلیداغ.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.

- کمبود تجهیزات کارگاهها و آزمایشگاه های مدارس کارو دانش وفنی و حرفه ای.
- کمبود نیروی آموزش دیده فنی از فنی و حرفه ای و نداشتن کارت مهارت فنی.
- عدم وجود کانون پرورش فکری با توجه به پتانسیل خوب آن برای استفاده قشر نوجوان و کودک.
- نبود پزشک متخصص در شهرستان.

- کمبود سالن های ورزشی به خصوص در روستاهای بزرگ.
- عدم وجود اسپانسر و حامیان مالی جهت حمایت ورزشکاران در شهرستان.
- کمبود مربیان و کارشناسان ورزشی سازمان یافته در سطح شهرستان.
- کمبود فضای ورزشی متناسب با نیاز شهرستان از جمله عدم وجود استخر.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و خانواده های زندانیان.
- کمبود سرانه فضاها و امکانات فرهنگی و هنری.
- عدم وجود تاسیسات وابسته به به صنعت گردشگری نظیر مهمانپذیر.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی و اقتصادی

- عدم وجود نمایشگاههای ارائه محصولات تولیدی.
- عدم وجود صنایع تبدیلی فرآورده های کشاورزی و دامی.
- فقدان برنامه الگوی کشت منطقه ای بهره برداری بی رویه از آبهای زیرزمینی برای مصارف کشاورزی.
- نبود جاده بین مزارع و کوهستانی بودن منطقه.
- غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بالا بودن تلفات آب کشاورزی.
- بهره برداری نامناسب از اراضی زراعی، باغی، و مراتع.
- عدم وجود سردخانه و انبار.
- عدم وجود امکانات زیربنایی در شهرک صنعتی شهرستان.
- عدم استفاده بهینه از پتانسیل های آب های سطحی در بخش کشاورزی به واسطه کمبود امکانات زیر بنایی.
- یکپارچه نبودن اراضی کشاورزی.
- سند دار نبودن اکثر اراضی کشاورزی.
- افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم وجود تصفیه خانه فاضلاب.
- کمبود آب شرب در فصل گرم.
- پایین بودن پوشش آب آشامیدنی روستاهای شهرستان توسط آبفار.
- عدم وجود زیرساخت های اینترنت پرسرعت.

- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- مستقر نبودن برخی از ادارات جهت پیگیری امور.
- مسافت زیاد شهرستان از مرکز استان و شهرهای همجوار.
- پایین بودن پوشش جمع آوری عمومی زباله های روستایی.
- ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز، عدم مدیریت صحیح شهری.
- نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
- عدم اجرای طرح های هادی در اکثر نقاط روستایی.

برخی از شاخص های عمده شهرستان مراوه تپه در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۳۲۱۰/۳	۲۰۴۳۸	۲
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۱	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۱۰۰	۱۰۰۴	۳
۵	جمعیت	کل	۵۷۹۹۷	۱۸۴۶۹۳۹	۱۳
		شهری	۸۴۲۹	۹۶۷۸۷۰	۱۴
		روستایی	۴۹۵۶۸	۸۷۹۰۶۹	۷
		نسبت شهرنشینی	۱۴/۵	۵۲/۴	۱۴
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۰	۱۷	-
۷	کتابخانه	تعداد	۱	۵۲	۱۲
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۱	۵۴	۷
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	-	۱۵	۱۲
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۱۷۹	۹۰۷۶۸	۱۳
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۵۰۷۲	۱۵۰۸۹۰	۱۲
		دختر	۴۵۱۵	۱۴۰۴۷۷	۱۳
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۶	۵۲۸	۱۴
۱۳	سراهن ورزشی (سپروشیده و روباز)	متر مربع	۰/۳۶	۰/۵۲	۱۲
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۱	۴۷	۱۴
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۵	۹۶	۷
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۳۶	۶۰۸	۸
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۹	۲۰۸	۱۰

برخی از شاخص های عمده شهرستان مراوه تپه در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۸۰۸۳	۱۲۳۲۵۸۱	۱۴
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	-	۲۳۳۹۷۶	۱۲
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	-	۲۵۰۹۸۹	-
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۱	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۱	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۱۲۰۶۳	۶۰۶۶۴۳	۱۴
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۹۰	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۱	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۱۱/۱۸	۶۴/۵	۱۴
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۱/۳۷	۲۲/۶۸	۹
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۲۵/۹۶	۳۹/۵۱	۱۳
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۶۶	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۱	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۴۸۰/۱۰	۳۴۸۲/۵۵	۲
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۵۵	۷۴۹	۶
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۰	۲۴۴	۱۱
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۵۲۰۰۹	۶۹۹۱۳۲	۶
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۹۸۴۰۱	۲۸۱۹۵۸۲	۱۱
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۱۲۰۳/۱۵	۳۰۹۶۰/۸	۱۰
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۲۰۲۸/۸۲	۲۱۹۹۳۲/۲	۱۰
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۱۵۷۰۹	۶۰۹۴۲۸	۱۴
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۳۰	۱۹۶۹۴/۲۴	۱۳
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۱	۸۵	۱۰
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۱۵	۲۴۴۳	۱۱

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.

سیمای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان مینودشت

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

آموزش عمومی
آموزش عالی
بهداشت و درمان
تامین اجتماعی و بهزیستی
فرهنگ و هنر
ورزش و جوانان

ب - امور اجتماعی

کشاورزی
منابع آب
صنعت و معدن

ج - امور تولیدی

عمران شهری
عمران روستایی
انرژی و سوخت
حمل و نقل
پست و مخابرات

د - امور زیربنایی

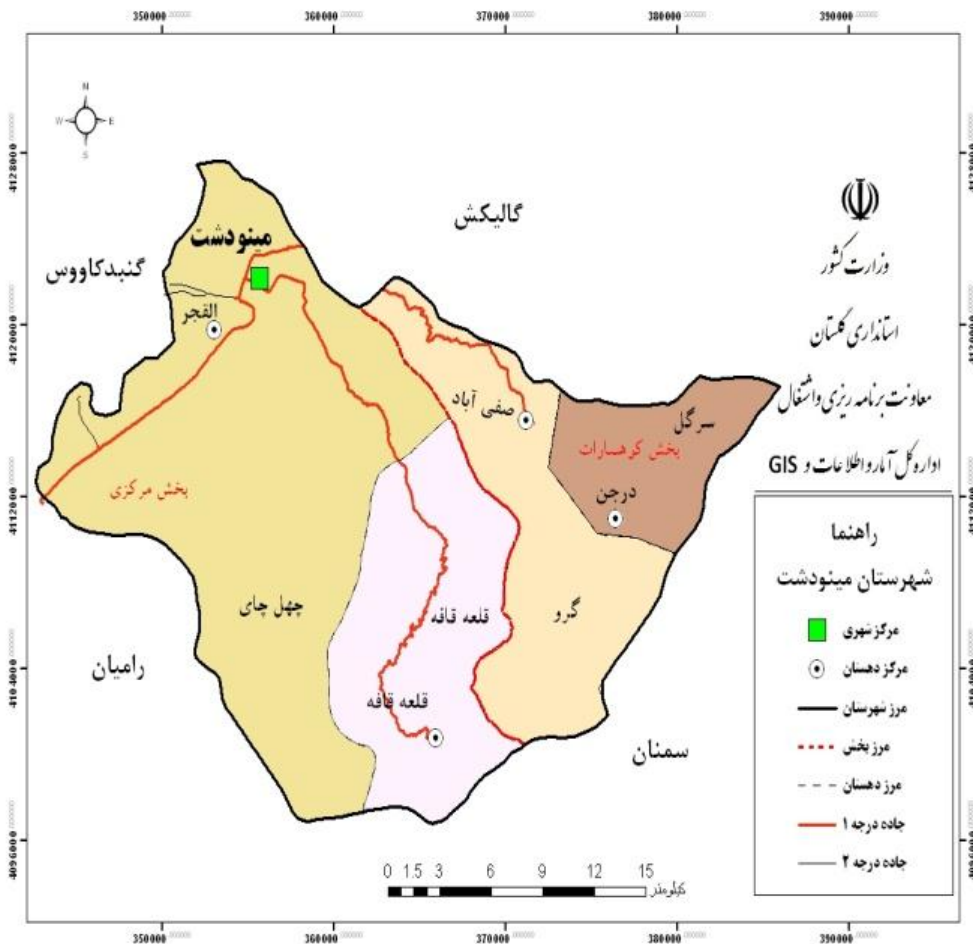
ه - قابلیت و تنگناهای شهرستان

شهرستان مینودشت

الف - آشنایی مقدماتی با شهرستان

۱- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات کشوری:

شهرستان مینودشت با مساحت ۶۶۱/۹۴ کیلومتر مربع در قسمت شرق استان واقع شده است. این شهرستان از شمال به گنبد کاووس، از جنوب به شهرستان آزادشهر و استان سمنان از شرق به استان خراسان شمالی و گالیکش و از غرب به شهرستان آزادشهر محدود می شود. براساس آخرین تقسیمات اداری و کشوری این شهرستان از دو بخش (مرکزی و کوهسارات)، یک شهر (مینودشت)، ۴ دهستان، ۷۲ آبادی مسکونی و یک آبادی خالی از سکنه تشکیل شده است.

۲- اقلیم:

از نظر اقلیمی نقاط جنوبی این شهرستان دارای آب و هوای کوهستانی و نواحی شمالی دارای آب و هوای نیمه مرطوب دارد.

۳- پیشینه تاریخی و گردشگری:

در گذشته بنام حاجیلر نیز خوانده می شده است. این شهرستان در فصل بهار از مناظر و چشم اندازهای زیبا برخوردار بوده و از گل و گیاه پوشیده شده است. رضا شاه با مسافرت به این منطقه در فصل بهار به لحاظ چنین ویژگی می گوید این دشت واقعاً بهشت است، دستور می دهد در مرکز آن قصبه ای ساخته شود. از آن تاریخ این منطقه، مینودشت معروف شده است.

۴- زبان، مذهب و قومیتها:

مردم شهرستان مینودشت به زبان فارسی تکلم می کنند و گویش های ترکی، سیستانی و ترکمنی نیز رایج است. اکثریت مردم شهرستان مسلمان و دارای مذهب شیعه و سنی هستند.

۵- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال:

جمعیت مینودشت در سال ۱۳۹۲ معادل ۷۷۷۳۹ نفر برآورد گردیده که از این تعداد ۲۹۳۵۰ نفر شهری و ۴۸۳۸۹ نفر روستایی بوده و نسبت شهرنشینی ۳۷/۸ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۷۳۱ نوزاد (۱۴۲۵ نفر نوزاد پسر و ۱۳۰۶ نوزاد دختر) در شهرستان مینودشت متولد شدند. همچنین در همین سال ۱۶۰ نفر فوت ثبت گردید.

۶- پول و بانکداری:

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۹ بانک دولتی در شهرستانهای مینودشت و گالیکش به ارائه خدمات به عموم مردم می پردازند. در همین سال مبلغ کل سپرده های بانکی اعم از سپرده های قرض الحسنه پس انداز، جاری، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت و سایر سپرده ها، ۲۳۲۹ میلیارد ریال بوده است. همچنین میزان تسهیلات پرداختی بانک ها در بخش های کشاورزی و دامداری، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات، صادرات و واردات به میزان ۳۱۶۹ میلیارد ریال بوده است.

ب- امور اجتماعی**۱- آموزش عمومی**

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۲۸۹۲ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی در ۱۲۹ آموزشگاه شهرستان مینودشت مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع جغرافیایی دانش آموزان این شهرستان حاکی از آن است ۶۴۸۰ نفر (۳/۵۰ درصد) در مناطق شهری و تعداد ۶۴۱۲ نفر (۷/۴۹ درصد) در مناطق روستایی به تحصیل اشتغال داشته اند. از مجموع دانش آموزان مشغول به تحصیل این شهرستان در سال ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۶۴۶۷ نفر پسر (۵۰ درصد) و تعداد ۶۴۲۵ نفر (۵۰ درصد) دختر بودند. همچنین در همین سال تراکم دانش آموز در کلاس ۲۱/۲ نفر بوده که این شاخص در نقاط شهری ۲۶/۰۸ نفر و در نقاط روستایی ۱۸/۰۶ نفر بوده است.

همچنین در همین سال تعداد ۵۷ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد تحت نظارت اداره کل فنی و حرفه ای در سطح شهرستان در رشته های (فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی بافت - صنایع غذایی - الکترونیک - برق - مخابرات - خدمات آموزشی - هنرهای تزئینی - عمران - دوختهای سنتی - هنرهای نمایشی - کشاورزی) مشغول فعالیت بوده اند.

۲- آموزش عالی

تعداد کل دانشجویان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شهرستان مینودشت در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۱۳۰ نفر بوده است که در مرکز آموزش عالی دولتی وابسته به دانشگاه گنبد کاووس تحصیل می کرده اند.

۳- بهداشت و درمان

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان مینودشت ۴۱ خانه بهداشت، ۴ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و ۲ مرکز بهداشتی و درمانی شهری فعال بودند. همچنین در این سال ۶ داروخانه و ۳ آزمایشگاه و یک مرکز پرتونگاری در این شهرستان فعالیت داشته اند.

۴- بهزیستی و تامین اجتماعی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۰۱۸۷۰ نفر از جمعیت شهرستان مینودشت تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند و تعداد بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی نیز ۱۲۸۹۷ نفر بوده است. در این سال تعداد ۵۸۰۳ نفر نیز تحت پوشش طرح های کمیته امداد امام خمینی (ره) بوده اند.

تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات اجتماعی تحت پوشش بهزیستی شهرستان مینودشت در سال ۱۳۹۲، جمعاً ۱۵ واحد بوده است که ۸ واحد آن در مناطق شهری و ۷ واحد در مناطق روستایی مستقر بودند. همچنین در همین سال تعداد ۵ مرکز بازپروری معتادین در این شهرستان وجود داشته است.

۵- فرهنگ و هنر

در سال ۱۳۹۲ در شهرستان مینودشت یک کتابخانه عمومی با تعداد ۱۹۱۷۳ جلد کتاب وجود داشته است. تعداد اعضای این کتابخانه ها برابر با ۱۱۱۷ نفر و تعداد مراجعین ۱۰۰۳۰۷ نفر بوده است

۶- تربیت بدنی

شهرستان مینودشت دارای ۱۹ مکان ورزشی روباز و سرپوشیده بوده که از این تعداد ۱۳ مکان تحت پوشش اداره کل ورزش و جوانان و ۲ مکان مربوط به سایر ادارات و ۴ مکان مربوط به بخش خصوصی بوده است. سرانه فضای ورزشی این شهرستان ۰/۶۴ مترمربع بوده است.

ج- امور تولیدی**۱- کشاورزی:**

سطح زیر کشت محصولات زراعی شهرستان مینودشت در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ حدود ۳۰۴۴۸ هکتار (۱۳۱۸۲ هکتار آبی و ۱۷۲۶۶ هکتار دیم) بوده است. میزان تولید محصولات زراعی در همین سال بالغ بر ۹۸۹۷۱ تن (۵۸۷۱۶ تن آبی و ۴۰۲۵۵ تن دیم) بوده است.

سطح زیر کشت محصولات باغی شهرستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ اعم از بارور و غیر بارور ۳۹۲/۱۵ هکتار و میزان تولیدات باغی این شهرستان ۲۲۹۰۹/۱۱ تن بوده است.

تعداد دام های شهرستان مینودشت در سال ۱۳۹۲ حدود ۸۸۹۲۱ راس (۱۹۹۷۰۲ واحد دامی) و تعداد طیور این شهرستان (صنعتی و غیرصنعتی) ۷۷۹/۳ هزار قطعه بوده است. میزان تولیدات دامی این شهرستان شامل: گوشت قرمز ۱۵۸۰ تن، شیر ۱۹۹۲۲ تن، گوشت سفید (مرغ) ۳۷۴۲ تن، تخم مرغ ۱۸۷ تن و عسل ۳۷ تن بوده است.

در این شهرستان ۳۱ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت ۵۷۵ هزار قطعه و ۱ واحد مرغداری مادر گوشتی به ظرفیت ۱۵ هزار قطعه وجود دارد.

سطح مزارع پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی شهرستان در سال ۹۲ حدود ۲۱/۸ هکتار با تولید ۹۴ تن در سال می باشد.

۲- منابع آب:

آب آشامیدنی و کشاورزی شهرستان مینودشت از طریق ۶۳۰ حلقه چاه دارای مجوز، ۳۸۸ دهنه چشمه و ۳ رشته قنات تامین می شود.

۳- صنعت و معدن:

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۴۱ واحد صنعتی در شهرک صنعتی مینودشت مستقر می باشند. مساحت واحدهای صنعتی در حال ساخت و ساز در شهر صنعتی این شهرستان حدود ۳ هکتار با ۶

شرکت یا کارخانه و نیروی انسانی مورد نیاز ۱۴۳ نفر و مساحت واحدهای مورد بهره برداری ۱۴/۹ هکتار با ۲۸ شرکت صنعتی و نیروی انسانی ۷۱۶ نفر بوده است.

براساس اطلاعات اداره کل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۳ فقره پروانه بهره برداری بامیزان سرمایه گذاری ۷۷ میلیارد ریال با اشتغال زایی ۱۰۲ نفر در شهرستان مینودشت صادر شده است.

در این شهرستان یک معدن ذغال سنگ با ظرفیت اسمی ۵۱ هزار تن و ذخیره قطعی ۶۹۳۸ هزار تن وجود دارد.

د- امور زیربنایی

۱- عمران شهری:

جمعیت شهری شهرستان مینودشت در سال ۱۳۹۲، حدود ۲۹۳۵۰ نفر برآورد گردیده که در شهر مینودشت (۲۹۳۵۰ نفر) ساکن می باشند.

خدمات شهری در شهرستان مینودشت شامل: یک ایستگاه آتش نشانی و یک کشتارگاه برای جلوگیری از ذبح غیر بهداشتی دام بوده و سیستم جمع آوری زباله به صورت دستی می باشد. همچنین در همین سال وسعت فضای سبز در شهر مینودشت ۱۴/۵۸ هکتار و سرانه فضای سبز هر شهروند ۴/۹۷ مترمربع برای هر نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲، نقاط شهری شهرستان مینودشت دارای ۹۹۸۶ مشترک آب آشامیدنی سالم بوده و از ۱۹۹۱ هزار متر مکعب آب مصرف شده در نقاط شهری، ۱۸۰۵ هزار متر مکعب مربوط به مصرف مشترکین خانگی بوده است.

از کل آب تولیدی در شهرستان مینودشت ۷۵/۷۶ درصد آن به بهره برداری می رسد و ۲۴/۲۴ درصد آن به علت فرسوده بودن شبکه پرت می شود.

طول خطوط انتقال آب آشامیدنی تا پایان سال ۱۳۹۲ در شهرستان مینودشت ۲۴/۲۸ کیلومتر می باشد. همچنین حجم مخازن ذخیره آب در شهرستان مینودشت ۸۳۵۰ متر مکعب بوده است.

۲- عمران روستایی:

در سال ۱۳۹۲ از کل ۶۸ روستای مسکونی ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان مینودشت ۶۰ روستا و ۹۶ در صد خانوارها از نعمت آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار هستند.

همچنین تمام ۶۸ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان (۱۰۰ درصد خانوارها) از نعمت روشنایی برق برخوردار بوده اند.

تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان مینودشت حدود ۲۲۶/۸۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۱۹۶/۱۰ کیلو متر راه آسفالت، ۱۶/۴۱ کیلو متر راه شوسه و ۱۴/۳۳ کیلومتر سایر راه ها می باشد.

۵۱ روستای ۲۰ خانوار و بیشتر شهرستان از نعمت گاز طبیعی بهره مند بوده اند و ۱۱۸۴۱ خانوار روستایی از گاز طبیعی استفاده می کنند. همچنین ۱۰۰ درصد روستاهای ۲۰ خانوار و بیشتر مینودشت از نعمت تلفن ثابت برخوردار هستند.

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۶۷ طرح هادی روستایی در شهرستان مینودشت تهیه شده است که عملیات بهسازی ۱۶ طرح اجرا شده و ۷ طرح نیز در دست اجرا می باشد.

۳- انرژی و سوخت:

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین برق شهرستان مینودشت ۲۴۱۲۶ مشترک بوده که از این تعداد ۲۰۷۶۶ مشترک مربوط به مشترکین خانگی بوده است. همچنین در همین سال میزان مصرف برق در این شهرستان ۸۴۶۶۵ هزار کیلو وات ساعت بوده که بیشترین مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۴۳۷۱۲ هزار کیلو وات ساعت می باشد. سرانه مصرف برق در شهرستان حدود ۳۵۰۹ کیلووات ساعت بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تاسیسات توزیع نیروی برق در شهرستان مینودشت شامل: ۳۰۶ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت هوایی، ۰/۹ کیلومتر خطوط ۲۰ کیلو ولت زمینی، ۲۱۳ کیلومتر خطوط فشار ضعیف هوایی و ۶ کیلومتر خطوط فشار ضعیف زمینی، همچنین ۶۶۴ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۸۰۵۴۵ کیلوولت آمپر و ۳ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۱۹۱۵ کیلو ولت آمپر و تعداد ۳۴۰۶ دستگاه چراغ روشنایی معابر لاک پستی و ۱۸۷ دستگاه چراغ مهتابی می باشد.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین گاز طبیعی در نقاط شهری و روستایی شهرستان مینودشت به ترتیب ۹۵۶۵ و ۱۱۵۷۸ مشترک بوده است.

همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال در نقاط شهری و روستایی شهرستان مینودشت ۸۱۰۸۷/۹ هزار متر مکعب بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به تعرفه خانگی با ۴۶۶۲۲ هزار متر مکعب می باشد.

در سال ۱۳۹۲ میزان توزیع فرآورده های نفتی در شهرستان مینودشت ۳۱۳۸۳ هزار لیتر بوده که بیشترین میزان مصرف مربوط به نفت گاز با ۱۵۲۸۸ هزار لیتر و بنزین با ۱۰۴۸۷ هزار لیتر بوده است.

۴- حمل و نقل :

طول شبکه راه های منطقه ای و بین شهری شهرستان مینودشت در سال ۱۳۹۲ حدود ۲۴ کیلومتر که ۵ کیلو متر بزرگراه و ۱۹ کیلومتر راه اصلی می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلو متر مربع در شهرستان مینودشت حدود ۳/۶۳ کیلو متر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۲، طول راه های روستایی شهرستان مینودشت حدود ۲۲۶/۸۴ کیلومتر بوده که از این مقدار ۱۹۶/۱۰ کیلو متر راه آسفالت، ۱۶/۴۱ کیلو متر راه شوسه و ۱۴/۳۳ کیلومتر سایر راه ها می باشد. همچنین تراکم راه در هر ۱۰۰ کیلومتر مربع در نواحی روستایی شهرستان مینودشت حدود ۳۴/۲۷ کیلومتر می باشد.

تعداد سفر و مسافر برون استانی جابجا شده از شهرستان مینودشت به ترتیب ۲۰۵۰ سفر و ۱۵۲۱۰ نفر بوده است.

۵- پست و مخابرات :

در سال ۱۳۹۲ وضعیت امکانات پستی شهرستان مینودشت شامل یک اداره، یک دفتر پست دولتی شهری، ۲ دفتر پست دولتی روستایی، ۹ دفتر ارتباطی، ۱۵ نمایندگی پستی، ۱۷ صندوق پست شهری، ۳۵ صندوق پست روستایی و ۴۷ دفتر ICT روستایی می باشد. همچنین تعداد مرسولات پستی وارده شهرستان مینودشت حدود ۲۵۷ هزار مرسوله و صادره ۷۹۹ هزار مرسوله بوده است. (اطلاعات پستی شهرستان گالیکش شامل واحدهای پستی و تعداد مرسوله وارده و صادره در شهرستان مینودشت لحاظ گردیده است.)

در سال ۱۳۹۲، تعداد تلفن ثابت مشغول به کار شهرستان مینودشت ۲۰۸۲۲ شماره بوده که از این تعداد ۱۰۷۰۹ شماره شهری و ۱۰۱۱۳ شماره روستایی بوده و تعداد تلفن همراه مشغول به کار (مشترکین همراه اول) ۲۲۱۷۳ شماره بوده است.

ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان مینودشت ۲۸/۲۷ درصد بوده و ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری آن ۳۶/۲۱ درصد و در مناطق روستایی آن ۲۰/۶۴ درصد می باشد.

هـ - قابلیت ها و تنگناها**پتانسیل ها و قابلیت های بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی**

- وجود دانشگاه آزاد و استقرار دانشکده فنی و مهندسی دانشگاه گنبد در این شهرستان.
- وجود تفرجگاه های مناسب جهت احداث اردوگاه های دانش آموزی.
- وجود ۵۷ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد جهت آموزش های مهارتی اشتغال زایی جوانان.
- دارا بودن ۶ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و روستایی و ۴۱ خانه بهداشت جهت ارائه خدمات بهداشتی.
- پوشش ۱۰۰ درصدی خدمات بهداشتی درمانی در کلیه نقاط شهری و روستایی.
- استقرار برنامه پزشک خانواده در کلیه نقاط روستایی.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش تولیدی و اقتصادی

- برخورداری از دو سیلو.
- وجود توان توسعه صنایع تبدیلی، تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی.
- دارای بالاترین سهم در تولید پپله تر و خشک در استان.
- وجود یک معدن ذغال سنگ.
- وجود کارخانه نورد فولاد.
- قابلیت کشت گیاهان دارویی در شهرستان.
- امکان استقرار و توسعه صنایع بزرگ تبدیلی در زمینه کشاورزی، دامی و شیلاتی با توجه به زمینه های بسیار مناسب و بکر در شهرستان.
- قابلیت پرورش درختان مثمر از جمله زیتون در زمین های شیب دار.
- وجود پارک ملی گلستان.

پتانسیل ها و قابلیت های بخش زیربنایی

- واقع شدن در کنار محور چهار بانده تهران - مشهد.
- وجود امکانات و تاسیسات زیربنایی.
- برخورداری از مواهب طبیعی جهت استفاده از انرژی های نو.
- وجود خدمات پستی و مخابراتی.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش اجتماعی، فرهنگی و آموزشی

- کمبود فضای آموزشی و کلاسها مراکز آموزش عالی.
- کمبود نیروهای خدماتی و مربی بهداشت در مدارس.
- وجود مدارس تخریبی و لزوم بازسازی آنها.
- کمبود وسایل و تجهیزات کمک آموزشی در مدارس.
- کمبود تجهیزات کارگاهها و آزمایشگاه های مدارس کار و دانش فنی و حرفه ای.

- فقدان یا کمبود پزشکان متخصص در منطقه.
- کمبود وسایل بیمارستانی در درمانگاه های موجود.
- عدم حمایت کافی از خانواده های در معرض خطر و خانواده های زندانیان.
- کمبود سرانه فضاها و امکانات فرهنگی و هنری.
- پایین بودن سرانه برخورداری از کتابخانه عمومی در سطح شهرستان.
- کمبود تاسیسات وابسته به صنعت گردشگری.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش تولیدی

- فرسوده بودن ماشین آلات کشاورزی و پایین بودن توان مکانیزاسیون.
- عدم وجود سردخانه و انبار.
- فرسوده بوده ماشین آلات کشاورزی و فرسوده بودن ماشین آلات.
- نداشتن کارخانه تبدیل پيله ابریشم به نخ.
- فقدان برنامه الگوی کشت منطقه ای و خردوپراکنده شدن روزافزون اراضی زراعی.
- غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بالا بودن تلفات آب کشاورزی.
- سند دار نبودن اکثر اراضی کشاورزی.
- افزایش بی رویه سلاح های شکاری قاچاق.
- کمبود صنایع تبدیلی و بسته بندی محصولات کشاورزی.

تنگناها، مشکلات و محدودیتهای بخش زیربنایی

- عدم وجود زیرساختهای لازم در اکثر ادارات بمنظور ایجاد شبکه دولت.
- آسیب پذیری برخی از روستاها در برابر سیل، طغیان رودخانه.
- ضعیف بودن نظارت دقیق و کنترل بر ساخت و سازهای غیر مجاز، عدم مدیریت صحیح شهری.
- نابسامانی ساخت و سازهای صورت گرفته در داخل شهرها و استاندارد نبودن این فضاها با اصول معماری و شهرسازی و آسیب پذیری ساختمانها در برابر حوادث طبیعی.
- عدم اجرای طرح های هادی د راکثر نقاط روستایی.
- کمبود فضای سبز شهری.

برخی از شاخص های عمده شهرستان مینودشت در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱	مساحت	کیلومتر مربع	۶۶۱/۹۴	۲۰۴۳۸	۱۲
۲	بخش	تعداد	۲	۲۷	-
۳	شهر	تعداد	۱	۲۹	-
۴	روستا	تعداد	۷۲	۱۰۰۴	۷
۵	جمعیت	کل	۷۷۷۳۹	۱۸۴۶۹۳۹	۸
		شهری	۲۹۳۵۰	۹۶۷۸۷۰	۱۱
		روستایی	۴۸۳۸۹	۸۷۹۰۶۹	۸
		نسبت شهرنشینی	۳۷/۸	۵۲/۴	۱۰
۶	تعداد موسسات، مراکز، کانون های فرهنگی و اردوگاه های پرورش فکری کودکان و نوجوانان	مرکز	۱	۱۷	۱
۷	کتابخانه	تعداد	۱	۵۲	۱۲
۸	دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی	مرکز	۱	۵۴	۷
۹	دانشگاه آزاد اسلامی	مرکز	-	۱۵	۱۲
۱۰	تعداد دانشجو	نفر	۱۳۰	۹۰۷۶۸	۱۴
۱۱	تعداد دانش آموز به تفکیک جنس	پسر	۶۴۶۷	۱۵۰۸۹۰	۹
		دختر	۶۴۲۵	۱۴۰۴۷۷	۷
۱۲	اماکن ورزشی	مکان	۱۹	۵۲۸	۹
۱۳	سراهنه ورزشی (سپوشیده و روباز)	متر مربع	۰/۶۴	۰/۵۲	۵
۱۴	مراکز بهداشتی و درمانی شهری	مرکز	۲	۴۷	۷
۱۵	مراکز بهداشتی و درمانی روستایی	مرکز	۴	۹۶	۱۰
۱۶	خانه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	۴۱	۶۰۸	۶
۱۷	تعداد پزشکان شاغل در برنامه پزشک خانواده	نفر	۷	۲۰۸	۱۳

برخی از شاخص های عمده شهرستان مینودشت در سال ۱۳۹۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد	شهرستان	استان	رتبه
۱۸	افراد تحت پوشش بیمه سلامت	نفر	۱۰۱۸۷۰	۱۲۳۲۵۸۱	۵
۱۹	افراد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی	نفر	۱۲۸۹۷	۲۳۳۹۷۶	۶
۲۰	تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری	مشترک	۹۹۸۶	۲۵۰۹۸۹	۹
۲۱	تعداد نقاط روستایی بهره مند از گاز طبیعی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۵۱	۶۶۱	-
۲۲	تعداد نقاط شهری بهره مند از گاز طبیعی	شهر	۱	۲۹	-
۲۳	تعداد مشترکین برق	مشترک	۲۴۱۲۶	۶۰۶۶۴۳	۹
۲۴	تعداد روستاهای برخوردار از برق (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۶۸	۹۲۱	-
۲۵	تعداد شهرهای برخوردار از برق	شهر	۱	۲۹	-
۲۶	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	درصد	۲۸/۲۷	۶۴/۵	۷
۲۷	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق روستایی	درصد	۲۰/۶۴	۲۲/۶۸	۱۲
۲۸	ضریب نفوذ تلفن ثابت در مناطق شهری	درصد	۳۶/۲۱	۳۹/۵۱	۵
۲۹	تعداد روستاهای دارای آب لوله کشی (۲۰ خانوار و بیشتر)	روستا	۶۰	۸۴۷	-
۳۰	تعداد شهرهای دارای آب لوله کشی	شهر	۱	۲۹	-
۳۱	طول راههای روستایی	کیلومتر	۲۲۶/۸۴	۳۴۸۲/۵۵	۶
۳۲	طول راههای اصلی	کیلومتر	۱۹	۷۴۹	۱۲
۳۳	طول بزرگراه	کیلومتر	۵	۲۴۴	۹
۳۴	سطح زیر کشت محصولات زراعی*	هکتار	۳۰۴۴۸	۶۹۹۱۳۲	۷
۳۵	میزان تولید زراعی*	تن	۹۸۹۷۱	۲۸۱۹۵۸۲	۱۰
۳۶	سطح زیر کشت محصولات باغی	هکتار	۳۹۲۱/۱۵	۳۰۹۶۰/۸	۳
۳۷	میزان تولید باغی	تن	۲۲۹۰۹/۱۱	۲۱۹۹۳۲/۲	۵
۳۸	کل تولید محصولات دامی	تن	۲۵۴۶۸	۶۰۹۴۲۸	۱۰
۳۹	کل تولید آبزیان	تن	۹۴	۱۹۶۹۴/۲۴	۱۱
۴۰	تعداد پروانه های بهره برداری صادره	فقره	۳	۸۵	۹
۴۱	میزان سرمایه گذاری پروانه های بهره برداری صادره	میلیارد ریال	۷۷	۲۴۴۳	۸

*اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ می باشد.